

Sipoonkorven kävijätutkimus 2009

Aino von Boehm
Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut
PL 94, 01301 Vantaa
puh. 0205 64 4801
aino.vonboehm@metsa.fi

Översättning: Pimma Åhman.
Kansikuva: Gumböle träsk ja Sipoonkorven muut pienet järvet viehättävät kävijöitä.
Kuva: Kimmo Kolehmainen.

© Metsähallitus 2010

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-754-4 (pdf)

Aino von Boehm

Sipoonkorven kävijätutkimus 2009

KUVAILULEHTI

JULKAISUJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	27.1.2010
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	
LUOTTAMUKSELLISUUS	Julkinen	DIAARINUMERO	280/52/2010
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	Natura 2000 -alue, valtion luonnonsuojelualue, yksityinen suojelualue		
ALUEEN NIMI	Sipoonkorpi, Sipoonkorven luonnonsuojelualue		
NATURA 2000-ALUEEN NIMI JA KOODI	Sipoonkorpi (FI0100066), Sipoonjoki (FI0100086)		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Aino von Boehm		
JULKAISUN NIMI	Sipoonkorven kävijätutkimus 2009		
TIIVISTELMÄ	<p>Sipoonkorpi (7 200 ha) sijaitsee Etelä-Suomen läänissä, Itä-Uudellamaalla, Vantaan ja Helsingin kaupunkien ja Sipoon kunnan mailla ja on osa pääkaupunkiseutua ympäröivää viherkehää. Tutkimusalue käsittää yhtenäisen, teiden rajaaman metsä- ja viljelysmaiden muodostaman luonnonsuojellisesti arvokkaan kokonaisuuden, johon kuuluu valtion luonnonsuojelualueen (noin 1 800 ha) lisäksi kuntien ja yksityisten omistamia alueita.</p> <p>Sipoonkorvessa toteutettiin kävijätutkimus huhti-lokakuussa 2009. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää alueen kävijärakenne, kävijöiden harrastukset, käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen, kävijätyytyväisyys ja virkistyskävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset tulo- ja työllisyysvaikutukset. Tutkimuksen tuloksia käytetään hyväksi alueen hoidon ja käytön suunnittelussa.</p> <p>Sipoonkorven käyntimäärä valtion mailla on noin 35 000. Vastaajista 61 % vieraili alueella elossyyskuussa. Kävijät liikkuvat eniten Sipoonkorven länsiosassa muun muassa Bisajärven ympäristössä ja Kalkkiruukin luontopolulla sen lähimaastossa. Toiseksi suosituin alue oli pohjoinen Hindsbyn metsä. Valtaosa kävijöistä saapui autolla. Julkiset liikenneyhteydet Sipoonkorpeen kaipaavat kehitystä; yksikään kävijöistä ei saapunut julkisilla kulkuvälineillä.</p> <p>Sipoonkorpi on lähiseudun asukkaille tärkeä virkistyskohde. Vastaajista 95 % asui Vantaalla, Helsingissä, Sipoossa tai Keravalla. Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta vastaajat olivat päiväkävijöitä. Seurue koostui tyyppillisesti oman perheen jäsenistä tai ystäväistä. Vastaajien keski-ikä oli 47 vuotta. Tärkeimmät syyt käynnille Sipoonkorvessa olivat luonnon kokeminen, rentoutuminen, henkinen hyvinvointi sekä pääsy pois melusta ja saasteista. Kävijät kehuivatkin vuolaasti Sipoonkorven luontoa ja retkeilymahdollisuuksia. Suosituimmat harrasteet sekä naisilla että miehillä olivat sienestys, marjastus, kävely ja koiran kanssa ulkoilu. Kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus vuonna 2009 oli 37 000 euroa ja työllisyysvaikutuksia ei ollut.</p> <p>Sipoonkorven palvelurakenteet ovat toistaiseksi melko vaatimattomia ja vähäisiä, mikä näkyi tuloksissa: kävijät arvioivat palveluiden ja rakenteiden laadun olevan keskinkertaista tai melko huonoa. Polkujen ja muiden reittien määrään oltiin melko tyytyväisiä, mutta suurin osa kaipasi lisää merkittäviä reittejä, opasteita ja viitoituksia. Lisäksi erityisesti nuotiopaikkoja ja käymälöitä toivottiin lisää. Roskattoman retkeilyn periaatteista olisi syytä tiedottaa alueella näkyvästi.</p> <p>Kävijöistä reilu puolet toivoo, että Sipoonkorpea kehitetään virkistysalueena ja sen palvelutarjontaa lisätään. Toisaalta osa pitää nykytilaa sopivana ja vastustaa esimerkiksi reittien, opasteiden ja rakenteiden lisäämistä. Ylipäättään kävijät toivoivat, että alueen erämainen luonne säilyisi kehittämisestä huolimatta. Sipoonkorven kansallispuistoa kannatti 73 % vastanneista. Sipoonkorven keskeisen sijainnin lisäksi kansallispuiston perusteltiin suojelevan aluetta rakentamispaineilta, turvaavan arvokkaan luonnon säilymisen sekä nostavan alueen arvostusta.</p>		
AVAINSANAT	Sipoonkorpi, Sipoonkorven luonnonsuojelualue, kävijätutkimus		
MUUT TIEDOT			
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B xx		
ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-754-4
SIVUMÄÄRÄ	74 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	27.1.2010
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	280/52/2010
TYP AV SKYDDSSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	Natura 2000 -område, statens naturskyddsområde, privat skyddsområde		
OMRÅDETS NAMN	Sibbo storskog, Sibbo storskogs naturskyddsområde		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Sibboskogen (FI0100066), Sibbo å (FI0100086)		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Aino von Boehm		
PUBLIKATION	Besökarundersökning i Sibbo storskog 2009		
SAMMANDRAG	<p>Sibbo storskog (7 200 ha) ligger i Östra Nyland i Södra Finlands län, på Vanda stads, Helsingfors stads och Sibbo kommuns marker och det ingår i det gröna bälte som omger huvudstadsregionen. Undersökningsområdet omfattar en ur naturskyddssynpunkt värdefull helhet av skogar och odlingsmarker, som avgränsas av vägar, och i det ingår förutom naturskyddsområdet (ca 1 800 ha) även statsägda och privata områden.</p> <p>Besökarundersökningen i Sibbo storskog gjordes i april–oktober 2009. Undersökningens mål var att utreda besökarstrukturen, besökarnas intressen, friluftsbesökens områdesvisa och tidsmässiga fördelning och besökarbelåtenheten samt vilken effekt besökarnas förbrukning av pengar har på den lokala inkomsten och sysselsättningen. Undersökningens resultat används vid planeringen av områdets skötsel och användning.</p> <p>Besökarantalet på statens områden i Sibbo storskog var ca 35 000. 61 % av svararna besökte området under augusti–september. Besökarna rörde sig huvudsakligen i västra delen av Sibbo storskog, bl.a. i Bisaträskets omgivning och på Kalkbrukets naturstig och i dess närhet. Det näst populäraste utflyktsmålet var Hindsby skog i norr. Största delen av besökarna kom till området med bil. De allmänna kommunikationerna till Sibbo storskog bör utvecklas; inte en enda besökare kom till området med allmänna kommunikationsmedel.</p> <p>Sibbo storskog är ett viktigt rekreationsområde för invånare i omnejden. Av svararna bodde 95 % i Vanda, Helsingfors, Sibbo eller Kervo. Med undantag av några få var alla svarare på området dagsgäster. Sällskapen bestod i allmänhet av egna familjemedlemmar eller vänner. Medelåldern för svararna var 47 år. De viktigaste orsakerna till besöken i Sibbo storskog var naturupplevelser, avkoppling, psykisk hälsa och vistelse långt borta från buller och föroreningar. Besökarna berömde mångordigt naturen och rekreationsmöjligheterna i Sibbo storskog. De populäraste aktiviteterna bland såväl män som kvinnor som besökte området var svampplockning, bärblockning, promenad och promenad med hunden. Besökarnas totala inkomsteffekt år 2009 var 37 000 euro, men det förekom ingen sysselsättningseffekt.</p> <p>Serviceutrustningen i Sibbo storskog är tills vidare rätt anspråkslös och ringa, vilket avspeglas i resultaten: besökarna ansåg att kvaliteten på tjänsterna och anläggningarna var medelmåttig eller tämligen dålig. Besökarna var rätt nöjda men mängden stigar och andra leder, men majoriteten önskade mer markerade leder, infotavlor och skyltar. Därtill önskade svararna att det fanns mer eldplatser och toaletter. Det skulle vara viktigt att informera klart och tydligt om principerna för skräpfritt friluftsliv på området.</p> <p>Drygt hälften av svararna hoppas att Sibbo storskog utvecklas som rekreationsområde och att dess serviceutbud utökas. Å andra sidan ansåg en del att nuläget är bra och motsatte sig t.ex. en utökning av mängden leder, infotavlor och anläggningar. I det stora hela önskade besökarna att områdets ödemarksartade karaktär bevaras trots utvecklingen. 73 % av svararna understödde tanken om Sibbo nationalpark. Svararna ansåg att Sibbo storskog skulle som nationalpark inte endast ligga centralt utan också skydda området mot byggnadstrycket, trygga områdets värdefulla natur och höja områdets anseende.</p>		
NYCKELORD	Sibbo storskog, Sibbo storskogs naturskyddsområde, besökarundersökning		
ÖVRIGA UPPGIFTER			
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B xx		
ISSN	1235-8983	ISBN (PDF)	978-952-446-754-4
SIDANTAL	74 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

Sisällys

1 JOHDANTO.....	9
2 KÄVIJÄTUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	10
2.1 Alueen kuvaus.....	10
2.2 Aineisto ja menetelmät.....	15
2.2.1 Kävijätutkimus.....	15
2.2.2 Kävijälaskenta.....	20
3 TULOKSET.....	21
3.1 Kävijärakenne.....	21
3.1.1 Kävijöiden perustiedot.....	21
3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot.....	22
3.2 Käynti Sipoonkorvessa.....	23
3.2.1 Kohteen tärkeys.....	23
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset.....	24
3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen.....	27
3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus.....	28
3.2.5 Saapuminen alueelle.....	31
3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset.....	33
3.3 Kävijäytyvyäisyys.....	36
3.3.1 Käynnin tarkoitus.....	36
3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta.....	37
3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen.....	40
3.3.4 Vastanneiden käyntiä häiritsevät tekijät.....	41
3.3.5 Kävijäytyvyäisyysindeksi.....	42
3.4 Sipoonkorven tulevaisuus: kansallispuistokysymys ja alueen kehittäminen virkistysalueena.....	43
3.4.1 Kävijöiden suhtautuminen mahdolliseen Sipoonkorven kansallispuistoon.....	43
3.4.2 Kävijöiden näkemykset Sipoonkorven kehittämisestä.....	44
3.5 Vapaamuotoiset ajatukset.....	45
3.6 Kävijälaskenta.....	46
3.6.1 Laskurit Sipoonkorvessa.....	46
3.6.2 Kävijälaskennan haasteet Sipoonkorvessa.....	47
3.6.3 Sipoonkorven käyntimäärät Metsähallituksen alueilla.....	48
4 YHTEENVETO JA TULOSTEN TARKASTELU.....	50
4.1 Yhteenveto ja johtopäätökset.....	50
4.2 Vertailu Etelä-Suomen kansallispuistoihin.....	52
4.3 Sipoonkorven tulevaisuuden haasteet.....	54
KIITOKSET.....	56
LÄHTEET.....	57
LIITTEET	
Liite 1 Sipoonkorven kävijätutkimuksen 2009 otantakehikko.....	59
Liite 2 Aineiston keruuajataulu.....	60
Liite 3 Kysymyksen 10C avoimet vastaukset.....	62
Liite 4 Kysymyksen 15 avoimet vastaukset.....	65
Liite 5 Kysymyksen 16 avoimet vastaukset.....	67

Liite 6	Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin	69
Liite 7	Suomenkielinen kyselylomake	71

1 Johdanto

Helsingin, Vantaan ja Sipoon maille levittäytyvä Sipoonkorpi on Nuuksion järviylängön jälkeen pääkaupunkiseudun merkittävin rakentamaton metsäaluekokonaisuus. Sipoonkorvella on suuri merkitys metsäluonnon monimuotoisuuden säilyttäjänä ja osa alueesta kuuluukin Natura 2000 -verkostoon. Valtio omistaa merkittävän osan Sipoonkorvesta ja nämä useasta eri lohkosta koostuvat valtion alueet muodostavat Sipoonkorven luonnonsuojelualueen, jonka pinta-ala on tällä hetkellä yhteensä reilut 1 800 hehtaaria. Pääkaupunkiseudun laajentuessa nopeaan tahtiin koko Sipoonkorven merkitys virkistysalueena kasvaa jatkuvasti.

Sipoonkorven maisemaa hallitsevat vaihtelevat metsät, suot sekä jokilaaksojen kulttuurivaikutteiset perinneympäristöt. Topografialtaan alue on jyrkkäpiirteistä: purot ja korpinotkot vaihtuvat hetkesä korkeisiin avokallioihin. Alueen kasvisto ja eläimistö on monipuolista ja runsasta, ja siellä esiintyy monia uhanalaisia ja harvinaisia kasvi-, sieni- ja eläinlajeja. Sijainti pääkaupunkiseudun kupeessa yhdistettynä monipuoliseen luontoon ja idyllisiin perinnemaisemiin tekevät Sipoonkorvesta ihanteellisen retkeilykohteen. Laajat metsät houkuttelevat etenkin sienestäjiä ja marjastajia. Metsähallitus vastaa Sipoonkorvessa valtion omistuksessa olevien maiden hoidosta ja käytöstä.

Sipoonkorvessa tehtiin kävijätutkimus kesäkaudella 2009. Tutkimus toteutettiin yhteistyössä Helsingin ja Vantaan kaupunkien, Sipoon kunnan ja Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen kanssa. Tavoitteena oli saada selville alueen kävijärakenne, kävijöiden harrastukset, käytön alueellinen ja ajallinen jakautuminen sekä kävijätyytyväisyys ja virkistyskävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset tulo- ja työllisyysvaikutukset. Lisäksi kartoitettiin kävijöiden toiveita ja näkemyksiä alueen kehittämisestä ja tulevaisuudesta.

Tässä tutkimuksessa Sipoonkorpi alueena on määritelty lähestulkoon aiemmissa Sipoonkorpi-selvityksissä käytettyjen rajausten mukaan (Honkanen 2006, Sipoonkorpityöryhmä 2004) pois lukien alueen sisällä oleva asutus. Tutkimus kohdistui siis nimenomaan Sipoonkorven metsäalueella liikkuviin kävijöihin ja kysymyslomakkeella tutkimusalueesta käytettiin nimitystä Sipoonkorven metsäalue. Tässä raportissa vastaavasta alueesta käytetään nimitystä Sipoonkorpi.

Kävijätutkimus Sipoonkorvessa on monella tapaa hyvin ajankohtainen. Pääkaupunkiseudun kasvavat rakennuspaineet kohdistuvat osaltaan Sipoonkorpeen ja sen välittömään läheisyyteen. Kasvupaineita on erityisesti alueen eteläpuolella. Myös Sipoon kunnan tavoitteena on asukasmäärän voimakas lisääminen. Metsähallitus selvitti ympäristöministeriön toimeksiannosta vuonna 2009, millä edellytyksillä Sipoonkorven valtion maille olisi mahdollista perustaa kansallispuisto. Tähän liittyen kävijätutkimuksessa selvitettiin myös kävijöiden kantaa kansallispuistokysymykseen. Tutkimuksen tuloksia käytetään hyväksi selvityksessä sekä alueen palveluvarustuksen, hoidon ja käytön suunnittelussa. Sipoonkorven hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen käynnistyy vuonna 2010.

2 Kävijätutkimuksen toteutus

2.1 Alueen kuvaus

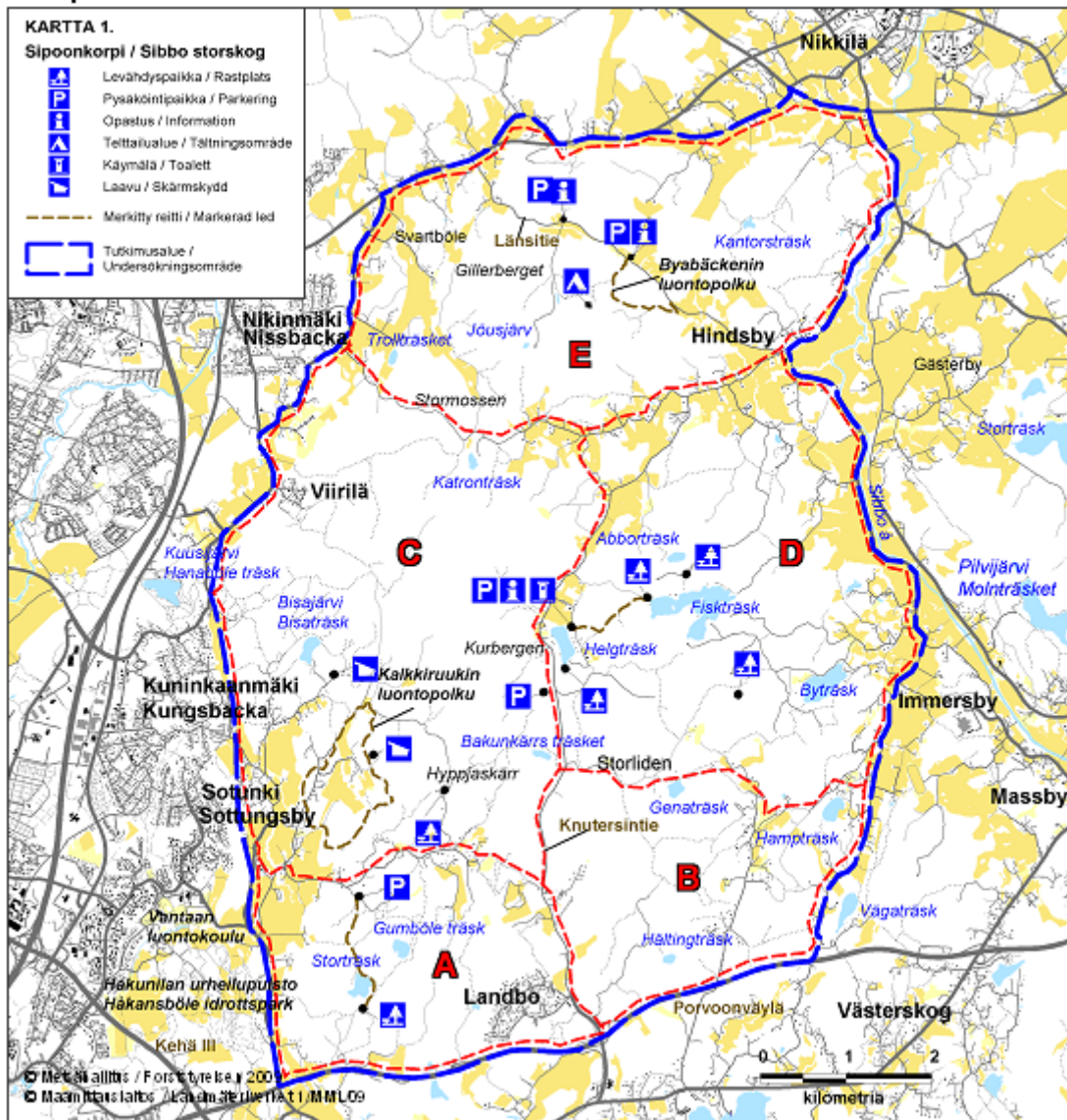
Sipoonkorpi sijaitsee Etelä-Suomen läänissä, Itä-Uudellamaalla. Sipoonkorven sijaintikunnat ovat Vantaa, Sipoo ja Helsinki (kuva 1). Sipoonkorven metsämanner on osa pääkaupunkiseutua ympäröivää suojelualueista muodostuvaa viherkehää. Sijaintinsa puolesta se palvelee erinomaisesti pääkaupunkiseudun asukkaita, etenkin Itä-Helsingissä ja Vantaalla asuvia. Myös Keravalta ja Sipoon Nikkilästä on lyhyt matka alueelle.

Sipoonkorvella ei ole yksiselitteistä ja virallisesti hyväksyttyä rajausta. Tässä tutkimuksessa Sipoonkorpi alueena on määritelty aiempien Sipoonkorpi-selvitysten rajoja mukaillen (esim. Honkanen 2006, Sipoonkorpityöryhmä 2004). Tutkimusalueen (kuva 2) muodostaa yhtenäinen metsäalue, pois lukien alueen sisällä oleva asutus. Alueen rajoina ovat Porvoonväylä, Immersbyntie, Hindsbyntie, Brobölientie, Keravantie, Kuninkaantie, Jokivarrentie, Vanha Porvoontie, Neidonrinne, Myyraksenoja, Nurmimäentie, Sotungintie ja Porvoonväylä.

Sipoonkorven ympäryks on noin 37 kilometriä. Se on metsien ja avoimien viljelys- ja laidunmaiden muodostama kokonaisuus, jonka pinta-ala on lähes 7 200 hehtaaria (Honkanen 2007). Aluetta rajaavat etelässä kulkeva moottoritie ja muualla laajat viljelysalueet ja asutus. Alueen harvahko asutus on keskittynyt pääasiassa reunoille sekä muutamien aluetta halkovien teiden varsille. Ainoa yhtenäinen asuinalue sijaitsee alueen etelärajalla Landbossa.

Kuva 1. Sipoonkorven sijainti. © Metsähallitus 2010, © Maanmittauslaitos 1/MML/10.

Kuva 2. Sipoonkorpi ja kysymyslomakkeen käyntikohteita varten laadittu aluejako. A = Storträskin alue, B = Hältingträskin alue, C = Bisajärven alue, D = Fiskträskin alue, E = Hindsbyn alue. © Metsähallitus 2010, © Maanmittauslaitos 1/MML/10.

Sipoonkorven luontoarvoista on laadittu eri lähteistä koottu ja maastokäynneillä täydennetty monipuolinen yhteenvetoselvitys (Honkanen 2006). Selvitys ja sen rinnalla laadittu ulkoilureittisuunnitelma (Honkanen 2007) toteutettiin osana Sipoonkorven virkistyskäytön kehittäminen -hanketta, jonka keskeisenä päämääränä oli virkistyskäytön ja luonnonsuojelun yhteensovittaminen.

Sipoonkorven luontoarvot perustuvat laajaan yhtenäiseen metsäalueeseen, joka on luontotyypeltään ja lajistoltaan monipuolinen. Metsäluontoa leimaa vaihtelevuus ja pienipiirteisyys: karut kallioalueet vuorottelevat soiden, rehevien kangasmetsien ja lehtojen kanssa. Metsien ympärillä joki-laaksoissa levittäytyvät pellot ja laidunmaat Alueen korkeuserot vaihtelevat lähes merenpinnan tasossa virtaavista Sipoonjoen haaroista aina 80 metriin nouseviin kallioihin. Osa alueen metsistä on arvokasta, luonnontilaisen kaltaista vanhahkoa metsää. Kallioalueita löytyy eri puolelta Sipoonkorpea ja niistä kaksi Hindsbyssä sijaitsevaa on arvioitu valtakunnallisesti merkittäviksi (Husa & Teeriaho 2004). Paikallisesti arvokkaita kallioalueita alueella on kolme.

Lampia ja pieniä järviä on yhteensä 17 ja ne ovat keskittyneet alueen keskiosiin. Aikaisemmin lampia on ollut useampia, mutta ne ovat aikojen kuluessa soistuneet ja kasvaneet umpeen; nyt niiden tilalla on pieniä märkiä avosoita. Pieniä puroja ja jokia on Sipoonkorven alueella useita. Alueen itäreunalla virtaa Sipoonjoki, jonka sivuhaarat halkovat Sipoonkorpea. Perinnemaisemia laiduntavine eläimineen voi ihaila Byabäckenin jokilaaksossa Hindsbyssä ja Sotungissa. Hindsbyn kaunis kylä tuo oman lisänsä kulttuurimaisemaan. Suomen ympäristökeskus on todennut Hindsbyn niityt maakunnallisesti arvokkaaksi perinnemaisemaksi (Pykälä & Bonn 2000). Lisäksi Sipoonkorven länsiosassa Mosabackassa on paikallisesti arvokas niitty.

Suoluonto on sängen vaihtelevaa. Vaikka suuret suot on pääsääntöisesti ojitettu, on pienemmistä soista suuri osa ojittamattomia. Osa ojitetuistakin soista on säilynyt melko luonnontilaisina. Suot ovat suurimmaksi osin puustoisia rämeitä ja korpia sekä niiden yhdistelmätyyppejä. Avosoita on harvakseltaan ja niistä laajimmat sijaitsevat Viirilän lähistöllä Katronträskin ympärillä sekä Hyppjakärrillä ja Bakunskärr träsketin ympärillä.

Sipoonkorpi on luontotyypeiltään ja lajistoltaan monipuolinen. Kasvisto ja eläimistö on monipuolista ja runsasta, ja alueella esiintyy uhanalaisia ja harvinaisia kasvi-, sieni- ja eläinlajeja. Lisäksi Sipoonkorvessa tavataan lähes kaikki eteläsuomalaiset metsänisäkäs- ja lintulajit. Sipoonkorpi tarjoaa suojaa suurilla metsäalueilla vaativille lajeille, kuten metsolle. Monimuotoisia perinnemaisemia ylläpidetään ja hoidetaan aktiivisesti viljelyllä ja laidunnuksella sekä raivaamalla umpeenkasvaneita niittyjä (Metsähallitus 2009a). Sipoonkorven eteläosiin on laadittu ennallistamissuunnitelma (Kolehmainen 2009), jonka mukaisesti metsiä ja soita ennallistetaan valtion mailla tulevien vuosien aikana yhteensä noin 200 hehtaarin alalla.

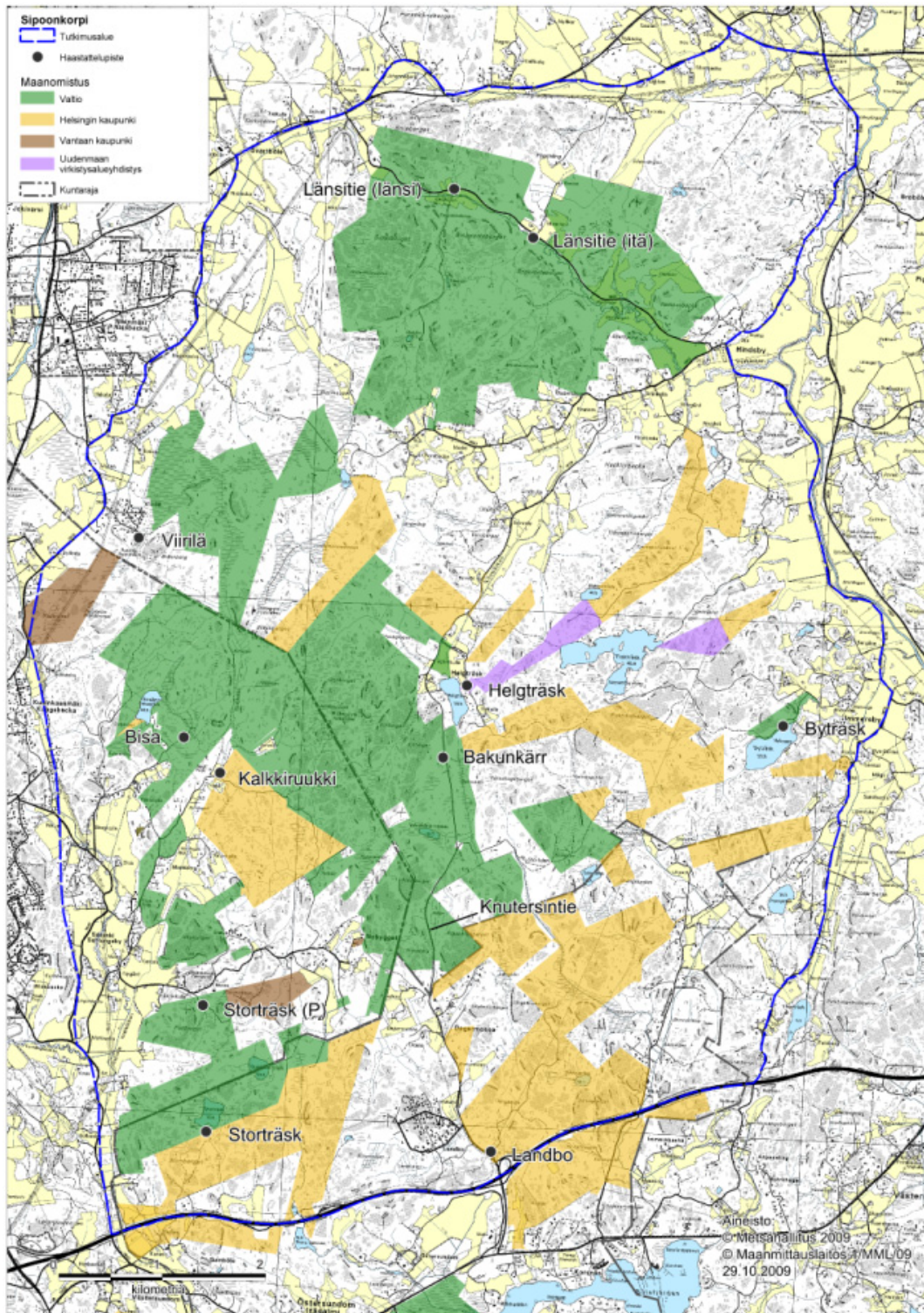
Maanomistukseltaan Sipoonkorpi on sirpaleinen kokonaisuus. Suurimmat maanomistajat ovat valtio ja Helsingin kaupunki, jotka omistavat yhdessä lähes puolet Sipoonkorven metsäalueesta (kuva 3). Edellisten lisäksi Vantaan kaupungilla ja Uudenmaan virkistysalueyhdistykselle on kummallakin omistuksessaan kaksi pientä aluetta, mutta muutoin alueet ovat yksityisomistuksessa. Monilukuisella maanomistajajoukolla on monenlaisia maankäyttötarpeita, mikä tuo haasteita esimerkiksi koko aluetta koskevan reittiverkoston suunnitteluun.

Sipoonkorpi sijaitsee periaatteessa hyvien liikenneyhteyksien varrella, mutta kulkeminen julkisilla liikennevälineillä paikalle vaatii vaivannäköä. Osaan Sipoonkorpea pääsee melko hyvin bussilla, mutta alueen keskisiin ja itäisiin osiin on pitkä kävelymatka lähimmiltä bussipysäkeiltä. Aluetta pohjois-eteläsuunnassa halkovaa Knutersintietä ja itä-länsisuunnassa kulkevia Martiksintietä ja Länsitietä pitkin ei aja linja-autoja, joten keskelle aluetta ei pääse julkisilla kulkuneuvoilla ilman usean kilometrin kävelyä. Alueen pohjoisosiin pääsee Helsingin ja Nikkilän väliä kulkevilla linja-autoilla. Länsipuolella usean linja-auton reitit sivuavat Sipoonkorpea, joskin pysäköintialueelta saa varautua muutaman kilometrin kävelyyhin päästäkseen esimerkiksi Bisajärven tai Kalkkiruukin luontopuiston maastoon. Eteläiseen Sipoonkorpeen pääsee Landbohon ajavilla linja-autoilla.

Omalla autolla Sipoonkorpi on helppo ja hyvin saavutettavissa oleva kohde. Sipoonkorven länsi- ja lounaisosiin pääsee parhaiten Vantaan Sotungin kautta. Eteläosaan pääsee Vanhalta Porvoontieltä haarautuvaa Knutersintietä pitkin, joka kulkee alueen halki pohjois-eteläsuunnassa. Pohjoisesta päin lähestyttäessä autolla pääsee helposti Länsitielle, jonka varrella sijaitsee kaksi pysäköintialuetta.

Sipoonkorven lähellä on kolme suurta pysäköintialuetta Hakunilan urheilupuiston, Kuusijärven ulkoilukeskuksen ja Nikkilän urheilupuiston yhteydessä. Niihin mahtuu satoja autoja. Alueen sisällä on useita pieniä pysäköintialueita, joista osa on puolivirallisia. Metsähallituksella on Länsitien varrella kaksi pysäköintialuetta sekä Knutersintien varrella uusi Bakunkärrin pysäköintialue. Uudenmaan virkistysalueyhdistys ylläpitää Helgträskin luona pientä pysäköintialuetta, jonka yh-

teydessä on myös alueen ainoa käymälä. Storträskille menijöitä palvelee Tasakalliontien pysäköintialue Sotungissa. Lisäksi Sotungin suunnalla on Kalkkiruukin luontopolun yhteydessä Kalkkiuuntien päässä sijaitseva pieni pysäköintialue. Viirilän pallokentän laidalla on myös pieni epävirallinen pysäköintialue. Pysäköintialueiden lisäksi kävijät käyttävät pysäköintiin teiden varsilla olevia levikkeitä. Ruuhkaisina loppukesän ja syksyn viikonloppuina alueen pysäköintipaikat eivät läheskään riitä nykyiselle kävijämäärälle.

Kuva 3. Maanomistus Sipoonkorvessa ja haastattelupisteet. © Metsähallitus 2010, © Maanmittauslaitos 1/MML/10.

Merkittävät reittejä ovat Byabäckenin ja Kalkkiruukin luontopolut sekä Helgträskin pysäköintialueen ja Fiskträskin välinen yhdyspolku. Bakunkärrin pysäköintialueelta on rakenteilla yhdysreitit Fiskträskin ja Kalkkiruukin luontopolun suuntiin. Myös Byträskin ympäri on merkitty polku- ja latu- reittejä. Näiden lisäksi Sipoonkorvessa risteilee suuri määrä eritasoisia viitoittamattomia reittejä ja polkuja. Talviaikaan latu- reitistö on laaja ja kattava, varsinkin Sipoonkorven länsiosassa, ja siihen yhdistyy myös muualta tulevia latu- reittejä. Sipoonkorvessa kulkevan latu- reitistön pituus on noin 50 km. Varsinaisia maastopyörä- reittejä alueella ei ole, mutta alueen rauhalliset tiet soveltuvat hyvin pyöräilyyn.

Kaksi yleisessä käytössä olevaa laavaa tulentekopaikkoineen sijaitsevat Bisajärven majan läheisyydessä ja Kalkkiruukin luontopolulla. Ainoa telttailualue löytyy pohjoisosasta Byabäckenin luontopolun läheisyydestä, tosin paikalle ei johda merkittävä polku. Bisan laavulla ja Ängesbölen telttailualueella ei toistaiseksi ole järjestettyä puu- huoltoa. Storträskin rannassa on järveä vuokraavan kalastuksenhoito- yhdistyksen ylläpitämä taukopaikka. Lisäksi alueella on muutamia levähdyspaikkoja. Länsitiien ja Helgträskin pysäköintialueilla on opastetaulut. Karttatauluja on tulossa vuonna 2010 ainakin valtion maiden pysäköintialueille. Taulukkoon 1 on koottu tärkeimmät tiedot Sipoonkorvesta. Lisätietoa Sipoonkorvesta löytyy mm. Luontoon.fi- verkkopalvelusta (Metsähallitus 2009a).

Taulukko 1. Sipoonkorpea kuvaavat tärkeimmät tiedot.

SIPOONKORPI	
Perustamisajankohta	Sipoonkorven luonnonsuojelualue perustettiin vuonna 2006 valtion omistamille maille. Myöhemmin alueita on hankittu lisää ja liitetty luonnonsuojelu- alueeseen.
Sijainti	Etelä-Suomen läänissä, Itä-Uudellamaalla, Vantaan ja Helsingin kaupunkien sekä Sipoon kunnan alueella
Alueen pinta-ala	– Sipoonkorven luonnonsuojelualueen pinta-ala 1 826 km ² (tilanne 1.8.2009) – Koko tutkimusalueen pinta-ala noin 7 150 hehtaaria (Honkanen 2007)
Käyntimäärä (v. 2008)	35 000 (valtion maiden osalta)
Palvelut	Metsähallituksen palvelut alueella: – 4 pysäköintialuetta: 2 kpl Länsitiellä, Bakunkärr Knutersinttiellä, Tasakalliontie Sotungissa – Byabäckenin luontopolku 1,5 km – Byabäckenin Ängesbölen tulenteko- ja telttailupaikka (ei puu- huoltoa) – Reitti Bakunkärriltä Fiskträskille ja Kalkkiruukin luontopolulle (rakenteilla) – Bisajärven laavu (ei puu- huoltoa) – Talkkärin levähdyspaikka Muiden tahojen palvelut alueella: – Bisajärven ulkoilumaja (Vantaan Latu) – Kalkkiruukin luontopolku 4,5 km ja pysäköintialue (Helsingin kaupunki) – Kalkkiruukin luontopolun laavu ja tulentekopaikka (Helsingin kaupunki) – Storträskin levähdys- ja nuotiopaikka sekä reitti pysäköintialueelta järvelle 1 km (Storträskin kalastuksenhoitokunta) – Pysäköintipaikka ja reitti Helgträsk–Fiskträsk n. 1,1 km sekä 2 levähdys- paikkaa Fiskträskin luona (Uudenmaan virkistysalueyhdistys)
Käyttömuodot	Luonnonsuojelu, luonnon virkistyskäyttö, kotitarvekalastus, luontomatkailu
Hoito- ja käyttösuunnitelma	Suunnitelman laatiminen käynnistyy vuonna 2010.

Sipoonkorven virkistyskäyttö on monipuolista, ja alueella on monenlaisia käyttäjiä. Aluetta käyttävät muun muassa ulkoilijat ja lenkkeilijät, marjastajat, sienestäjät, koiraharrastajat, ratsastajat, suunnistajat, pyöräilijät, partiolaiset ja kalastajat.

Useiden lippukuntien partiolaiset Uudenmaan partiopiiristä retkeilevät Sipoonkorven alueella (Honkanen 2006). Tutkimuksen aikana tosin kohdattiin vain yksi kuuden hengen partiolaisryhmä. Yhtenä partiolaisten tukikohtana toimii Genaträskin läheisyydessä sijaitseva kämppä. Ratsastajat puolestaan liikkuvat alueen hiekkateilla sekä metsäpolkuja pitkin. Suosittuja ovat ainakin: Fiskträskintie, Kasabergintie, Storgårdintie, Länsitie, Martiksentie/Mosabackantie ja Knutersintie (Mirva Wiik, henk.koht. tiedonanto 30.11.2009).

Suunnistajat käyttävät aluetta aktiivisesti. Jukolan viesti, maailman suurin suunnistuskilpailu, tullaan järjestämään Sipoonkorvessa vuonna 2012, mikä varmasti osaltaan nostaa suunnistajien tarpeet esille lähivuosina. IF Sibbo-Vargarnan suunnistusjaosto järjestää Sipoonkorvessa vuosittain suunnistuskilpailuja ja -harjoituksia (Kari Melleri, henk.koht. tiedonanto 2.11.2009). Vantaalainen suunnistusseura Pihkaniskat toimii myös Sipoonkorvessa. Seurat ovat laatineet suunnistuskarttoja Sipoonkorvesta.

Storträskillä toimii kalastuksenhoitokunta, joka vastaa kalastustoiminnasta ja kalojen istuttamisesta sekä järveä kiertävien pitkospuiden ja taukopaikan hoidosta. Jousiammuntaseura Ukonnuolet ry:llä on maastoon merkitty harjoitusammunta-alue Storträskin ja Gumböleträskin läheisyydessä. Bisajärven läheisyydessä on Vantaan Ladun ylläpitämä Bisan maja, josta käsin yhdistys järjestää erilaisia ulkoiluun ja luontoliikuntaan liittyviä tapahtumia Sipoonkorvessa. Uusille kävijöille hyvä tapa tutustua alueeseen on osallistua esimerkiksi yhdistyksen järjestämille polkuretkille.

2.2 Aineisto ja menetelmät

2.2.1 Kävijätutkimus

Kävijätutkimuksen aineisto kerättiin Sipoonkorvessa (kuva 2) kesäkaudella 28.4.2009–29.10.2009. Haastattelupisteiksi valittiin paikkoja, joita autolla saapuvat kävijät käyttävät maastoon lähtiessään ja sieltä palatessaan. Haastattelupaikkoja oli yhteensä 10 kappaletta (kuva 3). Bisan haastattelupaikka sijaitsi polkujen solmukohdassa, joten ohi kulki myös ulkoilijoita, jotka olivat jättäneet autonsa muualle tai saapuneet jalkaisin tai pyörällä. Länsitiellä on lähekkäin kaksi pysäköintipaikkaa, jotka yhdessä muodostivat yhden haastattelupaikan. Haastatteliija päivysti keruupäivän aikana kummallakin pysäköintipaikalla aloittaen siitä, jossa oli tullessa enemmän autoja. Storträskillä haastatteliija päivysti suurimman osan aikaa Tasakalliontien pysäköintialueella ja kävi kerran keruupäivän aikana Storträskillä ja sen rannassa olevalla taukopaikalla, jonne on pysäköintialueelta noin kilometrin matka. Byträskin haastattelupiste sijaitsi tien varrella pienen uimapaikan kohdalla. Knutersintie ja sen varteen pysäköidyt autot valittiin yhdeksi haastattelukohteeksi, sillä ennakkoon tiedettiin sen olevan loppukesän viikonloppuina vilkkaassa käytössä. Lisäksi suoraan tien varresta metsään lähteviä kävijöitä olisi ollut vaikea tavoittaa muulla tavalla kootusti. Knutersintien haastattelupäivinä kierrettiin lisäksi kaikki alueen pysäköintipaikat läpi ja jätettiin pysäköityjen autojen tuulilaseihin lomake palautuskuorineen. Vastaavaa menettelyä on käytetty esimerkiksi Tanskassa (Kajala ym. 2009). Samalla laskettiin autojen määriä pysäköintipaikoilla. Näitä päiviä on aineiston keruuajataulussa (liite 2) kuvattu nimellä ”koko alue”.

Haastatteluista noin puolet teki Aino von Boehm Metsähallituksesta. Sen lisäksi Sipoon kunnan kesätyöntekijät Daniel Blomster ja Lauri Lehvonen haastattelivat kävijöitä kymmenenä päivänä, Helsingin kaupungin harjoittelija Saara Ilvesniemi hoiti viisi haastattelupäivää ja Metsähallituksen

harjoittelija Oona Herzog kuusi päivää. Haastattelijat liikkuvat alueella autolla, linja-autolla ja polkupyörällä.

Tutkimuksessa käytettiin Metsähallituksen vakiolomaketta, joka muokattiin Sipoonkorpeen sopivaksi. Kaikille kävijätutkimuksille yhteisten vakiokysymysten lisäksi lomakkeella oli neljä aluekohtaista kysymystä (liite 7). Vakioidulla menetelmällä kerätystä aineistosta saatavat tulokset ovat vertailukelpoisia muilta Metsähallituksen alueilta saatujen tulosten kanssa. Kun samalla vakiomenetelmällä kerätään aineistoa samalta alueelta tietyin aikaväleihin, voidaan myös tarkastella muutoksia kyseisen alueen käytössä. Sipoonkorvessa ei ole aiemmin tehty kävijätutkimusta, joten tutkimus tuo arvokasta pohjatietoa kävijöiden näkemyksistä ja käyttäytymisestä. Alueen virkistyskäyttöä on selvitetty yleisemmällä tasolla vuosina 2006–2007 osana Sipoonkorven virkistyskäytön kehittäminen -projektia (Honkanen 2006, 2007).

Helsingin ja Sipoon sekä Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen edustajat osallistuivat myös tutkimuksen suunnitteluun. Tavoitteena oli saada kesäkauden kävijöistä mahdollisimman edustava aineisto. Tämän saavuttamiseksi laadittiin otantakehikko, jossa on määritelty tavoitellut kohderyhmät havaintopaikoittain sekä tavoitellut havaintomäärät ja keruupäivien lukumäärä (liite 1).

Tarvittavien otantapäivien määrä ja jakautuminen eri kuukausille arvioitiin saatavilla olleiden kävijämäärätietojen sekä Metsähallituksen henkilökunnan ja yhteistyötahojen aluetuntemuksen perusteella. Aineiston keruu-aikataulu laadittiin oletuksella, että kunakin keruupäivänä saataisiin kerätyksi noin 10 lomaketta. Keruupäivät satunnaistettiin otantajaksolle. Aamupäivien (klo 9–14) ja iltapäivien (klo 14–19) sijoittuminen satunnaisesti keruukaudelle varmistettiin arpomalla. Arvonnan jälkeen varmistettiin, että lomakauden ulkopuolella keruupäiviin tuli mukaan myös viikonloppuja, sillä esitietojen perusteella kävijävirran oletettiin painottuvan viikonlopuille. Koko alueeseen kohdistuviksi keruupäiviksi valittiin ainoastaan viikonloppuja. Näinä päivinä haastattelija kiersi kaikki keruupisteet läpi ja jätti lomakkeita pysäköityihin autoihin.

Aineistonkeruun alkaessa oli sovittu, että aikatauluja ja paikkoja voidaan kesän aikana muuttaa joustavasti tilanteen mukaan, jos esimerkiksi haastattelupaikka osoittautuu hyvin hiljaiseksi tai muuten huonoksi tai sääolot estävät aineiston keruun. Muutaman kerran keruupäivää vaihdettiin haastattelijan muiden työtehtävien vuoksi tai erittäin huonon sään vuoksi. Koska alkukesällä muutamana arkipäivänä ei kohdattu yhtään kävijää ja useana muuna keruupäivänä saatiin vain 1–3 vastausta, siirrettiin muutama loppukesän päivistä viikonlopuille, jolloin kävijöitä on yleensä enemmän. Aineistonkeruun edetessä muutama keruupaikka havaittiin odotettua huomattavasti hiljaisemmaksi, minkä vuoksi keruu-aikataulu uudelleenjärjesteltiin hieman kesän mittaan. Tämä oli odotettavissa, koska tarkkaa ennakkotietoa kävijöiden liikkumisesta ja lähtöpaikoista ei ollut saatavilla. Yhteensä neljä keruupäivää jäi pois haastattelijan sairastumisten vuoksi ja yksi päivä vanhentuneen kulkukortin vuoksi, jolloin haastattelija ei päässyt noutamaan keruutarvikkeita toimistolta. Näiden tilalle saatiin järjestettyä kolme korvaavaa päivää. Kokonaisuudessaan keruupäiviä oli 38, kun tavoitteena oli 40 päivää. Liitteessä 2 on esitetty toteutunut aineistonkeruu-aikataulu.

Otokseen poimittiin kaikki Sipoonkorvessa vierailevat 15 vuotta täyttäneet henkilöt saapumis- tai tapaamisjärjestyksessä sitä mukaa kuin haastattelija vapautui edellisen kävijän haastattelemisesta. Pysäköintialueilla haastattelija oli vastassa maastosta palaavia kävijöitä. Bisan laavulla pysäytettiin myös ohikulkevaa reittiä pitkin liikkuneet ulkoilijat, joiden retken lähtöpaikka oli muualla. Jos oli todennäköistä, että maastoon lähtevä kävijä ei ehtisi palata ennen keruujan päättymistä, annettiin hänelle mukaan lomake ja palautuskuori ja pyydettiin vastaamaan retken jälkeen kotona. Myös muutamiin haastattelupisteissä olleisiin autoihin jätettiin lomake ja palautuskuori, kun kävijä ei ollut palannut keruun päättymiseen mennessä. Näin pyrittiin varmistamaan aineiston riittävä kertyminen, sillä monet keruupäivistä olivat hyvin hiljaisia.

Koska haastattelupaikoilla ei pääsääntöisesti ollut levähdyspaikkaa tai muuta istumapaikkaa, moni kävijä otti mieluummin kyselyn kotiinsa kuin vastaili seisaaltaan pysäköintialueella. Koko alueeseen kohdistuvina keruupäivinä pysäköintipaikoille ja Knutersintielle pysäköityjen autojen tuulilaseihin jätettiin lomake, liitekartat ja palautuskuori, jonka postimaksu oli maksettu. Kyselylomakkeen alussa on täyttöohjeet, joten kävijöiden oli mahdollista vastata ilman haastattelijan henkilökohtaisia ohjeita. Muutamia vauhdilla liikkuneita pyöräilijöitä jäi haastattelematta, koska haastattelija ei ehtinyt pysäyttää heitä. Useassa paikassa näkyi tuoreita hevosten jälkiä ja jätöksiä, mutta ratsukoita kohdattiin vain muutama koko keruukautena.

Eniten vastauksia saatiin Länsitien haastattelupaikoilta (24 %, taulukko 2). Länsitien jälkeen vilkkaimmat paikat olivat Kalkkiruukki (16 %), Bisan maja (13 %) ja Storträsk (12 %). Nämä kolme paikkaa ja viidenneksi suosituin Viirilä sijaitsevat Sipoonkorven länsireunalla, joka näyttää olevan Länsitien ympärillä levittäytyvän Hindsbyn metsän ohella merkittävä käytön painopistealue. Vähiten kävijöitä kohdattiin Byträskin haastattelupisteellä. Bakunkärren postitse palautuneista vastauksista osa on kirjautunut Knutersintien lukemaan, koska yksi haastattelija oli erehdyksessä kirjannut lomakkeisiin haastattelupaikaksi Knuters. Sinällään se ei vääristä tuloksia, koska Bakunkärren pysäköintialue sijaitsee Knutersintien varrella.

Taulukko 2. Vastausten jakautuminen haastattelupaikoittain Sipoonkorvessa.

Haastattelupaikka	Kpl	%
Länsitie	65	24
Kalkkiruukki	44	16
Bisan maja	34	13
Storträsk	32	12
Viirilä	26	10
Knuters	26	10
Landbo	14	5
Helgträsk	12	4
Byträsk	8	3
Bakunkärr	6	2
Yhteensä	267	100

Vastauksille asetettu määrällinen tavoite oli noin 400 kappaletta, ja vastauksia saatiin kesän 38 keräyspäivänä yhteensä 267. Kolme vastausta saapui postitse vielä marraskuun 15. päivää, mutta niitä ei enää voitu ottaa mukaan, koska raportin kirjoitus oli jo puolivälissä. Lopullinen otoskoko jäi lopulta tavoitetta pienemmäksi, mikä asettaa tiettyjä varauksia aineistosta saatavien tulosten tulkinnalle. Toisaalta tavoitemäärä oli melko korkea, sillä se oli laskettu samalla ohjeellisella 10 vastausta per päivä -oletuksella kuin Nuuksion kansallispuiston kävijätutkimuksessakin, vaikka alueiden kävijämäärät ovat aivan eri luokkaa. Pieniäkin aineistoja pystytään käsittelemään tilastollisesti, mutta pienessä aineistossa yksittäiset vastaukset saavat suuremman painoarvon, jolloin ne saattavat vaikuttaa keskiarvoihin paljon. Tallennuksen aikana sadasta ensimmäisestä vastauksesta laskettiin alustavat tulokset. Lopulliseen aineistoon verrattuna erot jakaumissa olivat kuitenkin hyvin pieniä, joten siinä mielessä aineisto näyttäisi kuvaavan Sipoonkorven kävijäkuntaa melko täsmällisesti.

Vastauksista 40 % saatiin paikan päällä ja 60 % palautui postitse, joten autoihin jaetut lomakkeet ja kävijöiden mahdollisuus vastata kotonaan olivat tutkimuksen onnistumisen kannalta olennaisia. Heikoimmin onnistuivat arkipäivät sekä alkukesän kylmät ja sateiset päivät. Syksyn parina ruuh-

kaviikonloppuna lomakkeet puolestaan loppuivat kesken, kun autoja oli paljon ennakoitua enemmän. Vastausten jakautuminen kauden sisällä kuvaa osaltaan myös alueen käytön ajallista jakautumista: huippusesonki ajoittuu marja- ja sieniaikaan ja painottuu erityisesti viikonloppuihin, muulloin on hiljaisempaa.

Yleisesti ottaen haastattelijoihin ja kyselyyn suhtauduttiin myönteisesti. Kohtaamishetkellä kävijöissä oli havaittavissa ensireaktionä pientä varovaisuutta ja yllättyneisyyttä enemmän kuin esimerkiksi Nuuksion kansallispuistossa samaan aikaan tehdyssä kävijätutkimuksessa. Nuuksiossa kävijät selvästi tietävät olevansa retkellä kansallispuistossa, jota Metsähallitus hoitaa ja hallinnoi, jolloin haastattelijan kohtaaminen ei kenties aiheuta niin suurta ihmetystä. Kun haastattelija kertoi, mistä oli kyse, kävijä yleensä kiinnostui ja osallistui kyselyyn. Moni kyseli samalla Sipoonkorven tulevaisuudesta ja etenkin siitä, onko suunnitteilla rakentaa asutusta alueelle. Jokaiselta keruupäivältä pidettiin keruupäiväkirjaa, johon kirjattiin sääolot, keruun kesto, kerättyjen lomakkeiden lukumäärä, mukaan annettujen ja autojen tuulilaseihin jätettyjen lomakkeiden lukumäärä sekä muita huomioitavia asioita tai kävijöiltä tulleita kommentteja.

Paikan päällä vastanneet kävijät täyttivät kyselylomakkeet muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta itse ja palauttivat ne haastattelijalle. Kohdatuista pariskunnista monesti vain toinen täytti lomakkeen, vaikka molempia motivoitiin vastaamaan. Kyselylomakkeita oli käytettävissä suomen- ja ruotsinkielisinä. Käytännössä kaikki kävijät, yhtä lukuun ottamatta, vastasivat kyselyyn suomeksi, vaikka osa heistä oletettavasti oli kaksikielisiä. Tämä johtui todennäköisesti siitä, että haastattelija esittäytyi ja kertoi tutkimuksesta suomeksi, jolloin kävijä automaattisesti vastasi haastattelijalle suomeksi eikä tilanteessa käynyt missään vaiheessa ilmi, oliko kävijän ensisijainen kieli ruotsi. Kukaan kävijöistä ei myöskään erikseen kysynyt mahdollisuutta vastata ruotsiksi. Muutama kävijä ei vastannut, koska ei ollut venäjänkielistä lomaketta eikä haastattelijan kielitaito riittänyt heidän avustamiseensa. Muita kieliversioita ei kaivattu.

Aineiston kertymisen kannalta kävijöiden mahdollisuus palauttaa kysely postitse sekä autoihin jaetut lomakkeet olivat ehdottoman tärkeitä. Ilman näitä toimenpiteitä aineisto olisi jäänyt sängen pieneksi ja sen perusteella olisi ollut vaikea tehdä johtopäätöksiä. Kyselyyn postitse vastanneet kävijät olivat vastanneet muita aktiivisemmin ja monipuolisemmin kysymysten 10c, 15 ja 16 avoimiin kohtiin, ja kirjoittaneet lomakkeen loppuun yleistä palautetta ja ajatuksiaan Sipoonkorvesta ja sen tulevaisuudesta. Todennäköisesti vastaajilla on ollut kotona enemmän aikaa paneutua kysymyksiin ja pohtia mielipidettään. Lisäksi vastaajat uskaltavat ehkä kirjoittaa näkemyksiään vapautuneemmin, kun haastattelija ei ole läsnä.

Kulkuvälineistä omalla autolla saapuneiden osuus voi olla ylikorostunut jalan tai pyörällä saapuneisiin verrattuna, koska kyselyitä jaettiin paljon autoihin. Toisaalta tutkimusalueen sisällä asuvat paikalliskävijät saattavat ulkoilla hyvinkin lähellä kotiaan tehden esimerkiksi töiden jälkeen lyhyen alle tunnin mittaisen lenkin koiran kanssa. Näiden kävijöiden tavoittaminen laajasti olisi joko tapauksessa ollut vaikeaa rajattujen haastattelupisteiden avulla. Ne kohdatut kävijät, jotka kertoivat asuvansa aivan lähellä haastattelupistettä, osallistuivat pääsääntöisesti erittäin mielellään tutkimukseen ja pitivät tärkeänä, että heidän näkemyksensä tulevat mukaan tuloksiin. Monesti he myös kertoivat haastattelijalle suullisesti kokemuksiaan muista kävijöistä ja mielipiteensä siitä, miten aluetta tulisi heidän mielestään jatkossa kehittää tai olla kehittämättä.

Tutkimusta tehtäessä huomattiin, että kyselylomakkeen (liite 7) toimivuutta tulisi parantaa muutamien kysymyksen kohdalla:

- Kysymyksen 2 a- ja b-vaihtoehdot hämmensivät osaa vastaajista: ilmeisesti lähialue-käsite ei ohjeista ja kartoista huolimatta selvinnyt kaikille. Toisaalta alimpana ollut vaihtoehto ”asun lähialueella” taas näytti toimivan kohtuullisen hyvin ja moni oli rastittanut sen tarkoitettulla tavalla.
- Kysymys 4b:n muotoilu aiheutti sekaannusta joillekin vastaajille, etenkin, kun kysymys oli eri sivulla kuin kysymys 4a. Muotoiluna olisi pitänyt olla esimerkiksi ”**Jos lisäksi** vierailit tai suunnittelet vierailevasi...”. Nyt muutamat vastaajat olivat merkinneet muualla, missä? -kohtaan varmuuden vuoksi uudelleen 4a-kohdan vastauksen.
- Kysymykset 7 ja 8 jäivät joiltakin vastaajilta täyttämättä, todennäköisesti huomaamatta. Sijoittelua kannattaa harkita uudelleen tulevissa tutkimuksissa. Samoin kysymys 9b (tärkein aktiviteetti) oli toisinaan jätetty tyhjäksi mahdollisesti samasta syystä.
- Kysymyksen 10a jälkimmäinen sarake (arvio palveluiden ja rakenteiden määrästä) jäi monelta täyttämättä. Kysymyspatteristo ohjeineen on raskaslukuinen, jolloin jälkimmäinen puolisko oikeassa laidassa jää helposti täyttämättä tai vastaaja jaksaa täyttää vain pari ylintä kohtaa ja jättää loput tyhjiksi.

Kyselylomakkeiden tiedot tallennettiin Metsähallituksen asiakasseurantatietojen hallintaan käytävään ASTA-tietojärjestelmään. Aineiston analysoinnin tilastollisina menetelminä käytettiin suorien jakaumien tarkastelua ja kuvailevia tunnuslukuja (keskiarvo, keskihajonta, moodi, mediaani ja prosenttipisteet):

- Moodi on tyyppiarvo, joka kuvaa aineiston yleisintä arvoa.
- Mediaani ilmaisee muuttujan keskimmäisen arvon jakaen havaintoaineiston kahteen yhtä suureen osaan.
- 25 %:n prosenttipiste ilmaisee sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu neljäsosa havaintoaineistosta, ja 75 %:n prosenttipiste puolestaan sen muuttujan arvon, jonka alle sijoittuu kolme neljäsosaa havainnoista.

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (luku 3.2.7) laskettiin Metsäntutkimuslaitoksen ja Metsähallituksen vuonna 2009 kehittämällä Paavo-sovelluksella. Paavo on yhdysvaltalaisesta Money Generation Modelista (Stynes ym. 2000, MGM2 2009) Suomen oloihin muokattu versio. Paavo hakee tarvittavat tiedot (kävijöiden rahankäyttö, alueen vuotuinen käyntimäärä) ASTAsta. Kokonaisvaikutusten laskentaa varten suojelu- ja retkeilyalueet on jaettu neljään luokkaan lähialueen asukastiheyden perusteella. Sipoonkorpi kuuluu tässä tarkastelussa luokkaan pääkaupunkiseutu. Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Apuna on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista 21 puistolle johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita.

Lomakkeen kysymysten 10C, 15 ja 16 avoimet vastaukset tallennettiin erilliseen Excel-tiedostoon (liitteet 3, 4 ja 5). Kysymysten 15 ja 16 avoimet Miksi?-kysymysten vastaukset ryhmiteltiin vastaajan kyllä / ei / en osaa sanoa -kannan mukaan, jotta tiedettiin, mitä näkemystä vastaus perusteli. Kysymyksen 10C vastaukset ryhmiteltiin esiin nostettujen rakenteiden ja palveluiden mukaan, jotta nähtiin, mitä kävijät eniten toivovat alueelle.

2.2.2 Kävijälaskenta

Tämän kävijätutkimuksen yhteydessä pyrittiin myös Sipoonkorven kävijämäärien tarkempaan selvittämiseen. Metsähallitus seuraa kävijämääriä pääasiassa erilaisilla laskureilla, jotka pyritään sijoittamaan maastoon niin, että ne kattaisivat alueen keskeisimmät kulkuväylät. Aluetta tunteva henkilökunta on paras asiantuntija, kun suunnitellaan laskureiden sijoituspaikkoja ja lukumäärää ja arvioidaan, montako prosenttia alueen käyttäjistä valitulla sijoittelulla tavoitetaan. Kävijälaskurin lukemat luetaan ja kirjataan ylös säännöllisesti, mieluiten kerran viikossa. Laskureiden antamat lukemat eivät ole suoraan käyntimääriä, vaan lukemiin sisältyy laadullisia ja määrällisiä virheitä. Jotta laskurilukemista päästään todellisten käyntien määrään, on jokaiselle laskurille määritettävä oma korjauskertoimensa. Mikäli laskuri on teknisesti luotettava, korjauskerroin voidaan määrittää joko havainnoimalla laskurin ohi kulkeneita henkilöitä ja vertaamalla niitä laskurilukemiin tai arvioimalla henkilökunnan hyvän aluetuntemuksen avulla. Kohdekohtaisen käyntimäärälaskennan päätavoitteena on saada tietoa tietyn alueen, tässä tapauksessa Sipoonkorven, kokonaiskäyntimäärästä.

Käyntimäärien laskemista varten Sipoonkorpeen asennettiin kesällä 2009 viisi elektronista laskuria: kolme mattolaskuria sekä yksi EcoCounter-laskuri ja sitä vastaava Traker-laskuri. Ennestään Sipoonkorven valtion alueilla oli ainoastaan yksi laskuri. Lisäksi Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen alueelle Fiskträskin polun alkuun asennettiin loppukesästä mattolaskuri. Maahan tai pitkospuuhun upotettu mattolaskuri reagoi paineeseen eli se laskee kävijän tämän astuessa maton päälle. Laskuri erottaa painesykäykset erillisiksi, kun matolta nousee hetkeksikin pois. Saman kävijän kumpikin jalka ei aiheuta erillistä sykäystä, mutta heti perässä tuleva kävijä rekisteröityy uudeksi havainnoksi. EcoCounter ja Traker-laskureissa on anturi, jonka säde havainnoi ohikulki-joita 1–10 metrin etäisyydeltä. Anturi asennetaan reitin varteen esimerkiksi puomiin tai tolppaan. Anturi mittaa säteen kantomatkalta ilman lämpötilaa ja tunnistaa ohikulkevan ihmisen lämpötilaeron perusteella.

Maanomistukseltaan sirpaleinen ja ilman selkeitä sisääntuloväyliä ja merkittyjä reittejä oleva aluekokonaisuus asettaa kävijälaskennalle omat rajoitteensa ja haasteensa. Kävijälaskennan haasteita ja tuloksia on käsitelty tarkemmin luvussa 3.6.

3 Tulokset

3.1 Kävijärakenne

3.1.1 Kävijöiden perustiedot

Tutkimuksen aikana saatiin yhteensä 267 vastausta. Vastanneista 52 % oli miehiä ja 48 % naisia. Miesten keski-ikä oli noin 49 vuotta ja naisten noin 46 vuotta (taulukko 3). Vastanneista iäkäämmät olivat 75-vuotiaita. Suurin kävijäryhmä oli 45–54-vuotiaat sekä miehissä että naisissa. Vastanneista 72 %:lla oli joko opistotasoinen tutkinto tai ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto (taulukko 4). Miehillä oli hieman naisia useammin ylempi korkeakoulututkinto. Ammattikoulun käyneitä oli 16 % vastanneista, ja 12 %:lla vastaajista ei ollut lainkaan ammatillista tutkintoa.

Kyselyyn vastanneista kaikki olivat kotimaisia kävijöitä. Sipoonkorpi houkuttelee kävijöitä lähinnä lähialueelta: vastanneista 95 % asui Vantaalla, Helsingissä, Sipoossa tai Keravalla (taulukko 5). Näistä kolme ensiksi mainittua ovat samalla Sipoonkorven sijaintikunnat. Joka toinen kävijöistä oli vantaalainen ja hieman yli kolmasosa oli helsinkiläisiä. Tuloksen perusteella Sipoonkorpi on lähialueen asukkaille merkittävä lähivirkistytymis- ja luontoliikuntakohde. Vaikka Sipoonkorven pinta-alasta yli puolet sijoittuu Sipoon kunnan alueella, oli sipoolaisia kävijöitä silti vain viisi prosenttia vastanneista. Luontomatkailu ei ole toistaiseksi saavuttanut aluetta, ja kaukaisinkin vastaaja oli sukulaisvierailulla Kouvolasta.

Taulukko 3. Vastanneiden ikää kuvaavia tunnuslukuja sukupuolen mukaan. Vastanneiden lukumäärä (n) oli 267.

Ikä	Mies	Nainen	Kaikki
Keski-ikä	48,68	45,80	47,28
län keskihajonta	13,00	12,19	12,67
Minimi-ikä	15	17	15
Maksimi-ikä	75	75	75
Moodi	45	44	45
Mediaani	49	46	47

Taulukko 4. Vastanneiden ammatillinen koulutus sukupuolen mukaan.

Ammatillinen koulutus	Mies		Nainen		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ammattikoulu	21	16	22	17	43	16
Opistotasoinen tutkinto	41	30	38	30	79	30
Alempi yliopisto- tai korkea-koulututkinto	16	12	20	16	36	14
Ylempi yliopisto- tai korkea-koulututkinto	43	32	30	23	73	28
Ei ammatillista tutkintoa	14	10	18	14	32	12
Yhteensä	135	100	128	100	264	100

Taulukko 5. Vastanneiden asuinkunnat.

Asuinkunta	Kpl	%
Vantaa	135	51
Helsinki	93	35
Sipoo	12	5
Kerava	11	4
Tuusula	5	2
Espoo	3	1
Järvenpää	3	1
Kouvola	1	0
Nummi-Pusula	1	0
Porvoo	1	0
Yhteensä	265	100

3.1.2 Kävijöiden seuruetiedot

Kävijät saapuivat Sipoonkorpeen useimmiten pienissä 2–5 hengen seurueissa (67 %) (taulukko 6). Yksin liikkui 27 % vastanneista. Vastanneista 35:lla (19 %) oli seurueessaan alle 15-vuotiaita (taulukko 7). Näissä seurueissa lapsia oli keskimäärin 1,8 ja heidän ikänsä oli keskimäärin 8 vuotta. Liikuntaesteisiä ei ollut lainkaan. Tämä on ymmärrettävää, sillä alueella ei ole liikuntaesteisille suunnattuja palveluita ja maasto on melko mäkiästä.

Valtaosa vastaajista oli tullut vierailulle oman perheen kanssa (66 %) tai ystävien seurassa (24 %, taulukko 8). Yksi haastatelluista seurueista oli partioliippukunta, joka telttaili Storträskin alueella. Vantaan aikuisopiston järjestämälle sieniretkelle Kalkkiruukissa osallistui 10 henkeä. Muissa seuruetyypeissä oli yksi henkilö maininnut koiratreeniporukan.

Taulukko 6. Kävijöiden seuruetiedot.

Seurueen koko	Kpl	%
Yksin	71	27
2–5 hengen seurue	175	67
6 tai useamman hengen seurue	14	5
Yhteensä	260	100

Taulukko 7. Usean hengen seurueita kuvaavia tunnuslukuja Sipoonkorvessa.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Seurueen koko yhteensä	189	3,8	6,20	2	2	2	4	45
Alle 15-vuotiaita	35	1,8	0,69	1	1	2	2	3
Liikuntaesteisiä	0							
Alle 15-vuotiaiden syntymävuodet	52	2001,6	2,74	1997	1999	2001	2003	2008

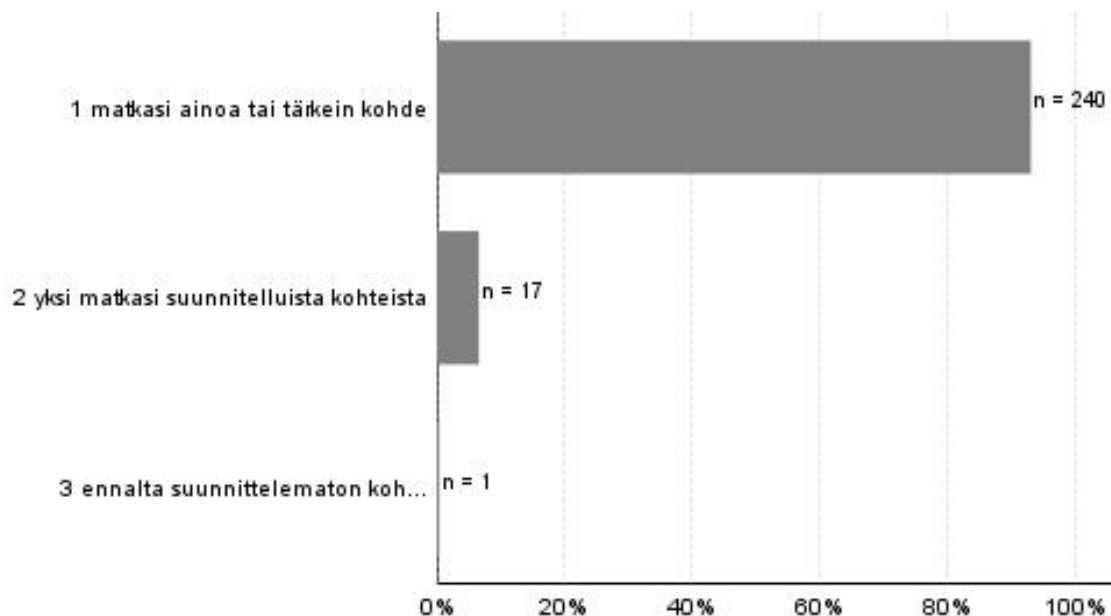
Taulukko 8. Seurueen koostumus.

Seurueen koostuminen	Kpl	%
Oman perheen jäsenet	119	66
Muut sukulaiset	5	3
Ystävät	44	24
Työtoverit	4	2
Opiskeluryhmä	2	1
Kerho, yhdistys tms.	6	3
Jokin muu	1	1
Yhteensä	181	100

3.2 Käynti Sipoonkorvessa

3.2.1 Kohteen tärkeys

Sipoonkorpeen ei saavuta sattumalta: kävijätutkimukseen vastanneista 93 % ilmoitti alueen olleen matkan ainoa tai tärkein kohde (kuva 4). Vastanneista 7 % piti Sipoonkorvessa käyntiä yhtenä matkan suunnitelluista kohteista. Ainoastaan yksi kävijä ilmoitti Sipoonkorven olleen ennalta suunnitteleman kohde matkansa varrella. Matkan muina kohteina ilmoitettiin muun muassa kaupassa ja huoltoasemalla käynti, Karhusaaren kahvila sekä ulkoilualueista Kuusijärvi, Luukki ja Vuosaaren täyttömäki (taulukko 9).

Kuva 4. Sipoonkorven tärkeys matkakohteena.

Taulukko 9. Muut matkan kohteet.

Muita kohteita	Kpl
Karhusaaren kahvila	1
Kauppa, bensa-asema	2
Kuusijärvi	1
Luukki	1
Porvoo	1
Sipoon markkinat	1
Stortkart	1
Vuosaaren täyttömäki ja Nevas	1
Vägräsk	3
Yhteensä	12

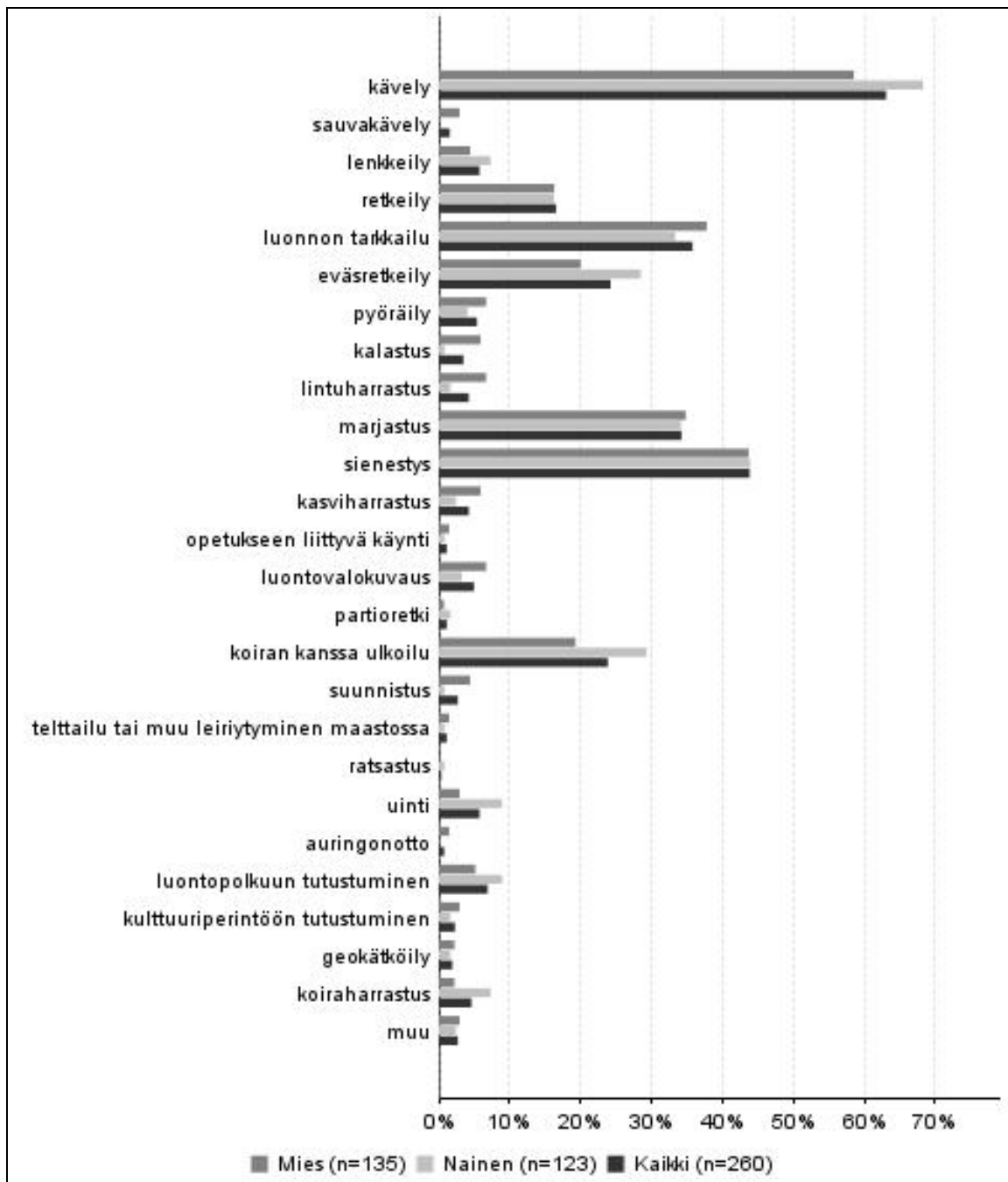
3.2.2 Kävijöiden ulkoilu- ja luontoharrastukset

Sipoonkorvessa selvästi suosituimmat aktiviteetit olivat kävely (63 % vastanneista), sienestys (44 %), luonnon tarkkailu (36 %), marjastus (34 %), koiran kanssa ulkoilu (24 %) ja eväsretkeily (24 %, kuva 5). Edellä mainittujen lisäksi kävijät tulivat Sipoonkorpeen muun muassa retkeilemään (17 %), lenkkeilemään (6 %), pyöräilemään (5 %), harrastamaan koirien kanssa (5 %) ja uimaan (6 %).

Sukupuolten välillä ei ollut huomattavia eroja aktiviteettien suhteen. Kävely oli molempien sukupuolten suosituin harrastus: miehistä 59 % ja naisista 69 % ilmoitti harrastavansa kävelyä Sipoonkorvessa. Sienestys ja marjastus olivat molemmille yhtä tärkeitä. Naiset liikkuvat miehiä useammin koiran kanssa (29 %) ja nauttivat retkieväistä (28 %). Miehet sen sijaan olivat naisia hieman innokkaampia kalastajia ja luonnon ja lintujen tarkkailijoita.

Useimmat kävijätutkimukseen vastanneista osallistuivat tällä käynnillään 1–3 aktiviteettiin (65 % vastanneista, taulukko 10). Joka kolmas kävijä osallistui 4–6 aktiviteettiin ja vain yhdeksän vastaajaa mahdollitti samaan käyntiin 7–9 eri harrastetta. Naiset ja miehet olivat jotakuinkin yhtä aktiivisia harrastuksissaan.

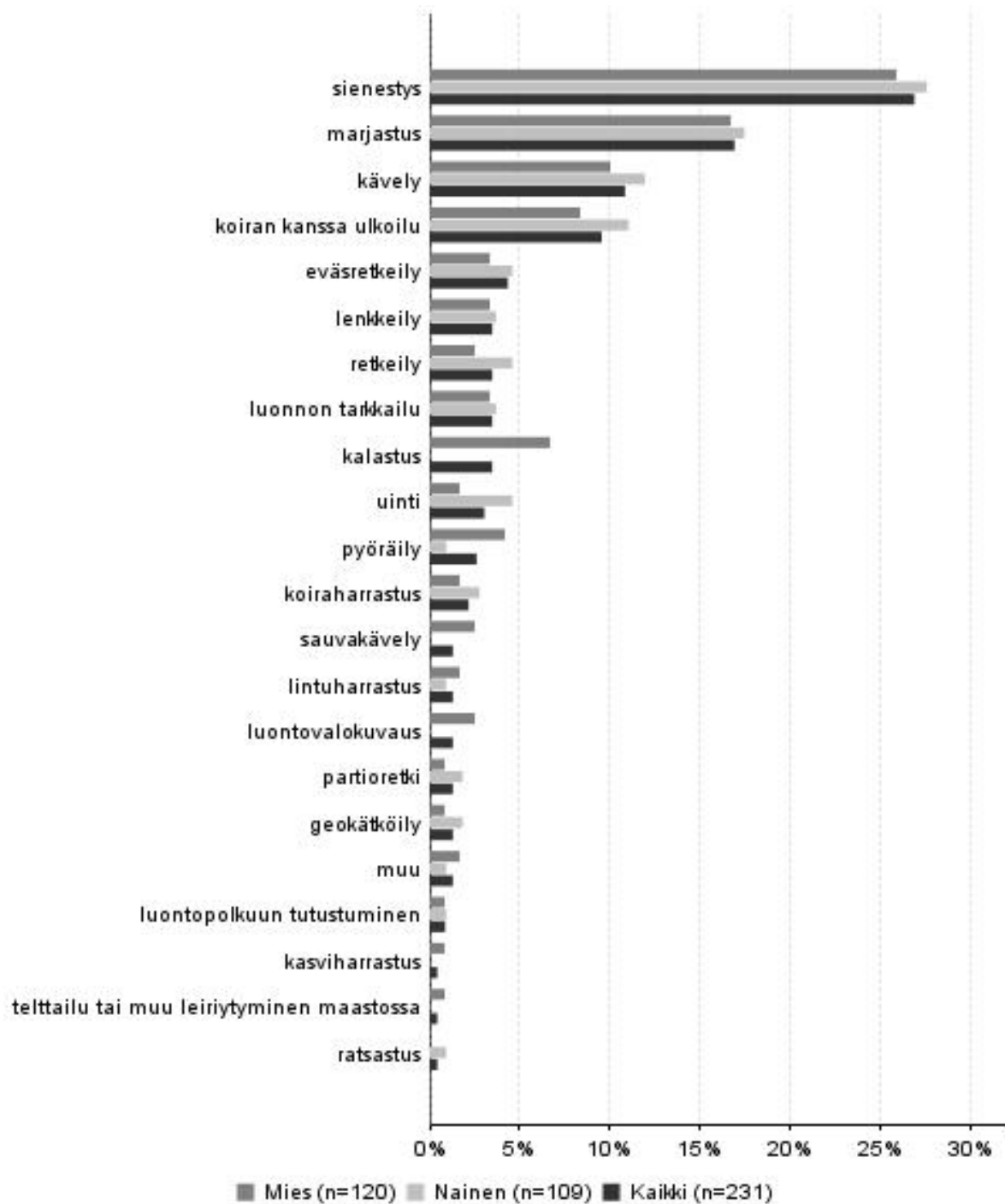
Kävijöiltä tiedusteltiin, mikä oli heille tärkein aktiviteetti haastattelua koskevan käynnin aikana. Aktiviteeteista erottui neljä – sienestys, marjastus, kävely ja koiran kanssa ulkoilu – selvästi kävijöiden mieliharrastuksiksi (kuva 6). Vastanneista 27 % ilmoitti tärkeimmäksi aktiviteetikseen sienestyksen ja 17 % marjastuksen. Joka kymmenes kävijä piti kävelyä tai koiran kanssa ulkoilua käynnin päätarkoituksena. Näiden suosituimpien aktiviteettien osalta miesten ja naisten näkemykset olivat lähestulkoon samanlaiset. Muista aktiviteeteista kalastus oli 7 %:lle miehistä tärkein aktiviteetti, naisista taas ei kenellekään. Kaiken kaikkiaan 34 vastaajaa (13 %) ei ollut merkinnyt lainkaan mikä harrastuksista oli heille tärkein. Kenties kysymys jäi osalta huomaamatta, sillä sen sijoittelu oli aivan sivun alareunassa.

Kuva 5. Pääasialliset harrastukset, joihin osallistuttiin tai aiottiin osallistua tällä käynnillä Sipoonkorvessa.

Taulukko 10. Harrastusten lukumäärä tällä käynnillä Sipoonkorvessa.

Harrastusten lukumäärä	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1–3 aktiiviteettia	87	64	83	66	171	65
4–6 aktiiviteettia	43	32	38	31	82	31
7–9 aktiiviteettia tai enemmän	5	4	4	3	9	3
Yhteensä	135	100	125	100	262	100

Kuva 6. Vastanneiden tärkeimmät aktiviteetit tällä käynnillä Sipoonkorvessa.

3.2.3 Käyntien alueellinen jakautuminen

Suosituin alue kävijöiden keskuudessa oli Bisajärven alue, johon kuuluivat myös Viirilä ja Kalkkuruukin luontopolku ympäristöineen (ks. kuva 2). Knutersintieltä länteen lähteneet kävijät liikkuvat myös tällä alueella. Yhteensä 38 % vastaajista vieraili Bisajärven alueella (taulukko 11). Tähän osaan Sipoonkorpea on ulkoilureittiyhteys Kuusijärven ulkoilualueelta ja alueen länsilaidalla sijaitsevat Sotungin ja Kuninkaanmäen asuinalueet, mikä selittää osaltaan vilkasta käyttöä. Toiseksi suosituin alue oli pohjoinen Hindsbyn alue, jossa vieraili 22 % kävijöistä. Hindsbyn Byabäckenin luontopolulla kävi kuitenkin vain noin joka neljäs näistä kävijöistä (5 % kaikista kävijöistä).

Sipoonkorven lounaisosassa sijaitsevan Storträskin ympäristössä oli vierailut 15 % vastaajista, samoin Sipoonkorven itäosassa Fiskträskin alueella. Vähiten suosittu alue oli Sipoonkorven kaakkoiskulma, Hältingträskin alue, jossa oli käynyt vain 7 % kävijöistä. Loppukesän ja syksyn viikonloppuina Kalkkuruukin luontopolku oli erittäin suosittu ja siellä vieraili yhteensä 17 % kaikista kävijöistä.

Muista käyntikohteista voidaan mainita erityisesti komeat kallioalueet Gillerberget Hindsbyssä ja Högberget Kalkkuruukin luontopolulla (taulukko 12). Lisäksi kävijät olivat maininneet muina käyntikohteina useita alueen pienistä järivistä, muun muassa Katronträsk Bisajärven alueen pohjoisreunalla.

Tutkimuksessa kartoitettiin myös, liikkuvatko kävijät käyntinsä aikana ainoastaan Sipoonkorvessa vai myös ympäröivillä alueilla ja jos liikkuvat, niin missä päin. Tieto auttaa hahmottamaan alueen kävijävirtoja ja on avuksi, kun suunnitellaan esimerkiksi yhdysreittejä Sipoonkorpea ympäröiville ulkoilualueille. Vastanneista 13 % liikkui käyntinsä aikana myös Sipoonkorven lähistöllä. Pääosin nämä kävijät vierailivat Kuusijärven ulkoilualueella (63 %) tai Hakunilan urheilupuistossa (20 %) (taulukko 13). Kummallakin alueella on isot pysäköintialueet, joten ne ovat hyviä lähtöpaikkoja Sipoonkorpeen. Kuusijärvellä on lisäksi tarjolla erilaisia palveluita nuotiopaikoista sauna- ja koustiloihin. Sieltä kulkee suosittu, mutta merkitemätön lenkki Bisajärven alueelle ja takaisin; muutama kävijä kehui sen olevan juuri sopivan mittainen patikkalenkki. Kysymyslomakkeella oli valmiina vaihtoehtona myös Keravan Keinukallion ulkoilualue, mutta yksikään kävijä ei ollut käynyt siellä. Talviaikaan Keinukalliosta on latuyhteys Sipoonkorpeen, joten luultavasti lähinnä hiihtäjät kulkevat näiden kahden alueen välillä. Kolme kävijää oli käynyt Sipoonkorven kaakkoiskulmassa sijaitsevalla Vägaträskillä ja kolme läheisellä Pilvijärvellä.

Taulukko 11. Käyntien alueellinen jakautuminen Sipoonkorvessa. Käynnillä oli mahdollista vieraila useammassa paikassa. Alueiden rajaukset ja luontopolkujen sijainnit on esitetty kuvassa 2.

Käyntikohde	Kpl	%
Bisajärven alue (C)	102	38
Hindsbyn alue (E)	58	22
Kalkkuruukin luontopolku	45	17
Storträskin alue (A)	39	15
Fiskträskin alue (D)	39	15
Hältingträskin alue (B)	18	7
Byabäckenin luontopolku	13	5
Muulla	16	6
Vastanneita yhteensä	266	

Taulukko 12. Muut vastanneiden mainitsemat käyntikohteet Sipoonkorven alueella.

Muu käyntikohte	Kpl
Abborträsk	1
Bakunkärr	1
Bakunkärrs träsket	1
Brännbergen	1
Genaträsk	2
Gillerberget	3
Grytberget	1
Helgträsk	1
Hiidenkirnut	1
Hypjaskärr	1
Högberget	2
Katronträsk	3
Knutersintie	2
Linja-autoparkkipaikan luona	1
Viirilän Palokallio	1
Viirilä	2
Yhteensä	24

Taulukko 13. Käyntikohteet Sipoonkorven lähistöllä.

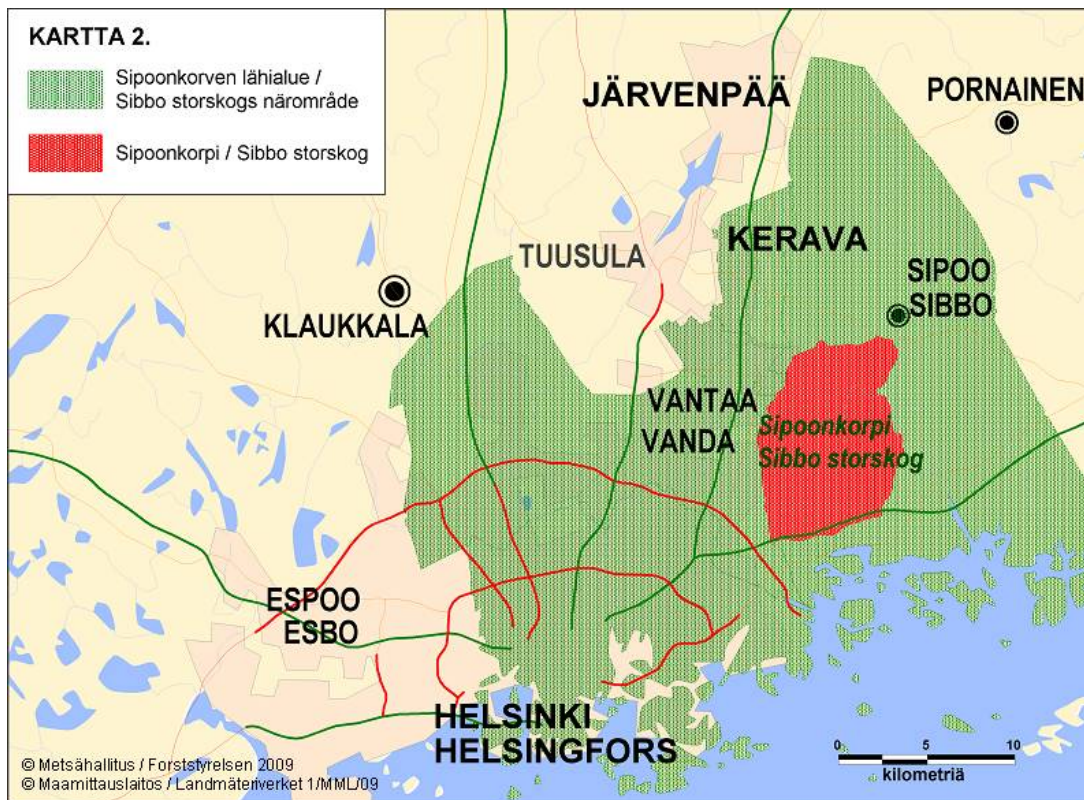
Käyntikohteet Sipoonkorven lähistöllä	Kpl	%
Kuusijärven ulkoilualue	22	63
Hakunilan urheilupuisto	7	20
Pilvijärven alue	3	9
Väгатräsk	3	9
Yhteensä	35	100

3.2.4 Käynnin kesto ja toistuvuus

Sipoonkorpi on ennen kaikkea alueella tai sen lähistöllä asuvien ulkoilijoiden päiväretkikohte. Tutkimukseen osallistuneista kävijöistä ainoastaan neljä henkilöä yöpyi alueella (taulukko 14). Näistä kolme oli viikonloppuretkellä olevia partiolaisia ja neljäs asuntovaunussa alueella pidemmän aikaa viettänyt henkilö (taulukko 16). Tutkimuksessa alueella yöpyviksi kävijöiksi on laskettu ainoastaan kävijät, jotka yöpyivät tutkimusalueella asutuksen ulkopuolella. Yöpyjien pieni määrä ei ole yllättävää, sillä koko alueella on ainoastaan yksi telttailupaikka ja kaksi laavua, joista toinen on melko rapistunut.

Päiväkävijöiden käynti alueella kesti keskimäärin 2,7 tuntia (taulukko 14). Käynnin kesto vaihteli 15 minuutin pikkulenkistä seitsemän tunnin retkeen. Miehet ja naiset oleskelivat Sipoonkorvessa suunnilleen yhtä kauan.

Kävijöiltä tiedusteltiin myös, miten pitkään he oleskelivat Sipoonkorvessa ja sen lähialueilla yhteensä (kuva 7). Lähialueeseen kuuluvat Helsinki, Vantaa, Sipoo ja Kerava. Käynnin kokonaiskestossa Sipoonkorvessa ja lähialueella yhteensä on mukana vain lähialueen ulkopuolella asuvat vastaajat. Näin tulos kuvaa matkailijoiksi luokiteltavien henkilöiden viipymää. Matkailijoita oli ainoastaan 5 % kaikista kävijöistä (14 henkilöä) ja heistäkin kaikki yhtä lukuun ottamatta päiväkävi-

Kuva 7. Sipoonkorpi ja tätä tutkimusta varten määritellyt lähialueet, jotka ovat Vantaa, Helsinki, Sipoo ja Kerava. Tutkimusalue on merkitty punaisella ja lähialue vihreällä.

jöitä. He viettivät Sipoonkorvessa keskimäärin 3,6 tuntia, mikä on vajaan tunnin enemmän kuin kaikkien kävijöiden keskiarvo (taulukko 15). Lähialueen ulkopuolella asuvista kävijöistä ainoastaan yksi henkilö yöpyi lähialueella, sukulaisten luona (taulukko 16).

Osa paikalliskävijöistä oli vierailut käyntinsä aikana myös lähialueella esimerkiksi Kuusijärvellä, mutta tätä käynnin kokonaiskesto ei edellä mainitun matkailija/paikallinen-jaotteluperiaatteen mukaisesti ole huomioitu aineiston tallennusvaiheessa. Lomakkeella oli viipymää koskevissa kysymyksissä ”asun lähialueella” -vaihtoehto, jonka moni kävijä olikin rastittanut. Lisäksi kyselyn täyttöohjeissa korostettiin kysymysten koskevan ainoastaan käyntiä Sipoonkorven metsäalueella asutuksen ulkopuolella, jotta tutkimusalueen sisällä asuvat vastaajat eivät hämmentyisi esimerkiksi viipymää koskevista kysymyksistä.

Taulukko 14. Päiväkävijöiden ja yöpyjien osuus sekä käynnin kesto (tunteja/vuorokausia) sukupuolen mukaan jaoteltuna Sipoonkorven alueella.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	261	98	2,7	2	2	0	7
Miehet	134	52	2,7			0	7
Naiset	125	48	2,6			0	6
Yöpyjät	4	2	5,5	3	3	2	14
Miehet	2	50	8,5			3	14
Naiset	2	50	2,5			2	3
Yhteensä	263						

Taulukko 15. Matkailijoiden määrä ja jakautuminen päiväkävijöihin ja yöpyjiin sekä käynnin kesto (tunteja/ vuorokausia) yhteensä Sipoonkorvessa ja sen lähialueella sukupuolen mukaan jaoteltuna.

Kävijäryhmä	n	Osuus %	Käynnin kesto (yöpyjillä vrk, päiväkävijöillä h)				
			Keskiarvo	Mediaani	Moodi	Min	Max
Päiväkävijät	13	93	3,6	3	2	1	10
Miehet	6	46	3,9			1	10
Naiset	7	54	3,4			2	6
Yöpyjät	1	7	1,0	1	1	1	1
Miehet	1	100	1,0			1	1
Naiset	0	0					
Yhteensä	14						

Taulukko 16. Vastanneiden yöpymisten määrä Sipoonkorvessa ja lähialueella (n = 5).

Yöpymisten määrä, öitä	Yöpyminen alueella		Yöpyminen lähistöllä		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
1			1	100	1	20
2	3	75			3	60
14	1	25			1	20
Yhteensä	4	100	1	100	5	100

Sipoonkorpi oli valtaosalle tutkimukseen vastanneista kävijöistä suosittu retki- ja ulkoilukohde, jonne palataan säännöllisesti. Yhdeksälle kymmenestä vastaajasta Sipoonkorpi oli entuudestaan tuttu kohde (taulukko 17). Naisista oli suurempi osa ensikertalaisia (12 %) kuin miehistä (6 %). Varhaisin vierailu Sipoonkorpeen oli tehty jo vuonna 1950. Sipoonkorvessa aiemmin käyneet vastaajat olivat vierailleet siellä ensimmäisen kerran keskimäärin vuonna 1995, noin 13 vuotta sitten, ja edellisen kerran vuoden 2008 kesäkaudella (taulukko 18). Ainakin 75 % vastanneista oli käynyt alueella myös vuoden 2009 aikana ennen haastattelukertaa.

Viimeisen 12 kuukauden aikana vastaajat olivat käyneet Sipoonkorvessa keskimäärin 31,5 kertaa (taulukko 19). Keskiarvoa nostivat huomattavasti alueen sisällä asuvat paikalliset vastaajat, jotka käyvät ulkoilemassa Sipoonkorvessa jopa päivittäin tai ainakin viikoittain. Puolet alueella aiemmin käyneistä oli käynyt edeltävien 12 kuukauden aikana alueella korkeintaan seitsemän kertaa.

Taulukko 17. Vastanneiden käynnin toistuvuus Sipoonkorvessa.

Käynnin toistuvuus	Miehet		Naiset		Kaikki	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Ensikertaa alueella	8	6	14	12	22	9
Käynyt aikaisemmin	116	94	103	88	220	91
Yhteensä	124		117		242	

Taulukko 18. Aiemmin Sipoonkorven alueella käyneiden ensimmäisen ja viimeisimmän käynnin ajoittuminen.

Ensimmäinen ja viimeisin käynti alueella	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Ensimmäisen kerran käynyt								
vuonna	210	1995,6	12,67	1950	1988	2000	2005	2009
vuotta sitten	210	13,4	12,67	0	4	9	21	59
Viimeksi käynyt								
vuonna	207	2008,7	1,29	1996	2009	2009	2009	2009
vuotta sitten	207	0,3	1,29	0	0	0	0	13

Taulukko 19. Vastanneiden käynnit Sipoonkorvessa viimeisten 12 kuukauden aikana.

	n	Keski-arvo	Keski-haj.	Prosenttipisteet				
				Min	25 %	Med	75 %	Max
Käynnit viimeisten 12 kuukauden aikana	220	31,5	68,01	0	4	7	20	365

3.2.5 Saapuminen alueelle

Kävijätutkimuksen aikana huhti-lokakuussa vilkkain kävijäsesonki ajoittui loppukesään ja alkusyksyyn: elo-syyskuun aikana kävi 61 % haastatelluista vastaajista (taulukko 20). Kolmanneksi suosituin kuukausi oli heinäkuu (13 % kävijöistä). Alkukesälle osuneet kylmät säät vaikuttivat varmasti osittain touko- ja kesäkuun vastausmääriin. Useana päivänä saatiin ainoastaan yksi vastaus tai ei lainkaan vastauksia. Huomionarvoista on toki myös keruupäivien määrä per kuukausi, mikä luonnollisesti vaikutti vastausten jakautumiseen keruukaudelle. Esimerkiksi elokuussa, jolloin aineistoa kertyi eniten, myös päiviä oli eniten; 11 kappaletta. Toisaalta syyskuussa toteutuneita keruupäiviä oli vain kaksi ja silti vastauksia kertyi 21 % koko kauden määrästä.

Viikonpäivistä sunnuntai oli ylivoimaisesti suosituin vierailupäivä, sillä 54 % vastauksista saatiin sunnuntaisin (taulukko 21). Toisaalta koko alueeseen kohdistuneet haastattelupäivät, jotka kaikki kolme olivat sunnuntaina, nostivat varmasti sunnuntaina saatujen vastausten osuutta. Näinä päivinä haastattelijä kiersi Sipoonkorven kaikki viralliset ja epäviralliset pysäköintipaikat ja Knutersintien jättäen kyselyitä pysäköityjen autojen tuulilaseihin. Silmävaraisesti arvioiden kyseiset päivät kuitenkin olivat myös kauden vilkkaimpia. Muista viikonpäivistä suosituimpia olivat lauantai (10 %) ja torstai (13 %).

Taulukko 20. Sipoonkorpeen saapuminen ja kyselyyn vastaaminen kuukausittain.

Kuukausi	Toteutuneet keruupäivät / kk	Saapumispvm		Vastauspvm	
		kpl	%	kpl	%
Huhtikuu	1	10	4	10	4
Toukokuu	6	20	8	20	7
Kesäkuu	7	19	7	20	7
Heinäkuu	7	35	13	34	13
Elokuu	11	105	39	106	40
Syyskuu	2	57	21	57	21
Lokakuu	4	20	8	20	7
Yhteensä	38	266	100	267	100

Taulukko 21. Saapuminen Sipoonkorpeen ja vastaaminen viikonpäivittäin.

Viikonpäivä	Saapumispvm		Vastauspvm	
	kpl	%	kpl	%
Maanantai	16	6	16	6
Tiistai	18	7	18	7
Keskiviikko	12	5	12	4
Torstai	34	13	34	13
Perjantai	14	5	16	6
Lauantai	28	11	28	10
Sunnuntai	144	54	143	54
Yhteensä	266	100	267	100

Suurin osa (70 %) kävijöistä saapui Sipoonkorpeen klo 10:00–14:00 (taulukko 22). Lähes puolet vastanneista saapui alueelle klo kymmenen ja puolen päivän välillä. Aamu kahdeksan ja kymmenen välillä saapui 13 % vastanneista. Vähiten alueelle saavuttiin iltakuuden jälkeen.

Sipoonkorpeen matkustamiseen käytettiin useimmiten henkilöautoa (84 % vastaajista) ja lähes kaikki näistä vastaajista kulkivat sillä perille asti (82 %, taulukot 23 ja 24). Auton lisäksi kävijät käyttivät polkupyörää (8 %) ja joka kymmenes kulki jalan. Pyöräilijät tekivät usein pidemmän lenkin, joka saattoi ulottua Sipoonkorven ulkopuolelle. Tutkimusalueen sisällä asuvat vastaajat kulkivat useasti jalan käydessään kotinsa lähellä ulkoilemassa. Yllättävää on, että kävijät eivät käyttäneet joukkoliikennettä alueelle saapumiseen; ainoastaan yksi vastaaja oli käyttänyt linja-autoa matkan aikana, mutta hänkään ei ollut saapunut sillä perille asti (taulukko 23).

Taulukko 22. Saapuminen Sipoonkorpeen ja vastaaminen saapumis- ja vastausajankohdan mukaan.

Kellonaika	Saapumisaika		Vastausaika	
	kpl	%	kpl	%
8:00-9:59	34	13	1	1
10:00-11:59	128	48	31	29
12:00-13:59	57	22	31	29
14:00-15:59	17	6	20	19
16:00-17:59	20	8	17	16
18:00-19:59	5	2	7	7
22:00-7:59	4	2		
Yhteensä	265	100	107	100

Taulukko 23. Kulkuneuvot, joita vastanneet käyttivät matkallaan Sipoonkorpeen. Matka on voitu tehdä useammalla kulkuneuvolla.

Kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	222	84
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	2	1
Linja-auto	1	0
Polkupyörä	20	8
Jalan	25	10
Jokin muu	1	0
Vastanneita yhteensä	263	

Taulukko 24. Vastanneiden viimeisin kulkuneuvo Sipoonkorpeen saavuttaessa.

Viimeisin kulkuneuvo	Kpl	%
Henkilöauto	212	82
Henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto	1	0
Polkupyörä	20	8
Jalan	23	9
Taksi	1	0
Yhteensä	257	100

3.2.6 Kävijöiden rahankäyttö ja sen paikallistaloudelliset vaikutukset

Kävijöiden rahankäytön ja sen paikallistaloudellisten vaikutusten arvioimiseksi vastaajia pyydettiin arvioimaan tähän käyntiin liittyvät kulut Sipoonkorvessa ja sen lähialueella (liite 7, kysymys 13 ja kuva 7). Keskimäärin kävijät kuluttivat 2 € /käynti (taulukko 25). Rahaa tähän käyntiinsä liittyen oli käyttänyt vain noin viidesosa vastaajista. Majoittujia oli vastaajista ainoastaan neljä henkilöä, joten heidän rahankäyttöään ei havaintojen pienen määrän vuoksi ilmoiteta. Niin kotimaiset matkailijat kuin lähialueen asukkaatkin kuluttivat keskimäärin 2 € / käynti. Ulkomaalaisia ei haastateltujen kävijöiden joukossa ollut. Paikallistaloudellisten vaikutusten arvioinnissa käytettyjä käsitteitä on määritelty taulukossa 26.

Taulukko 25. Sipoonkorven kävijöiden rahankäyttö (sis. ALV) ja käynnit matkailijaryhmittäin ja oleskelun pituuden mukaan Sipoonkorvessa ja sen lähialueella.

	Kaikki	Majoittujat	Päiväkävijät
Kaikki kävijät	n = 252	n = 4	n = 246
Keskimääräinen kulutus (€)	2	– *	2
Kotimaiset matkailijat	n = 13	n = 1	n = 12
Keskimääräinen kulutus (€)	2	– *	2
Lähialueen asukkaat	n = 238	n = 3	n = 233
Keskimääräinen kulutus (€)	2	– *	2

* havaintojen määrä (n) <10, jolloin rahankäyttöä ei ilmoiteta arvion epäluotettavuuden vuoksi.

Taulukko 26. Paikallistaloudellisten vaikutusten arviointiin liittyviä käsitteitä ja niiden määritelmiä.

Käsite	Määritelmä
Kokonaistulovaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä alueelle syntyvät välittömät ja välilliset tulovaikutukset.
Kokonaistyöllisyysvaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä alueelle syntyvät välittömät ja välilliset henkilötyövuodet.
Kotimaiset matkailijat	Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.
Paikalliset kävijät	Lähialueella asuvat kävijät.
Välittömät vaikutukset	Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset alueen yrityksissä.
Välilliset vaikutukset	Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta alueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat tuloa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluiden ostoon alueella. Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.

Sipoonkorven kävijöiden rahankäytön kokonaistuloaikutus vuonna 2009 oli 36 844 euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutus nolla henkilötyövuotta (taulukko 27). Nämä luvut kuvaavat kävijöiden rahankäytöstä alueelle syntyviä välittömiä ja välillisiä tulovaikutuksia ja niihin kytkeytyneitä työpaikkoja tutkimusvuonna. Ne eivät siis kuvaa tutkimusalueen kokonaisarvoa.

Menolajeittain tarkasteltuna kävijät käyttivät eniten polttoaineeseen ja muihin huoltamo-ostoksiin (taulukko 27). Niiden lisäksi rahaa kului ruoka- ja muihin vähittäiskauppaostoksiin sekä muihin menoihin, kuten esimerkiksi kalastuslupiin ja välinevuokriin. Kahvilassa ja ravintolassa käyntiin käytettiin myös hieman, joskin edellisiä vähemmän rahaa. Paikallisliikenteeseen, majoittumiseen tai ohjelmalveluihin ei kulutettu euroakaan. Eniten tulovaikutuksia alueelle toivat kävijöiden muihin menoihin käyttämät rahat. Kahvila- ja ravintolamenoihin oli toiseksi suurin tulovaikutus. Huoltamo-ostoksien tulovaikutus puolestaan oli pienin, vaikka niihin käytettiin eniten rahaa. Tämä johtuu siitä, että muiden menojen sekä kahvila- ja ravintolaostosten tulovaikutus kohdistuu kokonaisuudessaan lähialueelle, kun taas huoltamomenoista suuri osa vuotaa muualle. Kokonaisuudessaan kävijöiden rahankäyttö oli niin vähäistä, että sillä ei ollut menolajista riippumatta minkäänlaista työllisyysvaikutusta alueelle. Synä kävijöiden vähäiseen rahankäyttöön ja sitä kautta vähäisiin paikallistaloudellisiin vaikutuksiin lienee ennen kaikkea se, että Sipoonkorpi on lähiseudun asukkaiden lähivirkistyskohde, jossa viivytään keskimäärin vain 2,7 tuntia kerrallaan.

Tuloksista ei voida erottaa kohdealueen osuutta muista lähialueen matkailullisista vetovoimatekijöistä. Sipoonkorven merkitys paikallistaloudellisten vaikutusten tuottajana tarkentuu, kun tuloksia tarkastellaan matkakohdepäätöksen perusteella. Niiden kävijöiden, joille Sipoonkorpi oli matkan ainoa tai tärkein kohde, tulovaikutukset olivat noin 31 300 € (taulukko 28). Sipoonkorven kävijöiden rahankäytön paikallistaloudellinen vaikutus on vähintään tämän suuruinen. Käytännössä lähes kaikki kävijät (93 %) vastasivat Sipoonkorven olevan käynnin pääkohde.

Lähialueen asukkaiden merkitys on selvästi suurin Sipoonkorven ja sen lähialueen paikallistalouteen. Lähialueen asukkaiden tulovaikutus on noin 32 700 € (taulukko 29). Kotimaisiin matkailijoihin verrattuna vaikutusten ero selittyy käyntimäärillä. Kävijätutkimuksen mukaan Sipoonkorven kävijöistä on paikallisia 95 %. Kaikki vastaajat neljää henkilöä lukuun ottamatta olivat päiväkävijöitä, joten paikallistaloudelliset vaikutukset ovat lähes kokonaisuudessaan päiväkävijöiltä.

Taulukko 27. Sipoonkorven kävijöiden rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset menolajeittain Sipoonkorvessa ja lähialueella. n = 252.

	Rahankäyttö (€, sis. ALV)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	1,21	2 634	0
Paikallisliikenne ²	0,00	0	0
Ruoka- ja muut vähittäiskauppaostokset	0,58	3 702	0
Kahvila ja ravintola	0,14	3 929	0
Majoittuminen	0,00	0	0
Ohjelmalvelut ³	0,00	0	0
Muut menot ⁴	0,27	7 239	0
Välittömät vaikutukset yhteensä		17 504	0
Välilliset vaikutukset		19 339	0
Kokonaisvaikutukset		36 844	0

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen, kuten bussi- ja taksimatkojen, kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat.

Taulukko 28. Paikallistaloudelliset vaikutukset kohteen tärkeyden mukaan. Sipoonkorpeen saapui ennalta suunnittele-
matta vain yksi kävijä, joten hänen tietojään ei ole eritelty tässä.

	Tärkein kohde n = 233		Yksi monista kohteista n = 15		Yhteensä n = 249	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	2 474	0,0	192	0,0	2 666	0,0
Paikallisliikenne ²	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ruoka- ja vähittäiskauppaostokset	3 110	0,0	638	0,0	3 747	0,0
Kahvila ja ravintola	3 268	0,0	708	0,0	3 976	0,1
Majoittuminen	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ohjelmapalvelut ³	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Muut menot ⁴	6 019	0,1	1 307	0,0	7 326	0,1
Välittömät vaikutukset yhteensä	14 871	0	2 845	0	–*	–*
Välilliset vaikutukset	16 406	0	3 166	0	–*	–*
Kokonaisvaikutukset⁵	31 277	0	6 011	0	37 288	0

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

⁴ Muut menot, esim. kalastus- metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

* havaintojen määrä (n) <10, jolloin rahankäyttöä ei ilmoiteta arvion epäluotettavuuden vuoksi.

Taulukko 29. Paikallistaloudelliset vaikutukset matkailijaryhmittäin.

	Kotimaan matkailijat n = 13		Lähialueen asukkaat n = 238		Yhteensä n = 251	
	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)	Tulovaikutus (€, ilman ALV)	Työllisyys- vaikutus (htv)
Huoltamo-ostokset ¹	43	0,0	2 602	0	2 645	0
Paikallisliikenne ²	0	0,0	0	0	0	0
Ruoka- ja vähittäiskauppaostokset	253	0,0	3 464	0	3 717	0
Kahvila ja ravintola	1 081	0,0	2 864	0	3 944	0
Majoittuminen	0	0,0	0	0	0	0
Ohjelmapalvelut ³	0	0,0	0	0	0	0
Muut menot ⁴	648	0,0	6 619	0	7 267	0
Välittömät vaikutukset yhteensä	2 025	0	15 549	0	17 574	0
Välilliset vaikutukset	2 305	0	17 111	0	19 416	0
Kokonaisvaikutukset⁵	4 331	0	32 660	0	36 990	0

¹ Polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset

² Paikallismatkojen kuten bussi- ja taksimatkojen kustannukset

³ Ohjelma- ja virkistyspalvelut, esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin

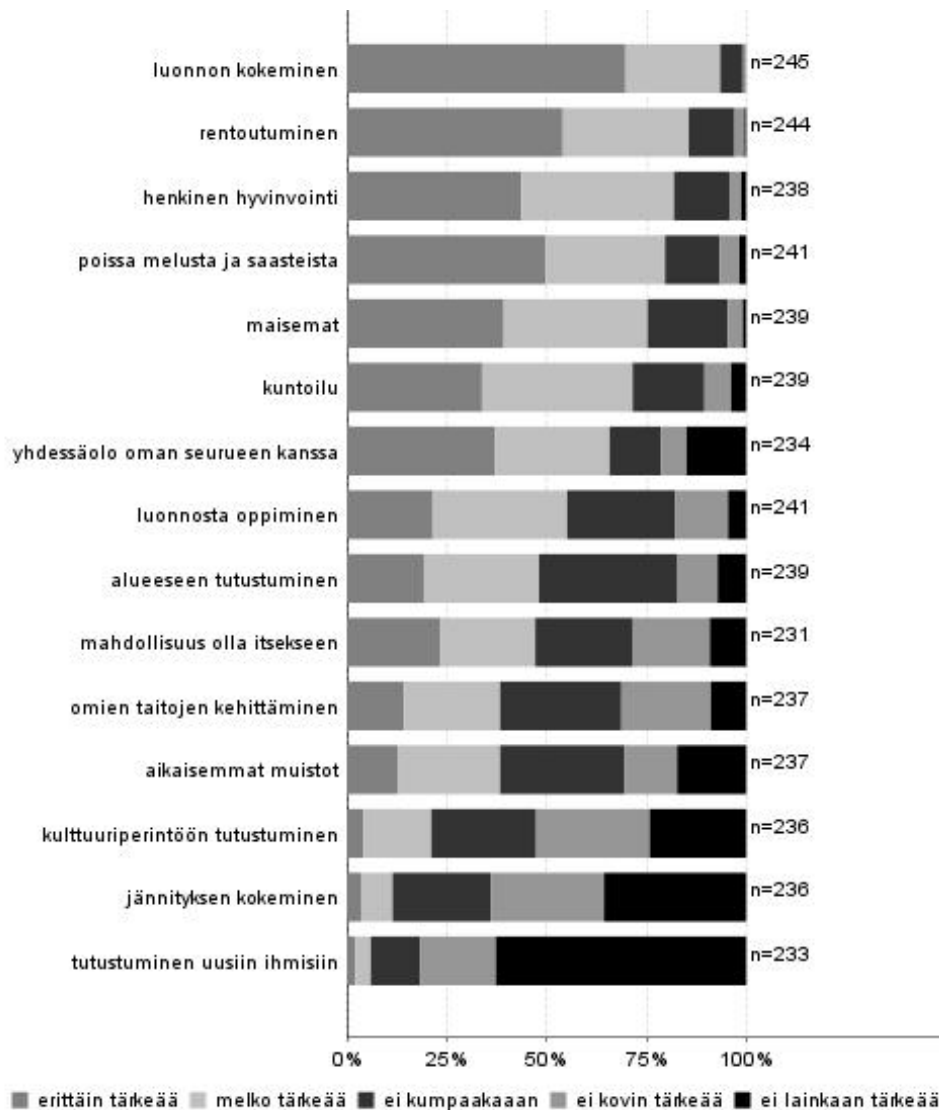
⁴ Muut menot, esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat

⁵ Tarkasteltaessa vaikutuksia kävijäsegmenteittäin, kokonaisvaikutukset vaihtelevat verrattuna segmenttoimattomaan aineistoon. Tämä johtuu käytettävissä olevien vastausten määrän vaihtelusta.

3.3 Kävijättyytyväisyys

3.3.1 Käynnin tarkoitus

Tärkeimmät syyt käynnille Sipoonkorvessa ovat luonnon kokeminen, rentoutuminen, henkinen hyvinvointi sekä pääsy pois melusta ja saasteista (kuva 8). Lisäksi maisemat, kuntoilu ja yhdessä-olo seurueen kanssa ovat kävijöille tärkeitä virkistysmotiiveja. Avoimessa palautteessa ylistettiin laajasti Sipoonkorven ainutlaatuisuutta ja upeaa luontoa.

Kuva 8. Kävijöiden virkistysmotiivit Sipoonkorvessa.

3.3.2 Kävijöiden mielipiteet alueesta, palveluista ja ympäristön laadusta

Kävijät arvioivat käyttamiensä palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laatua ja määrää. Vakio-
muotoisen palveluiden ja rakenteiden arvioinnin lisäksi vastaajia pyydettiin kertomaan vapaamuotoisesti, mitä toiveita ja tarpeita heillä on Sipoonkorven palveluvarustukseen liittyen. Avoimet vastaukset löytyvät kokonaisuudessaan liitteestä 3. Kävijöiden arviot ja toiveet antavat tärkeää taustatietoa Sipoonkorven palvelurakennesuunnitelmalle, jonka laatiminen käynnistyy Sipoonkorven Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla vuonna 2010, samanaikaisesti hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen kanssa.

Sipoonkorven palveluvarustus on toistaiseksi melko vaatimaton, mikä näkyi palveluita ja rakenteita koskevissa käyttäjien arvioinneissa. Kävijät arvioivat palveluiden ja rakenteiden laadun olevan tällä hetkellä keskimäärin vain keskinkertaista tai melko huonoa (taulukko 30). Vastauksissa ovat mukana myös muiden kuin Metsähallituksen rakentamat ja ylläpitämät palvelut alueella. Käytetyimpiä palveluja ja rakenteita olivat lähialueen tiestö (93 % vastaajista), pysäköintipaikat (86 %), polkureitistöt (76 %) ja reittien opastetaulut (68 %). Vähiten oli käytetty yleisökäymälöitä, joita alueella ei käytännössä olekaan yhtä lukuun ottamatta.

Kävijät olivat tyytyväisimpiä polku- ja latureitistöön ja arvioivat niiden laadun olevan keskimäärin 3,4 asteikolla 1–5. Noin puolet vastanneista piti niitä melko tai erittäin hyvinä. Sen sijaan reittien opastetauluihin sekä reittien viitoituksiin ja merkitsemiseen toivottiin parannusta: yli 70 % piti nykytilaa korkeintaan keskinkertaisena. Tiestöä ja pysäköintipaikkoja oli käyttänyt valtaosa kävijöistä ja niiden laatua pidettiin keskinkertaisena. Myös tulentekopaikat ja laavut arvioitiin keskinkertaisiksi, mutta polttopuuhuoltoon toivottiin parannusta.

Taulukko 30. Kävijöiden mielipiteet Sipoonkorven palveluiden ja rakenteiden laadusta (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä).

Palvelu tai ympäristökijä	Käyttänyt ja arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo	Ei käyttänyt n
			erittäin huono	melko huono	keskinkertainen	melko hyvä	erittäin hyvä		
	n	%							
Pysäköintipaikat	223	86	8	22	33	25	11	3,1	32
Tiestö	242	93	4	19	40	28	9	3,2	9
Reittien opastetaulut	176	68	12	32	32	20	3	2,7	76
Polku- ja/tai latureitistö	197	76	2	13	37	40	9	3,4	54
Polku- ja/tai latuviitoitukset	168	65	18	24	32	21	5	2,7	82
Tulentekopaikat ja laavut	125	48	9	15	33	34	10	3,2	121
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulpapaikoilla	87	34	24	23	23	17	13	2,7	154
Yleisökäymälät	79	31	51	16	20	9	4	2,0	165
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	94	36	31	27	27	12	4	2,3	152
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	131	51	15	30	37	15	5	2,6	110
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	69	27	45	28	17	4	6	2,0	171
Reittien ja rakenteiden turvallisuus	183	71	3	17	46	27	7	3,2	57
Yleinen turvallisuus	220	85	1	7	33	42	17	3,7	25
Yleinen siisteys	234	90	0	10	27	39	24	3,8	15
Maiseman vaihtelevuus	239	92	1	2	20	44	33	4,1	8
Jokin muu	5	2	20	0	0	40	40	3,8	1
Vastanneita yhteensä	259								

Palveluista heikoimmat arvostelut saivat käymälät (keskiarvo 2,0), jätehuollon toteutus ja ohjeistus (2,3) sekä yrittäjien tuottamat palvelut (2,0). Jopa yli puolet (51 %) arvioi käymälöiden tilanteen olevan erittäin huono ja 31 % oli samaa mieltä jätehuollon tilanteesta. Yrittäjien tuottamien palveluiden laatua pidettiin huonona, mutta vastaus todennäköisesti kuvastaa osittain kävijöiden näkemystä yrittäjien tuottamien palveluiden määrästä eli niiden puuttumisesta alueelta.

Ympäristötekijät Sipoonkorvessa miellyttivät vastaajia enemmän kuin palvelut. Vastanneista 81 % piti maiseman vaihtelevuutta melko tai erittäin hyvänä. Yleistä turvallisuutta ja siisteyttä piti erittäin hyvänä tai melko hyvänä yli 60 % vastaajista. Reittien ja rakenteiden turvallisuus arvioitiin kuitenkin vain keskinkertaiseksi ja erityistarpeiden huomioimista pidettiin melko huonona. Näihin seikkoihin onkin syytä kiinnittää jatkossa huomiota. Muutama vastaaja nosti vielä erikseen esiin rauhan ja hiljaisuuden, josta Sipoonkorvessa retkeillessä saa nauttia. Myös vuoden 2009 sienisato arvioitiin erittäin hyväksi.

Vaikka kävijät arvostelivatkin Sipoonkorven palvelujen ja rakenteiden laatua, oltiin niiden nykyiseen määrään selvästi tyytyväisempiä. Kokonaisuudessaan palvelujen määrään oli erittäin tai melko tyytyväisiä 60 % vastaajista ja vain 11 % oli nykyiseen määrään tyytymätön (taulukko 31). Asuteikolla 1–5 vastaajien keskiarvo oli 3,7, mikä on korkeampi kuin arviot eri palveluiden tai rakenteiden laadusta.

Parhaiten kävijöiden tarpeita vastasi lähialueen tiestön määrä, 83 % vastanneista piti sitä sopivana (taulukko 32). Seuraavaksi tyytyväisimpiä oltiin Sipoonkorven polku- ja latureitistön määrään, jota piti nykyisellään riittävänä 68 % kävijöistä. Toisaalta 12 % kävijöistä koki polkuja olevan jo liikaakin. Vaikka alueella ei ole virallisia merkittyjä reittejä kuin muutama, risteilee metsässä suuri määrä eritasoisia polkuja. Kävijöistä 56 % arvioi myös erityistarpeiden huomioinnon toteuttamisen esimerkiksi reittien kuljettavuuden suunnittelussa olevan sopivaa, joskin reilu kolmasosa toivoi, että asiaan kiinnitettäisiin enemmän huomiota. Avoimissa vastauksissa toivottiin lisää pyöräilyyn ja lenkkeilyyn sopivia reittejä sekä parannuksia, kuten pitkospuita ja siltoja, nykyisille reiteille ja poluille.

Edellä mainittuja lukuun ottamatta kaikkiin muihin palveluihin ja rakenteisiin kaivattiin yleisesti parannusta, sillä alle puolet vastanneista piti nykyistä määrää riittävänä. Tyytymättömmimpiä oltiin käymälöiden määrään, sillä 74 % vastaajista kaipasi lisää käymälöitä (vastausprosentti tosin oli vain 32 %). Tällä hetkellä alueella ei ole kuin yksi käymälä, mikä selittää hyvin kävijöiden näkemystä. Pysäköintipaikkojen riittävyys jakoi mielipiteitä, sillä puolet kävijöistä piti niiden määrää sopivana ja toinen puoli piti nykyistä määrää riittämättömänä. Arvioon on todennäköisesti vaikuttanut paljon käyntipäivä. Loppukesän ja alkusyksyn viikonloppuina kaikki pysäköintipaikat olivat tupaten täynnä, kun taas muina aikoina tilaa oli hyvinkin riittävästi. Sipoonkorven alueella on vain muutama virallinen merkitty pysäköintialue ja useampi hieman epävirallinen, joita käyttävät ne, jotka tietävät niiden olemassaolon.

Reilu puolet (56 %) kysymykseen vastanneista toivoi parannusta jätehuollon toteutukseen ja ohjaukseen (taulukko 32). Myös avoimissa vastauksissa (liite 3) toivottiin roskiksia maastoon ja pysäköintipaikoille. Moni ei selvästi tiennyt, että Metsähallituksen alueilla noudatetaan roskattoman retkeilyn periaatteita eli jätehuolto on jokaisen kävijän omalla vastuulla. Infotaulut, joissa kerrotaan roskattomasta retkeilystä, olisivat selvästi tarpeen ainakin suosituimmille pysäköintipaikoille, sillä paikoin roskaa oli heiteltu surutta metsään ja etenkin pysäköintipaikoille.

Merkittyjen reittien ja opasteiden vähäisyys Sipoonkorvessa näkyi tuloksissa. Noin puolet vastaajista kaipasi lisää reittien opastetauluja sekä viitoituksia poluille (taulukko 32). Reittien merkintä ja opasteet nousivat ensisijaiseksi kehitystoiveeksi myös avoimissa vastauksissa; suunnitteen joka kolmas kehitysehdotus koski tätä (liite 3). Opasteiden lisäksi avoimissa vastauksissa toivottiin

pysäköintipaikoille karttoja alueesta. Myös selkeälle koko alueen sähköiselle kartalle olisi tarvetta. Metsähallitus suunnittelee parhaillaan tärkeimmille pysäköintialueille tulevaa karttataulua, jossa näkyvät kaikki alueen palvelut ja rakenteet. Tavoitteena on saada kartat asennettua vuoden 2010 alussa.

Huolletut tulipaikat ovat opasteiden ohella toinen seikka, jota kävijät haluaisivat lisää. Noin puolet mielipiteensä ilmaiseista toivoi lisää tulipaikkoja ja laavuja ja lähes yhtä moni kaipasi myös nykyistä parempaa polttopuuhuoltoa. Esimerkiksi Bisajärven lähellä olevan laavun yhteydessä on pieni tulisija, muttei polttopuita. Toive nuotiopaikkojen lisäämisestä näkyi myös avoimissa vastauksissa (liite 3). Lisäksi Vantaan Ladun ja IF Sibbo-Vargarna -suunnistusjaoston edustajat arvioivat tulipaikkojen nykyisen määrän liian pieneksi, samoin pysäköintipaikkojen määrän (Pirjo Hyvärinen ja Kari Melleri, henk.koht. tiedonannot 2009). Huomattavaa on myös, ettei telttailupaikkoja kuitenkaan toivottu lisää. Laavujakin moni tuntui toivovan lähinnä sateelta suojaavan katoksen, ei niinkään yöpymismahdollisuuden vuoksi. Sipoonkorpi onkin selvästi toimiva juuri päiväretkikohteena, jossa retkeillään ja evästellään, muttei juuri yövytä. Alueella asuvista vastaajista muutama kertoi erikseen haastattelijalle, ettei toivo telttailupaikkoja, sillä niiden koetaan tuovan helposti mukanaan häiriöitä ja esimerkiksi ryyppyporukoita.

Taulukko 31. Vastanneiden kokonaistyytyväisyys Sipoonkorven palvelujen määrään (1 = erittäin tyytymätön, ... 5 = erittäin tyytyväinen).

Palvelu	Arvioinut		Arviointi, %					Keski-arvo
	n	%	erittäin tyytymätön	melko tyytymätön	ei kumpikaan	melko tyytyväinen	erittäin tyytyväinen	
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	253	95	1	10	28	43	17	3,7

Taulukko 32. Mielenpito Sipoonkorven palvelujen määrästä (1 = liian pieni, 2 = sopiva, 3 = liian suuri).

Palvelu	Arvioinut		Arviointi, %			En osaa sanoa		Keski-arvo	Keskihajonta
	n	%	liian pieni	sopiva	liian suuri	n	%		
Pysäköintipaikat	181	81	54	45	2	33	15	1,48	0,53
Tiestö	161	72	13	83	4	34	15	1,91	0,40
Reittien opastetaulut	142	64	51	41	8	56	25	1,56	0,64
Polku- ja/tai latureitistö	145	65	21	68	12	52	23	1,91	0,56
Polku- ja/tai latuviitoitukset	126	57	47	44	9	66	30	1,62	0,64
Tulentekopaikat ja laavut	107	48	48	45	7	86	39	1,60	0,63
Polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla	75	34	45	47	8	113	51	1,63	0,63
Yleisökäymälät	72	32	74	21	6	116	52	1,32	0,58
Jätehuollon toteutus ja ohjaus	82	37	56	39	5	107	48	1,49	0,59
Erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)	89	40	36	56	8	98	44	1,72	0,60
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	69	31	43	45	12	106	48	1,68	0,68
Jokin muu	1	0	100	0	0	0	0	1,00	
Vastanneita yhteensä	223								

Yrittäjien tuottamia palveluita Sipoonkorvessa ei käytännössä ole yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Muutama luontomatkailuyrittäjä toimii myös Sipoonkorven alueella. Läheisessä Kuusijärven ulkoilukeskuksessa sen sijaan on tarjolla monipuolisesti eri palveluita: ulkoilijoiden käytävissä ovat muun muassa kahvila, uimaranta, grillipaikat ja sauna sekä liikunnalliset ohjelmapalvelut. Kävijöistä 43 % kuitenkin haluaisi, että esimerkiksi kahvila- ja ohjelmapalveluja olisi tarjolla myös Sipoonkorvessa. Bisajärven ympäristössä toimiva Vantaan Latu järjestää ohjattuja retkiä muutaman kerran vuodessa sekä tapahtumia Bisan majalla. Mahdollisesti ohjatuista retkistä ja muista palveluista kiinnostuneet kävijät eivät ole löytäneet kaikkia tarjolla olevia mahdollisuuksia, mutta toisaalta alueella voisi olla kysyntää myös uusille palveluille.

Osa tutkimukseen vastanneista korosti avoimissa vastauksissa, ettei toivo Sipoonkorpeen lainkaan lisää rakenteita tai palveluja vaan pitää nykytilaa ehdottoman riittävänä (liite 3). Omaa rauhaa kaipaavalle, suunnistustaitoiselle tai muuten aluetta tuntevalle omatoimiretkelijälle, joka ei kaipaa opasteita tai palveluja, Sipoonkorpi tarjoaakin nykyisellään erittäin hyvät puitteet. Kävijöiden mielipiteitä Sipoonkorven tulevaisuudesta ja alueen kehittämistä virkistysalueena on käsitelty tarkemmin luvussa 3.4 sekä avoimen palautteen osalta luvussa 3.5.

3.3.3 Kävijöiden odotusten toteutuminen

Kävijöiltä tiedusteltiin, miten Sipoonkorven luonnonympäristö, harrastusmahdollisuudet, reitit ja rakenteet vastasivat heidän ennako-odotuksiaan. Kävijät arvioivat odotusten toteutumista asteikolla 1–5 siten, että 1 vastasi odotusten täyttymistä erittäin huonosti ja 5 erittäin hyvin.

Parhaiten kävijöiden odotukset täytti alueen luonnonympäristö. Se sai vastauksissa keskiarvon 4,57 (taulukko 33). Kaikkien vastaajien mielestä luonnonympäristöön kohdistuneet odotukset täyttyivät vähintään keskinkertaisesti ja 62 %:n mielestä erittäin hyvin. Myös avoimessa palautteessa ylistettiin vuolaasti Sipoonkorven luontoa.

Harrastusmahdollisuudet vastasivat kävijöiden odotuksia melko hyvin keskiarvolla 4,18. Vastaa- jista 37 % kertoi harrastusmahdollisuuksien olleen melko hyvin ja 42 % erittäin hyvin odotusten mukaisia. Vain 3 % kävijöistä koki niihin kohdistuneiden odotustensa täytyneen melko huonosti.

Reitit ja rakenteet vastasivat vähiten ennako-odotuksia. Vastausten keskiarvo oli 3,78. Silti vain 11 % vastaajista oli sitä mieltä, että reitit ja rakenteet vastasivat odotuksia melko tai erittäin huonosti. Melko hyvin tai erittäin hyvin ne täyttivät odotukset 62 %:lla vastaajista. Kuten aiemmin on todettu, nykyinen palveluvarustus on hyvin vaatimatonta, mutta tämä on selvästi kävijöiden tiedossa. Vastausten perusteella alue on lähes kaikille kävijöille entuudestaan tuttu, joten he tietävät mitä odottaa.

Taulukko 33. Vastanneiden ennako-odotusten täytyminen Sipoonkorvessa (1 = erittäin huonosti, ... 5 = erittäin hyvin).

Odotukset	Vastanneita		Arviointi, %					Keski- arvo	Keski- hajonta
	n	%	erittäin huonosti	melko huonosti	keskin- kertaisesti	melko hyvin	erittäin hyvin		
Luonnonympäristö	257	100	0	0	4	34	62	4,57	0,59
Harrastusmahdollisuudet	245	95	0	3	18	37	42	4,18	0,83
Reitit ja rakenteet	248	96	2	9	26	32	30	3,78	1,05
Yhteensä	258								

3.3.4 Vastanneiden käyntiä häiritsevät tekijät

Vastaajia pyydettiin arvioimaan Sipoonkorvessa käyntinsä aikana havaitsemiaan häiritseviä tekijöitä. Arviointi suoritettiin asteikolla 1–5 siten, että 1 merkitsi erittäin paljon häiriötä ja 5 ei lainkaan häiriötä. Mielipidettä kysyttiin maaston kuluneisuudesta, maaston roskaantuneisuudesta, luonnonympäristön käsittelystä, liiallisesta kävijämäärästä, muiden kävijöiden käyttäytymisestä ja melusta. Näiden lisäksi oli mahdollista ilmoittaa ja arvioida muita häirinneitä tekijöitä.

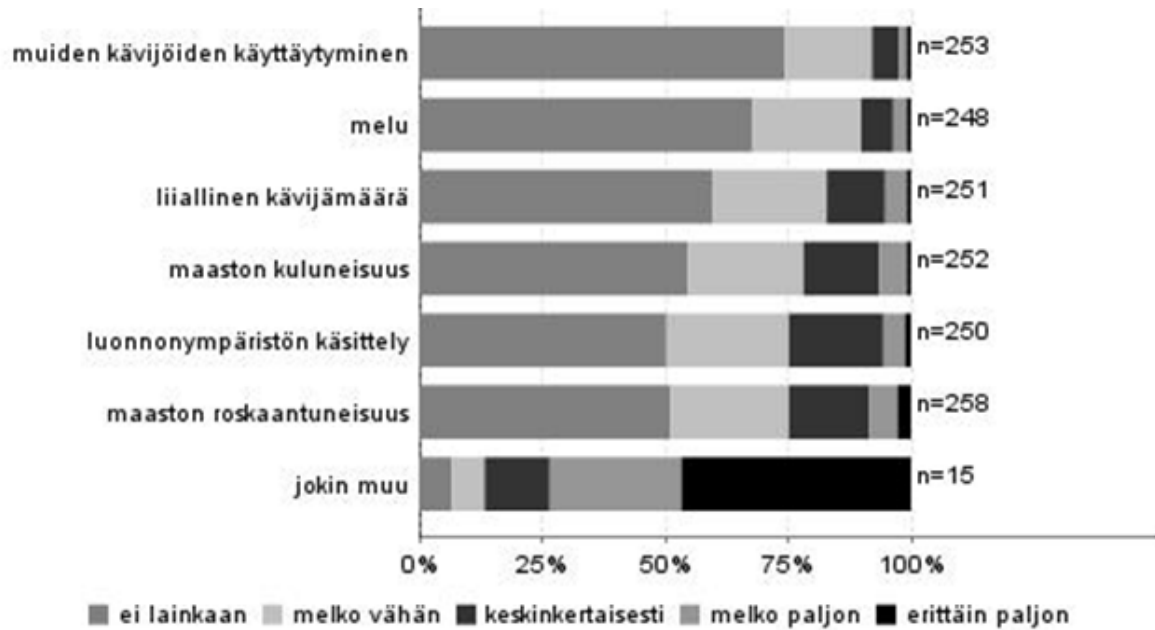
Muiden kävijöiden käyttäytyminen oli häirinnyt vastaajia vähiten (kuva 9). Vain kolme prosenttia vastaajista ilmoitti tämän tekijän häirinneen heitä erittäin paljon tai melko paljon. Arvioiden keskiarvoksi tuli 4,63. Melu oli häirinnyt vastaajia toiseksi vähiten keskiarvon ollessa 4,53. Kävijöistä 68 % ei ollut kokenut käynnillään lainkaan häiritsevää melua. Melu otettiin häiriötekijöiden listaan siksi, että etenkin Sipoonkorven eteläosien yllä lentää ajoittain paljon pienkoneita ja myös tieliikenteen melu kuuluu joillekin alueille.

Sipoonkorpi tarjoaa retkeilijöille sopivasti omaa rauhaa; liiallisesta kävijämäärästä oli häiriintynyt melko tai erittäin paljon vain 5 prosenttia vastaajista ja arviointien keskiarvo oli 4,37. Yksittäisinä ruuhkapäivinä muiden kävijöiden kohtaamiselta voi olla vaikea välttyä, mutta pääsääntöisesti kävijä voi halutessaan ulkoilla alueella jopa muita kohtaamatta.

Maaston kuluneisuus häiritsi 7 %:ia vastanneista melko tai erittäin paljon ja arviointien keskiarvo oli 4,26. Yksittäisissä paikoissa kuluneisuus näkyy selvästi ja märkä maasto ilman pitkoksia saa polun levenemään helposti useita metrejä. Luonnonympäristön käsittely sai arvosanaksi 4,19. Puolet vastaajista ei ollut kokenut tätä millään tavoin häiritseväksi ja yksi prosentti kävijöistä piti luonnonympäristön käsittelyä erittäin häiritsevänä. Osa Sipoonkorven alueen metsistä on metsätalouuskäytössä, joten paikoin nähtävissä voi olla voimakkaitakin käsittelyn jälkiä.

Maaston roskaantuneisuus oli valmiiksi luetelluista häiriötekijöistä vastanneita eniten häirinnyt tekijä saaden keskiarvon 4,15. Roskaantuneisuus oli häirinnyt 9 % kävijöistä erittäin paljon tai melko paljon.

Vastaajista 14 (5 % häiriötekijöihin liittyvään kysymykseen vastanneista) kertoi heitä häirinneen muut tekijät. Näistä kuusi liittyi tiestöön ja pysäköintipaikkoihin sekä laittomaan pysäköintiin. Irrallaan olleet koirat olivat häirinneet yhtä kävijää, joskin samasta asiasta huomautettiin useammassakin avoimessa palautteessa. Kaksi muuta eri käyttömuotojen ristiriitoihin liittyvää mainintaa liittyivät maastopyöräilyyn ja hevosten vastuuttomaan ulkoiluttamiseen. Muita häiritseviä tekijöitä olivat huono sää, hylätyt kodinkoneet metsässä, hakkuut, kyltteihin kohdistunut ilkivalta ja maaston ryteikköisyys. Näitä erikseen mainittuja muita tekijöitä pidettiin huomattavasti häiritsevämpinä kuin valmiita vastausvaihtoehtoja. Arvioiden keskiarvo oli 2,0, ja 50 % vastaajista piti mainitsemaansa tekijää erittäin häiritsevänä.

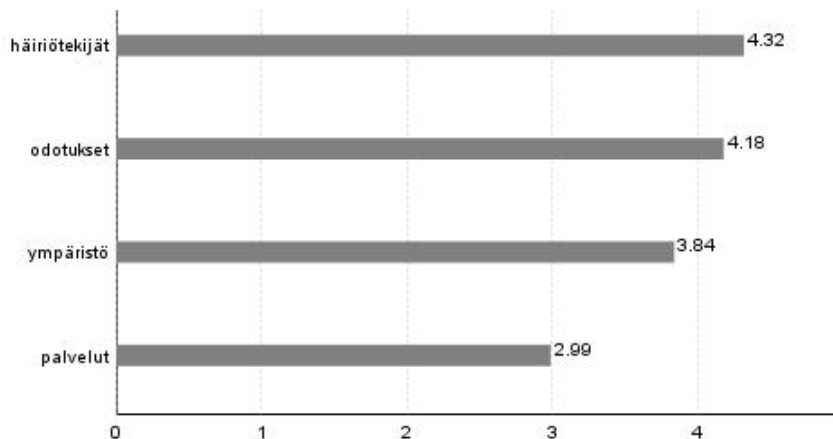
Kuva 9. Vastanneita häirinneet tekijät Sipoonkorvessa (n = 260).

3.3.5 Kävijätyytyväisyysindeksi

Sipoonkorven valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi on 3,66. Kävijättyyväisyysindeksiin on laskettu aiemmin kuvatut tulokset palveluista, ympäristöstä, odotuksista ja häiritsevästä tekijöistä keskiarvoina. Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa.

Häiriötekijät ja odotukset saivat arvosanaksi yli 4, mutta mielipiteet palveluista ja rakenteista olivat kriittisempiä; niiden arvosana kallistui niukasti melko huonon puolelle (ka 2,99, kuva 10). Ympäristöä pidettiin keskinkertaisena tai melko hyvänä ja osa-alueen keskiarvo oli 3,84.

Sipoonkorven kävijöiden tyytyväisyys on kävijättyyväisyysindeksin (3,66) perusteella arvioituna keskinkertainen. Kyseessä on kuitenkin varsin pelkistetty indeksiluku, joten pelkästään sen perusteella ei kannata tehdä kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä alueesta. Indeksini on rakennettu ennen kaikkea valtakunnallisiin seuranta- ja vertailutarpeisiin yli ajan ja alueiden. Kaikki neljä kävijättyyväisyyden osatekijää eivät ole mukana samalla painoarvolla, vaan alueen palvelut korostuvat. Jos kyseessä olisi suora keskiarvo neljästä osatekijästä, arvosana olisi Sipoonkorven tapauksessa hieman parempi (3,83). Esimerkiksi avoimissa vastauksissa ja palautteissa olleet lukuisat kehu- ja kiitokset Sipoonkorven upeasta luonnosta ja maininnat sen arvosta erämaisena metsämantereena pääkaupunkiseudun kupeessa eivät näy indeksissä.

Kuva 10. Kävijätyytyväisyyteen liittyvien osatekijöiden keskiarvot Sipoonkorvessa (1 = erittäin huono, ... 5 = erittäin hyvä).

3.4 Sipoonkorven tulevaisuus: kansallispuistokysymys ja alueen kehittäminen virkistysalueena

3.4.1 Kävijöiden suhtautuminen mahdolliseen Sipoonkorven kansallispuistoon

Metsähallitus selvitti ympäristöministeriön toimeksiannosta vuoden 2009 loppuun mennessä, millä edellytyksillä Sipoonkorven valtion maille olisi mahdollista perustaa kansallispuisto. Tähän liittyen kävijätutkimuksessa selvitettiin, mitä mieltä kävijät olisivat, jos Sipoonkorpeen perustettaisiin valtion maille kansallispuisto. Vastausvaihtoehtoina olivat ”kannatan”, ”vastustan” ja ”en osaa sanoa”. Lisäksi vastaajaa pyydettiin perustelemaan kantaansa sanallisesti. Kysymyksen avoimet vastaukset löytyvät liitteestä 4.

Tulosten perusteella ehdotus Sipoonkorven kansallispuistosta saa kävijöiltä vahvan kannatuksen: 73 % vastanneista kannattaa ehdotusta ja ainoastaan 5 % on sitä vastaan (taulukko 34). Kävijöiden mielestä kansallispuisto ennen muuta suojelisi aluetta rakentamispaineilta, turvaisi arvokkaan luonnon ja metsämannerkokonaisuuden säilymisen sekä nostaisi alueen arvostusta (liite 4). Lisäksi Sipoonkorpi nähdään sijaintinsa puolesta erittäin tärkeänä virkistysalueena pääkaupunkiseudun asukkaille. Monen kävijän mielestä pääkaupunkiseudulle tarvitaankin Nuuksion rinnalle toinen kansallispuisto.

Kansallispuistoa vastustavat kävijät pelkäsivät kävijämäärän kasvua, jota kuvattiin muun muassa termeillä ”Nuuksioituminen” ja ”Nuuksio-ilmio”. Tällä viitattiin Nuuksion kansallispuistoon, jonka suosituimmat alueet ovat sesonkiaikoina jo todella ruuhkaisia. Metsästyksen harrastajat pelkäsivät kansallispuiston rajoittavan toimintaa. Muutama vastaaja perusteli kielteistä kantaansa sillä, että kansallispuisto rajoittaisi marjastusta ja sienestystä alueella. Mahdollisesti kansallispuisto- ja luonnonpuistokäsitteet ovat menneet vastaajilla sekaisin. Mielenpitemään epävarmat kävijät kertoivat, etteivät voi ottaa kantaa, koska eivät tiedä millaisia muutoksia kansallispuisto toisi alueelle.

Taulukko 34. Vastanneiden näkemykset Sipoonkorven kansallispuistosta.

Sipoonkorvesta kansallispuisto?	Kpl	%
Kannattaa kansallispuiston perustamista alueelle	189	73
Vastustaa kansallispuiston perustamista	14	5
Ei osaa sanoa	55	21
Yhteensä	258	100

3.4.2 Kävijöiden näkemykset Sipoonkorven kehittämisestä

Vuonna 2010 Metsähallituksessa aloitetaan Sipoonkorven palveluvarustussuunnitelman sekä hoi- to- ja käyttösuunnitelman laatiminen. Alueen käyttäjien näkemykset, toiveet ja tarpeet ovat tärkeää taustatietoa ja ne on olennaista huomioida suunnittelussa. Sen vuoksi tutkimuksessa kysyttiin myös kävijöiden mielipidettä Sipoonkorven reittien ja palvelutarjonnan kehittämisestä. Vastausvaihtoehtoina olivat: ”Toivon, että aluetta kehitetään virkistysalueena ja sen palvelutarjontaa lisätään (reitit, tulentekopaikat, viitoitus, telttailualueet, pysäköintipaikat, käymälät jne.)”, ”Vastustan kaikkea lisärakentamista” ja ”En osaa sanoa”. Vastaajia pyydettiin myös perustelemaan sanallisesti kantaansa. Kysymyksen avoimet vastaukset on raportoitu kokonaisuudessaan liitteessä 5.

Vastanneista 58 % toivoo, että Sipoonkorpea kehitetään tulevaisuudessa virkistysalueena ja sen palvelutarjontaa lisätään (taulukko 35). Toisaalta, joka neljäs kävijä pitää nykytilaa sopivana ja vastustaa esimerkiksi reittien, opasteiden ja rakenteiden lisäämistä. Palvelurakenteiden lisäämistä kannattavista kävijöistäkin moni korostaa, että rakentamisen tulisi olla maltillista (liite 5). Kehittämisen toivottiin parantavan retkeilyedellytyksiä ja auttavan ihmisiä löytämään Sipoonkorven. Kokemattomia ulkoilijoita viitoitetut reitit rohkaisisivat lähtemään metsään ilman pelkoa eksymisestä. Avoimissa vastauksissa nousi esiin myös rakenteiden lisäämisestä seuraava alueen kävijämäärien kasvu ja huoli sen mukana tulevasta ongelmista: oman rauhan häviäminen, roskaantuminen ja maaston kuluminen. Vastaajat, jotka eivät osanneet ottaa kantaa asiaan, pohtivat asiaa monelta kannalta. Toisaalta kannatettiin palvelurakenteiden kohennusta ja lisäämistä, mutta samalla todettiin, ettei kuitenkaan toivota kävijämäärän kasvavan. Joidenkin vastaajien mielestä kaikenlainen lisävarustelu pilaisi alueen ja hävittäisi aidon luonnon tunnun. Myös kysymyksen 10 C vastauksissa, jossa kysyttiin mitä palveluita ja rakenteita alueelle erityisesti kaivataan lisää, (luku 3.3.2) osa kävijöistä korosti kielteistä kantaansa vastaamalla ”Ei mitään!” sen sijaan, että olisi vain jättänyt kohdan tyhjäksi.

Taulukko 35. Vastanneiden näkemykset Sipoonkorven kehittämisestä virkistysalueena.

Sipoonkorven kehittäminen	Kpl	%
Toivon, että aluetta kehitetään virkistysalueen ja sen palvelutarjontaa lisätään (reitit, tulentekopaikat, viitoitus, telttailualueet, parkkipaikat, käymälät jne.)	149	58
Vastustan kaikkea lisärakentamista	64	25
En osaa sanoa	43	17
Yhteensä	256	100

3.5 Vapaamuotoiset ajatukset

Kyselylomakkeen lopussa vastaajilla oli mahdollisuus antaa yleistä palautetta ja kertoa ajatuksiaan Sipoonkorpeen liittyen. Vapaamuotoista palautetta antoi 41 henkilöä (15 % vastaajista). Sipoonkorven tulevaisuus puhutti kävijöitä: puolessa palautteista otettiin tavalla tai toisella kantaa alueen tulevaisuuteen. Lisäksi muutamassa palautteessa oli kehittämistoiveita ja parannusehdotuksia. Palautteet löytyvät kokonaisuudessaan liitteestä 6. Osittain avoimeen palautteeseen kirjoitetut huomiot menivät lomittain kansallispuistoehdotusta ja alueen kehittämistä koskevien kysymysten avointen vastausten kanssa.

Erilaisia kehuja oli noin neljäsosa palautteista (liite 6). Kävijät kehuivat Sipoonkorven luontoa sekä sen tarjoamia ulkoilu- ja retkeilymahdollisuuksia. Myös sieni- ja marja-apajia sekä harrastusmahdollisuuksia koiran kanssa kehuuttiin. Moitteita tuli ainoastaan muutama: irti juoksevat koirat herättivät närää, samoin villi pysäköintikulttuuri.

Kävijät esittivät Sipoonkorven kehittämistä koskevien kysymysten vastausten (kys. 10C ja 16) lisäksi kehittämistoiveitaan myös vapaamuotoisessa palautteessa. Storträskin kalastustoiminnan toivottiin jatkuvan ja rannan levähdyspaikalle toivottiin kunnollista tulipaikkaa, katosta ja polttopuuta. Polkuja toivottiin parannettavan mutaisilta kohdilta ja poluille kaivattiin viitoitusta, jotta kokematonkin kävijä voi kulkea eksymättä. Myös jäteastioita toivottiin, jotteivät roskat jää maastoon. Yhdessä palautteessa toivottiin opastettuja vaelluksia alueelle ja toisessa lintutornia.

Vastauksissa myös ehdotettiin, että eri kävijäryhmille, kuten pyöräilijöille ja hiihtäjille, voisi olla omia reittejä. Myös ratsastajilla on selvä tarve erillisille ratsastusreiteille, joilla ratsukot voivat liikkua turvallisesti häiritsemättä muita tielläliikkujia ja maanomistajia. Etenkin rengasreitit olisivat mieluisia, jottei samaa reittiä tarvitse kulkea edestakaisin (Mirva Wiik, henk.koht. tiedonanto 30.11.2009).

Suunnistusseuran edustaja arvioi Sipoonkorven olevan Uudenmaan parhaita suunnistusmaastoja ja sen vuoksi ahkerassa käytössä. Suunnistustapahtumien järjestämiseen toivottiin selkeitä pelisääntöjä. Suunnistajien kannalta alueen säilyminen rakentamattomana kokonaisuutena, käytön jatkuminen ja mahdollisuus kilpailujen järjestämiseen huolimatta alueen tulevasta statuksesta olisi erittäin tärkeää (Kari Melleri, henk.koht. tiedonanto 2.11.2009).

Kaikki eivät halua Sipoonkorpeen muutoksia. Muiden avointen vastausten lisäksi useassa vapaamuotoisessa palautteessa toivottiin, että alueen nykyinen erämainen luonne säilytettäisiin ennallaan eikä viitoitettuja reittejä lisättäisi. Osa kävijöistä kaipaa metsää, jossa nimenomaan ei ole reittejä ja palveluita eikä mielellään nykyistä enempää kävijöitä. Toisaalta muutamassa palautteessa todettiin, että aluetta voisi markkinoida enemmän, sillä esimerkiksi ulkomaisille matkailijoille paikka olisi näkemisen arvoinen.

3.6 Kävijälaskenta

3.6.1 Laskurit Sipoonkorvessa

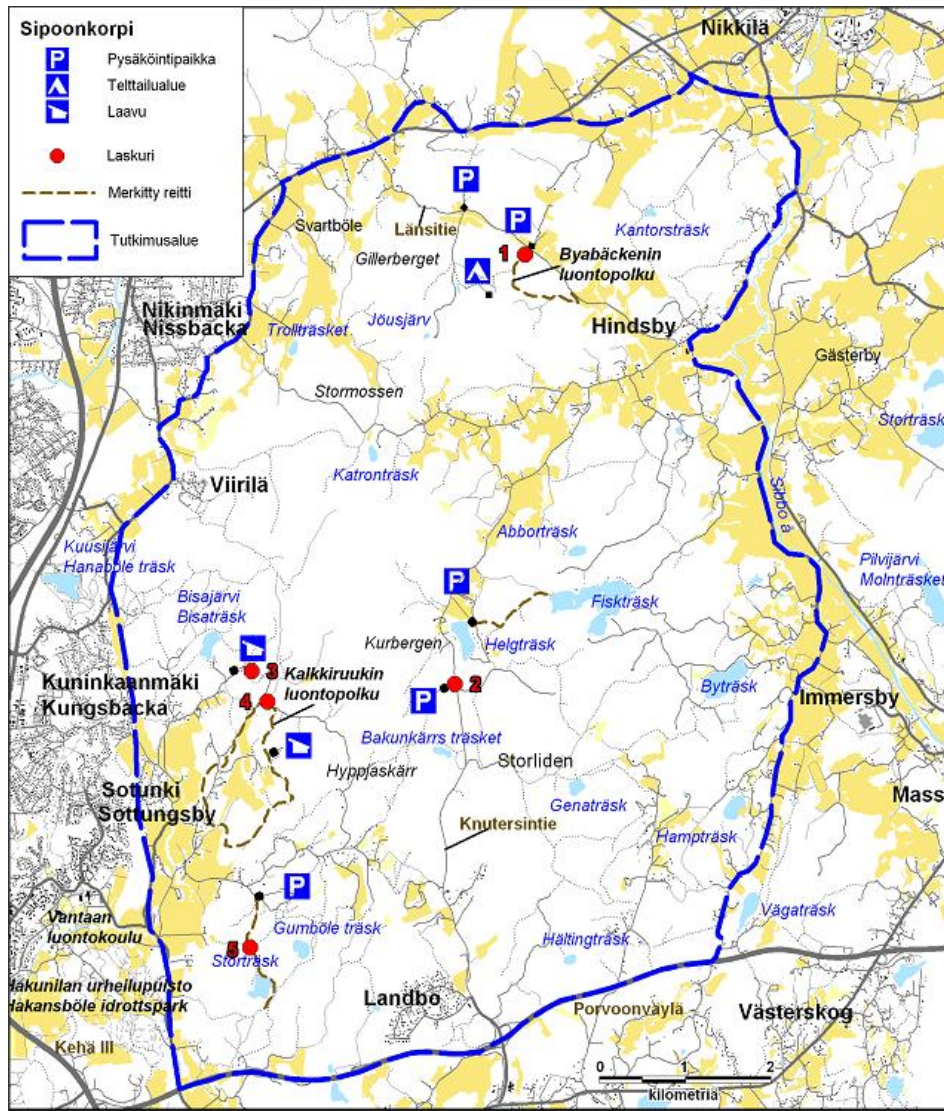
Sipoonkorpeen Metsähallituksen alueille asennettiin kesällä 2009 neljä uutta sähköistä laskuria, jotka laskevat alueen käyntimääriä (kuva 11 ja taulukko 36). Aiemmin alueella oli vain yksi laskuri Hindsbyssä Byabäckenin luontopolulla, joka lähtee Länsitien pysäköintialueelta. Kyseisen laskurin tiedonkeruuyksikkö katosi keväällä 2009 sen ollessa päivitettävänä valmistajalla Ranskassa. Tilalle asennettiin kesäkuun lopussa uusi mattolaskuri. Muut uudet laskurit sijoitettiin Bakunkärin pysäköintialueen yhteyteen, Bisajärven laavun lähelle reitin varrelle, Kalkkiruukin luontopolun alkuun ja Storträskille vievän polun varrelle (kuva 11). Lisäksi Uudenmaan Virkistysalueyhdistys asennutti mattolaskurin Fiskträskille vievälle yhdyspolulle. Mattolaskurit ovat toiminnassa ainoastaan sulan maan aikana. Kovilla pakkasilla ja lumipeitteen läpi laskurin anturi ei toimi kunnolla, joten lukemia kirjataan ylös vain lumettomalta ajalta. Sähköinen ECO-twin Counter -laskuri ja sitä vastaava Traker-laskuri sen sijaan toimivat läpi vuoden.

Laskurit luettiin kesäkauden aikana keskimäärin 2–4 viikon välein. Niiden antamat lukemat ja laskurien tekniset tiedot siirrettiin ASTA-asiakastietojärjestelmään yhteenvetoja ja analyysyjä varten. Laskurien korjauskertoimet on määritetty henkilökunnan valistuneiden arvioiden perusteella, sillä laskureita ei ollut kalibroitu havainnoimalla. Laskurien korjauskertoimet ovat 0,4–0,75. Fiskträskin laskurin lukemia ei toistaiseksi ole tallennettu Metsähallituksen asiakastietojärjestelmään, mutta tulevaisuudessa näin saatetaan tehdä.

Vuosittaista käyntimäärää laskettaessa on tärkeää arvioida, kuinka suuri osa alueen käynneistä kirjautuu laskureihin. Huomioon on otettava myös se, kirjautuvatko kävijät käyntinsä aikana mahdollisesti useaan kertaan joko samaan (otetaan huomioon laskurin korjauskertoimessa) tai eri laskuriin. (otetaan huomioon alueen peittoprosentissa). Alueen kokonaiskäyntimäärä saadaan laskemalla yhteen laskurikohtaiset, korjauskertoimella korjatut käyntimäärät ja korjaamalla tulos peittoprosentilla. Peittoprosentti pyrkii kuvaamaan, miten hyvin laskurit tavoittavat kansallispuiston kävijät paikallisesti ja ajallisesti. Peittoprosentin arviointiin käytettiin apuna laskurilukemia ja henkilökunnan aluetuntemusta kävijöiden määrästä ja liikkumisesta Sipoonkorvessa. Henkilökunnan arviot peitosta vaihtelivat 55 %:n ja 80 %:n välillä. Näiden perusteella keskiarvoksi saatiin 66 %, jota on käytetty Sipoonkorven vuoden 2009 käyntimäärälaskennoissa.

Taulukko 36. Sipoonkorven laskurit vuonna 2009.

Laskurit	Tyyppi	Korjauskerroin	Asennettu	Peitto-%
Byabäckenin luontopolku	SMS 4 -matto	0,6	29.6.2009	
Bakunkärin P-paikka	GuardMaster-matto	0,4	14.8.2009	
Bisajärven polku	ECO-twin Counter	0,75	24.6.2009	
Kalkkiruukin luontopolku	Traker	0,6	25.6.2009	
Storträsk	SMS 4 -matto	0,6	14.7.2009	
Fiskträsk	GuardMaster-matto	?	syyskuu 2009	
Laskurien kokonaispeittoprosentti Metsähallituksen alueella (ei Fiskträsk)				66

Kuva 11. Sipoonkorven laskurien sijainnit: 1. Byabäckenin luontopolku, 2. Bakunkärrin P-paikka, 3. Bisajärven polku, 4. Kalkkuruukin luontopolku, 5. Storträsk. © Metsähallitus 2010, © Maanmittauslaitos 1/MML/10.

3.6.2 Kävijälaskennan haasteet Sipoonkorvessa

Kävijälaskennan kannalta Sipoonkorpeen liittyvä alueena muutamia haasteita, etenkin valtion maita mutta myös koko tutkimusaluetta tarkasteltaessa. Sirpaleinen maanomistus hankaloittaa käyntimäärien seurantaan Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla. Merkittyjen reittien ja selkeiden rengasreittien puuttumisesta johtuen kävijät hajaantuvat pysäköintipaikalta tai muulta lähtöpaikalta helposti lukuisille pikkupoluille eivätkä kulje yhtä reittiä, jossa laskuri tavoittaisi heidät helposti. Esimerkiksi Bakunkärrin laskuri mittaa vain pysäköintialueelta tiettyyn suuntaan lähteviä kävijöitä. Marjastajat ja sienestäjät taas eivät välttämättä käytä polkuja lainkaan. Lisäksi moni kävijä jättää autonsa teiden varsille ja lähtee suoraan metsään, jolloin he eivät todennäköisesti osu yhtenkään laskurin kohdalle.

Talvikaudella laskureista on käytössä vain kaksi Sipoonkorven länsiosassa ja muilta osin käyntimäärät joudutaan arvioimaan. Vaikka alueen käyttö on talvikaudella kesäkautta vähäisempää, ovat hiihtäjät merkittävä talvikauden käyttäjäryhmä, jonka määrästä ei ole tarkkaa tietoa. Sipoonkorvessa ja sen lähialueilla risteilee latuja kymmeniä kilometrejä ja etenkin läheinen Kuusijärven ul-

koilukeskus on suosittu kohde myös talviaikaan. Ladut kulkevat osittain eri reittejä kuin kesäaikaan käytössä olevat polut ja reitit. Luonnollisesti lumitilanne ja sitä kautta latujen kunto vaikuttavat talven käyntimääriin. Hiihtäjien määristä saadaan tietoa ainoastaan Bisan laavun luona olevalla laskurilla, joka toimii ympäri vuoden ja sijaitsee patikointireitillä, jossa kulkee talvella latu.

Toinen kävijäryhmä, jotka eivät välttämättä kovinkaan usein kirjaudu laskurilukemiin, ovat Sipoonkorven alueella asuvat kävijät. Nämä henkilöt saattavat käydä jopa päivittäin pienellä lenkillä kotinsa lähimaastossa esimerkiksi koiran kanssa. Näiden lähiulkoilukäyntien osuus alueen kokonaiskäyntimäärästä on todennäköisesti huomattava, etenkin koko vuoden tasolla. Viikonloppuina, etenkin heinä-syyskuussa, alueen ulkopuolelta mutta lähialueen sisältä tulevien kävijöiden määrä taas lienee merkittävämpi. Kokonaisuutena voitaneen todeta, että uudet laskurit parantavat kävijälaskennan tilannetta huomattavasti, kun tietoa saadaan kattavammin eri puolilta aluetta eikä määriä jouduta arvioimaan. Enää Viirilän alue on tällä hetkellä kokonaan laskennan ulottumattomissa.

Sipoonkorvessa liikkuu ja harrastaa säännöllisesti useita sellaisia käyttäjäryhmiä, joita ei tässä tutkimuksessa tarkasteltu erikseen ja joita ei todennäköisesti myöskään laskureilla tavoiteta järjestelmällisesti. Tällaisia ryhmiä ovat muun muassa partiolaiset, suunnistajat ja koiraharrastajat. Myös puolustusvoimat käyttää muutamia Sipoonkorven valtion alueita säännöllisesti harjoituksiinsa. Ratsastajia kohdattiin haastattelupäivien aikana yllättäen ainoastaan muutama, vaikka Sipoonkorvessa ja sen lähistöllä on runsaasti hevosia.

3.6.3 Sipoonkorven käyntimäärät Metsähallituksen alueilla

Vuoden 2008 käyntimäärän arvioitiin olevan Metsähallituksen alueilla noin 35 000. Tuolloin alueella oli vain yksi laskuri Byabäckenin luontopolulla, joten käyntien kokonaismäärä perustui muilta osin henkilökunnan arvioon. Byabäckenin käyntimäärä v. 2008 oli laskurin perusteella noin 5 000 käyntiä. Bisajärven seudulle tehtiin v. 2008 arviolta 25 000 käyntiä ja muille Sipoonkorven Metsähallituksen hallinnoimille alueille 5 000 käyntiä.

Kävijätutkimuksen aikana Helgräskin pysäköintialueen vieressä asuvat asukkaat Pia Tynys ja Asko Särkelä avustivat tutkimuksessa kirjaamalla muistiin pysäköintialueella olleiden autojen määriä niiden päivien osalta, jolloin he olivat kotona. Heidän laskelmiensa ja arvionsa mukaan pysäköintialueella käy vuoden aikana noin 750 autoa. Keskimäärin autossa on kaksi henkilöä, jolloin tämän yhden lähtöpisteen käyntimäärä olisi noin 1 500 vuodessa. Heidän havaintojensa perusteella vuoden 2009 kävijämäärä on ollut selvästi aiempia vuosia suurempi. Esimerkiksi Sipoonkorpea ja sen retkeilymahdollisuuksia koskeva uutinen paikallislehdessä lisäsi kävijämäärää ja houkutteli myös ensikertalaisia, jotka saapuivat tutustumaan alueeseen.

Haastattelupäivistä vilkkain oli sunnuntai 27.9., jolloin haastattelija laski lomakkeita jakaessaan kaikki pysäköintialueille ja teiden varteen pysäköidyt autot. Kierroksen aikana laskettiin yhteensä 137 autoa ja lisäksi moni auto jatkoi matkaansa, kun täysille pysäköintialueille ei enää mahtunut. Jos autossa on keskimäärin kaksi henkeä, voidaan karkeasti arvioida, että samalla hetkellä Sipoonkorvessa on liikkunut tuolloin noin 270 autolla saapunutta kävijää ja tämän lisäksi ne, jotka ovat saapuneet jalan tai pyörällä. Lisäksi on huomioitava kävijöiden vaihtuvuus päivän aikana, jolloin koko päivän käyntimäärä nousee vielä selvästi suuremmaksi. Yksittäisenä kauniina päivänä käyntimäärä alueella voi havaintojen perusteella on huomattavankin suuri, mutta keskimäärin kävijöitä oli ennemmin yksittäin siellä täällä kuin ruuhkaksi asti. Hiljaisena päivänä taas yhdelläkään pysäköintipaikalla ei välttämättä ohikuljettaessa havaittu autoja.

Vuoden 2009 käyntimääriä ei vielä ole saatavissa. Uusien laskurien ansiosta tiedot käyntimääristä ovat aiempaa luotettavampia ja perustuvat mitattuun tietoon. Tosin uudet laskurit asennettiin vasta

kesällä, joten alkuvuoden 2009 käyntimäärät perustuvat aiempiin arvioihin. Vuonna 2010 saatavia käyntimääriä voitaneen pitää jo melko luotettavina, kun laskureita on ehditty seurata ja mahdollisesti kalibroidakin laskurikohtaisen tarkemman korjauskertoimen saamiseksi. Tavoitteena on saada asennettua yksi laskuri Viirilän alueelle, sillä siellä ei vielä ole laskuria.

Ajalla 1.1.2009–30.9.2009 Sipoonkorvessa tehtiin Metsähallituksen alueilla noin 34 950 käyntiä. Koko vuoden käyntimäärä tulee olemaan jonkin verran suurempi ja kasvua näyttää tulevan hie-man edellisvuoteen verrattuna. Voidaan kuitenkin todeta, että aiemman yhden laskurin ja henkilökunnan arvioiden avulla on päästy myös ilmeisen realistisiin lukemiin. Käyntimääriensä perusteella Sipoonkorpi vetää vertoja jo monelle kansallispuistolle: vuoden 2008 käyntimäärän perusteella arvioituna se olisi 11. suosituin Suomen 35 kansallispuistosta.

4 Yhteenveto ja tulosten tarkastelu

4.1 Yhteenveto ja johtopäätökset

Pääkaupunkiseudun ja etenkin sen itäisten osien asukkaille Sipoonkorpi on merkittävä lähivirkistys- ja luontoliikuntakohde. Yhteensä 95 % vastanneista oli kotoisin lähialueelta: Vantaalta (51 %), Helsingistä (35 %), Sipoosta (5 %) tai Keravalta (4 %). Kaikki kyselyyn vastanneet olivat Suomesta.

Sipoonkorvessa käy likimain yhtä paljon miehiä ja naisia. Suurin kävijäryhmä olivat 45–54-vuotiaat sekä miehissä että naisissa. Vastanneilla oli useimmiten ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto tai opistotasoinen tutkinto.

Sipoonkorpeen tultiin tyypillisesti oman perheen kanssa. Reilu neljäsosa kävijöistä liikkui yksinään. Perheen lisäksi ulkoiltiin lähinnä ystävien kanssa. Lähes kaikille kävijöille Sipoonkorpi oli matkan pääkohde. Suosituimmat aktiviteetit olivat sienestys, marjastus, kävely, koiran kanssa ulkoilu ja eväsretkeily. Tärkeimmät syyt käynnille Sipoonkorvessa olivat luonnon kokeminen, rentoutuminen, henkinen hyvinvointi sekä pääsy pois melusta ja saasteista.

Valtaosalle tutkimukseen vastanneista kävijöistä Sipoonkorpi oli tuttu ja suosittu retkeily- ja ulkoilukohde. Yhdeksän kymmenestä kävijästä oli käynyt Sipoonkorvessa aiemminkin. Moni käy alueella säännöllisesti, alueen välittömässä läheisyydessä asuvat paikalliset jopa useita kertoja viikossa. Viimeisten 12 kuukauden aikana vastaajat olivat käyneet alueella keskimäärin 32 kertaa. Nuuksion kansallispuistossa kesäkaudella käyneistä vierailijoista 28 % oli ensi kertaa puistossa ja kävijät olivat vierailleet siellä viimeisen 12 kuukauden aikana keskimäärin 6,6 kertaa (Metsähallitus 2009b). Synä tähän selvään eroon on mm. matkailijoiden suurempi osuus Nuuksiossa ja kansallispuiston yleisesti parempi tunnettuus.

Sipoonkorven virkistyskäyttö on luonteeltaan päiväkäyttöä ja käyntikerta kestää keskimäärin hieinan alle kolme tuntia. Tutkimukseen osallistuneista kävijöistä ainoastaan neljä henkilöä yöpyi alueella. Loppukesän ja alkusyksyn viikonloput olivat vilkkainta sesonkia Sipoonkorvessa: silloin sienestäjien ja marjastajien autot kantoivat Knutersintietä ja kaikkia virallisia ja epävirallisia pysäköintipaikkoja tungokseksi asti. Tutkimukseen osallistuneista kävijöistä 61 % vieraili Sipoonkorvessa elo-syyskuussa. Sunnuntai oli viikonpäivistä suosituin. Arkipäivinä ja alkukesällä sekä lokakuussa oli huomattavasti hiljaisempaa.

Valtaosa kävijöistä saapuu Sipoonkorpeen omalla autolla, lähivirkistäytyvät kulkevat kotoaan myös jalan tai pyörällä. Sijaintinsa puolesta Sipoonkorpi on erinomainen kohde pääkaupunkiseudun asukkaille, mutta lyhyehköstä etäisyydestä huolimatta suurin osa sijaintikunnissa asuvista kävijöistä saapui paikalle autolla eikä yksikään kävijä saapunut julkisilla kulkuneuvoilla. Osaan Sipoonkorpea ei pääse mielekkäästi bussilla ja osaan on kohtuullinen yhteys, mutta monelta pysäkiltä on pitkä kävely retken lähtöpaikalle. Alueen keskelle on hankala päästä ilman autoa: kävelymatka sinne Sipoonkorven länsipuolen bussipysäkeiltä vaatii hyvän kunnan lisäksi metsässä risteilevien merkitsemättömien polkujen hyvää tuntemista ja suunnistustaitoa.

Joukkoliikennettä olisikin hyödyllistä kehittää, jotta se palvelisi paremmin ulkoilijoita ja lisäisi Sipoonkorven saavutettavuutta. Esimerkiksi Mellunmäen metroasema olisi mahdollinen solmu-kohta, josta voisi lähteä bussiyhteys Sipoonkorven eteläisiin ja kaakkoisiin osiin, ja mahdollisesti myös Knutersintielle; tällöin retki olisi mahdollista aloittaa myös alueen keskeltä. Julkisen liikenteen kehittäminen helpottaisi myös sesonkihuippujen pysäköintipaikkapulaa.

Suosituin alue oli Sipoonkorven länsiosa eli Bisajärven alue, jota rajaa idän puolella Knutersintie. Alueeseen kuuluivat myös Viirilä ja Kalkkiruukin luontopolku ympäristöineen. Reilu kolmasosa kävijöistä liikkui tällä alueella. Vilkasta käyttöä selittää muun muassa ulkoilureittiyhteys Kuusijärvelle ja alueen länsilaidalla sijaitsevat asuinalueet. Suositun Kuusijärven ulkoilualueen ja -keskuksen palveluita ja reittejä olisikin perusteltua hyödyntää Sipoonkorven hoidon ja käytön suunnittelussa, samoin Hakunilan urheilupuiston. Toiseksi suosituin alue oli pohjoinen Hindsbyn metsä, jossa vieraili 22 % kävijöistä. Vähiten kävijöitä oli tulosten perusteella Sipoonkorven kaakkoisosassa Hältingträskin ympäristössä.

Kävijöistä ainoastaan noin viidesosa käytti vierailunsa aikana rahaa Sipoonkorvessa tai sen lähi-alueella. Kaikkien kävijöiden keskimääräinen kulutus oli 2 euroa eikä matkailijoiden ja lähialueen asukkaiden kulutuksessa ollut eroja. Rahaa kului pääasiassa polttoaineeseen ja muihin huoltamo-ostoksiin sekä ruokaan ja muihin vähittäiskauppaostuksiin. Sipoonkorvella ei toistaiseksi ole juurikaan paikallistaloudellista vaikutusta: kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus vuonna 2009 oli 37 000 euroa ja työllisyysvaikutuksia ei syntynyt. Toisaalta alueella ei tällä hetkellä ole tarjolla maksullisia palveluita ja valtaosa kävijöistä oli paikallisia, joille Sipoonkorpi itsessään oli matkan ainoa kohde. Kansallispuistoihin verrattuna luvut ovat marginaalisen pieniä. Sijaintinsa puolesta hyvänä vertailukohtana voidaan pitää Nuuksion kansallispuistoa, jonka kokonaistulovaikutus oli 1,6 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutus 13 henkilötyövuotta (Metsähallitus 2009b). Ero on huomattava, koska molemmat alueet sijaitsevat pääkaupunkiseudulla.

Sipoonkorven palvelurakenteet ovat toistaiseksi melko vaatimattomia ja vähäisiä, mikä näkyi palveluiden ja rakenteiden arviointia koskevissa tuloksissa. Kävijät arvioivat palveluiden ja rakenteiden laadun olevan tällä hetkellä keskimäärin vain keskinkertaista tai melko huonoa. Vastauksissa olivat mukana myös muiden kuin Metsähallituksen rakentamat ja ylläpitämät palvelut alueella. Käytetyimpiä palveluja ja rakenteita olivat lähialueen tiestö ja pysäköintipaikat, polkureitistöt sekä opastetaulut.

Vaikka kävijät arvostelivatkin Sipoonkorven palvelujen ja rakenteiden laatua, oltiin niiden nykyiseen määrään hieman tyytyväisempiä. Kokonaisuudessaan palvelujen määrään oli erittäin tai melko tyytyväisiä 60 % vastaajista ja vain 11 % oli nykyiseen määrään tyytymätön. Arviot olivat heikompia (ka. 3,7 asteikolla 1–5) kuin kansallispuistojen kävijöiden vastaavat arviot (ka. 4,2) (Metsähallitus 2009c).

Vastausten perusteella Sipoonkorpi on lähes kaikille kävijöille entuudestaan tuttu, joten kävijät tietävät mitä odottaa palveluilta ja reiteiltä. Silti moniin asioihin ehdotettiin parannusta ja kävijät listasivat aktiivisesti kehitystoiveitaan avoimiin vastauksiin. Erityisesti kävijät kaipaavat lisää opastetauluja, viitoituksia ja reittien merkitsemistä, vessoja ja huollettuja tulentekopaikkoja. Kävijät toivoisivat myös jätahuoltoa ja moni kaipasi yrittäjien tuottamia palveluita alueelle. Opastusta Metsähallituksen periaatteiden mukaiseen roskattomaan retkeilyyn olisi hyvä toteuttaa ainakin pysäköintialueille sijoitettavilla infotauluilla. Pysäköintipaikkoja toivottiin myös lisää, joskin nykyinen kapasiteetti riittää silmänvaraisesti arvioiden nykyiselle kävijämäärälle hyvin, lukuun ottamatta sesonkiviikonloppuja. Telttailualueita ei toivottu lisää ja Sipoonkorpea lieneekin perustelua kehittää tulevaisuudessa nimenomaan päiväretkikohteena.

Vastaajien odotukset käynnistä Sipoonkorvessa olivat täyttyneet melko hyvin. Parhaiten odotukset täyttyivät luonnonympäristön suhteen ja myös harrastusmahdollisuudet vastasivat odotuksia. Heikoin odotuksia vastasivat oletetusti reitit ja rakenteet, ja odotukset täyttyivät heikoin kuin kansallispuistojen kävijöillä. Ero selittyy sillä, että kansallispuistoissa palveluvarustus on selvästi laadukkaampaa ja monipuolisempaa kuin mitä Sipoonkorvessa tällä hetkellä. Toisaalta harrastusmahdollisuuksien osalta Sipoonkorvessa käyneiden ulkoilijoiden ennako-odotukset täyttyivät paremmin kuin kansallispuistoissa keskimäärin. Valtaosa kävijöistä ei kokenut minkään tekijän

häirinneen käyntiään tai häiriötä oli ollut korkeintaan melko vähän. Eniten häiritsivät maaston roskaantuneisuus ja luonnonympäristön käsittely. Paikoin myös maaston kuluneisuus keräsi moitteita.

Kävijät kannattavat Sipoonkorven kansallispuiston perustamista valtion maille. Vastaajista 73 % oli ehdotuksen kannalla ja vain 6 % sitä vastaan. Avoimissa vastauksissa kansallispuiston tuoman aseman perusteltiin suojelevan aluetta rakentamispaineilta, turvaavan yhtenäisen metsämantereen ja sen arvokkaan luonnon säilymisen sekä nostavan alueen arvostusta. Sipoonkorpi nähdään sijaintinsa puolesta erittäin tärkeänä virkistysalueena pääkaupunkiseudun asukkaille. Moni toivoikin Nuuksion rinnalle toista kansallispuistoa pääkaupunkiseudulle.

Kävijöistä 58 % toivoo, että Sipoonkorpea kehitetään tulevaisuudessa virkistysalueena ja sen palvelutarjontaa lisätään. Toisaalta joka neljäs kävijä pitää nykytilaa sopivana ja vastustaa esimerkiksi reittien, opasteiden ja rakenteiden lisäämistä. Palvelurakenteiden lisäämistä kannattavista kävijöistäkin moni korostaa, että rakentamisen tulisi olla maltillista. Erään kävijän avoin vastaus kuvannee monen muunkin ajatuksia: ”Vastustan LISÄrakentamista, mutta toivon, että nykyisiä tulentelekoipaikkoja, laavuja ja viitoitusta parannettaisiin”. Palautteissa nousi esiin alueen kävijämäärien kasvu ja huoli sen mukana tulevasta ongelmista: oman rauhan häviäminen, roskaantuminen ja maaston kuluminen. Sipoonkorven viehätys perustuu monen kävijän mielestä siihen, ettei siellä ole merkittäviä reittejä ja laajaa palveluvarustusta, jolloin se tarjoaa omaa rauhaa arvostavalle omatuimiretkelijälle hyvät puitteet.

Sipoonkorven valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi on 3,66 ja se koostuu kävijöiden arvioista alueen palveluista, ympäristöstä, odotuksista ja häiritsevistä tekijöistä. Arvosana 5 tarkoittaa erittäin hyvää ja arvosana 1 erittäin huonoa. Kokonaisuudessaan Sipoonkorven kävijöiden tyytyväisyys on tällä perusteella arvioituna keskinkertainen ja kehitettävää löytyy. Nuuksion kansallispuiston vastaava kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,14 eli kävijät olivat siellä kokonaisuudessaan tyytyväisempiä käyntiinsä. Samalla on kuitenkin muistettava, että indeksi ei huomioi kaikkea: esimerkiksi Sipoonkorven avoimissa vastauksissa ja palautteissa olleet lukuisat kehu mainiosta retkikohteesta ja alueen upeasta luonnosta ja maininnat sen arvosta erämaisena metsämantereena pääkaupunkiseudun kupeessa eivät näy indeksissä.

4.2 Vertailu Etelä-Suomen kansallispuistoihin

Koska Sipoonkorvenkin osalta mietitään yhtenä vaihtoehtona kansallispuiston perustamista, seuraavassa verrataan Sipoonkorven kävijöiden vastauksia Etelä-Suomen luontopalveluiden alueella vuosina 2006–2009 tehtyjen kansallispuistojen kävijätutkimusten tuloksiin (Metsähallitus 2009c). Vertailuun tuli tällä rajauksella mukaan kaikkiaan 15 kansallispuistoa (taulukko 37). Vertailun perusteella Sipoonkorven kävijöiden profiili eroaa monessa suhteessa kansallispuistojen kävijöistä. Lähes kaikille Sipoonkorven kävijöille alue oli matkan pääkohde, kun taas Etelä-Suomen luontopalvelujen alueella sijaitsevat kansallispuistot olivat tärkein tai ainoa kohde vain 60 %:lle kävijöistä. Kansallispuistojen kävijöistä 39 % vieraili alueella ensimmäistä kertaa, Sipoonkorpi sen sijaan oli yhdeksälle kymmenestä kävijästä entuudestaan tuttu kohde. Virkistysmotiivit olivat silti molemmilla ryhmillä hyvin samanlaiset.

Kansallispuistoihin verrattuna Sipoonkorvessa ulkoiltiin selvästi useammin yksin (27 %); kansallispuistoissa vain 6 % kävijöistä liikkui yksinään. Sipoonkorpi on kävijöille tyypillisesti lähivirkistyskohde, jonne tehdään lyhyitä käyntejä säännöllisesti. Sipoonkorvessa viivytettiin noin tunti vähemmän (ka 2,7) kuin mitä kävijät viipyivät Etelä-Suomen kansallispuistoissa (ka 3,6). Tämä selittänee myös eroa aktiviteettien määrässä: Sipoonkorvessa eri aktiviteetteja oli käynnin aikana

useimmiten 1–3, kansallispuistoissa kävijät osallistuvat käyntinsä aikana tyypillisesti useampiin aktiviteetteihin. Sekä kansallispuistoissa että Sipoonkorvessa aktiviteeteista suosittuja olivat kävelyn ja luonnon tarkkailu. Kansallispuistojen kävijöillä korostuivat Sipoonkorvea enemmän luonnosta ja maisemista nauttiminen ja muun muassa luontovalokuvaus. Vierailu Sipoonkorvessa oli puolestaan toiminnallisempi: kävijöiden suosituimmat harrasteet olivat kävelyn ohella sienestys, marjastus ja koiran kanssa ulkoilu. Koiran kanssa liikkumisen ja koiraharrastuksen suosio on yksi Sipoonkorven kävijöiden erityispiirre, joka on hyvä huomioida, kun suunnitellaan eri käyttömuotojen yhteensovittamista alueella.

Taulukko 37. Etelä-Suomen luontopalveluiden alueella vuonna 2006–2009 tehdyt kansallispuistojen kävijätutkimukset.

Tutkimus	Aloituspvm	Lopetuspvm	Julkaisutiedot
Kolin kansallispuiston kävijätutkimus	15.05.2009	15.09.2009	tekeillä
Nuoksion kansallispuiston kävijätutkimus 2009–2010	15.04.2009	25.03.2010	tekeillä
Päijänteen kansallispuiston kävijätutkimus 2008	23.05.2008	25.09.2008	tekeillä
Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2008	15.05.2008	14.09.2008	Sarja B 114 (Mäki 2009)
Kauhanevan–Pohjankankaan kansallispuiston kävijätutkimus 2007	24.05.2007	02.09.2007	tekeillä
Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimus 2007	21.05.2007	13.08.2007	Sarja B 104 (Hemmilä 2008)
Tammisaaren saariston kansallispuiston kävijätutkimus 2007	20.05.2007	17.09.2007	Sarja B 106 (Nyman 2008)
Repoveden kansallispuiston kävijätutkimus 2007	04.05.2007	30.09.2007	Sarja B 101 (Hemmilä 2008)
Kurjenrahkan kansallispuiston kävijätutkimus 2007	01.05.2007	31.10.2007	Sarja B 107 (Kettunen & Berghäll 2008)
Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2007	01.05.2007	30.09.2007	Sarja B 87 (Heikkilä 2008)
Pyhä-Häkin kansallispuiston kävijätutkimus 2007	01.05.2007	15.09.2007	Sarja B 93 (Mikkola & Kuosmanen 2008)
Lauhanvuoren kansallispuiston kävijätutkimus 2007	10.02.2007	09.09.2007	tekeillä
Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2006	26.05.2006	17.09.2006	Sarja B 86 (Pulkinen & Valta 2008)
Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2006	25.05.2006	18.10.2006	Sarja B 94 (Tunturi 2008)
Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2006–2007	24.05.2006	31.03.2007	Sarja B 95 (Tunturi 2008)

4.3 Sipoonkorven tulevaisuuden haasteet

Sipoonkorven tulevaisuus on toistaiseksi auki ja asiaa selvitetään parhaillaan. Mahdollisuuksia valtion mailla ovat alueen säilyttäminen nykyisellään suojelualueena, kansallispuiston perustaminen tai jokin muu kehittäminen. Metsähallitus toimitti ympäristöministeriölle vuoden 2009 lopulla selvityksen siitä, millä edellytyksillä Sipoonkorven valtion maille olisi mahdollista perustaa kansallispuisto. Vuonna 2010 saataneen päätöksiä siitä, mikä on Sipoonkorven tulevaisuus ja milloisten tavoitteiden mukaisesti aluetta tullaan valtion, kaupunkien ja kuntien maiden osalta kehittämään.

Alueen käyntimäärät, noin 35 000 käyntiä vuonna 2008, ovat jo nykyisellään samaa luokkaa monen kansallispuiston kanssa ja tulevat kasvamaan jatkossa. Tämän vuoksi käytön ohjaamista eri keinoin on välttämätöntä pohtia, jotta Sipoonkorven luonnonsuojelulliset arvot säilyvät. Kasvat kävijämäärät edellyttävät myös nykyistä laajempaa ja laadukkaampaa palveluvarustusta. Kokonaisuudessaan rakenteita ja reittejä sekä niiden kestävyyttä on siis välttämätöntä kehittää ja parantaa, mutta samalla on hyvä huomioida myös ne kävijät, jotka haluavat liikkua luonnossa nimenomaan omassa rauhassa ilman reittejä ja palveluita. Monelle kävijälle Sipoonkorven erämainen luonne on suurin vetovoimatekijä. Alueella on jo olemassa oleva polkuverkosto, jota olisi perusteltua hyödyntää reittisuunnittelussa. Monin paikoin polkujen kuntoa ja esteettömyyttä pitää kuitenkin parantaa.

Vuonna 2012 Sipoonkorvessa järjestetään Jukolan viesti, joka tuo alueelle jopa 12 000 suunnistajaa (Kaukametsäläiset ry. 2009). Hyvä yhteistyö järjestäjien ja maanomistajien välillä on tarpeen, jotta herkäät alueet saadaan rajattua ratojen ulkopuolelle. Apuna käytetään vuoden 1995 Jukolan viestin jälkeen tehdyn tutkimuksen (Myllyvirta ym. 2000) tuloksia tapahtuman vaikutuksista kasvillisuuteen ja maaperään.

Uusien reittien ja rakenteiden suunnittelussa on syytä pohtia myös, miten Sipoonkorpi jaetaan käytön suhteen eri vyöhykkeisiin. Yhtä selkeää retkeilyvyöhykettä voi olla hankala toteuttaa, koska alueella ei ole yhtä selkeää pääporttia tai sisäänmenoväylää, toisin kuin esimerkiksi Nuuksion kansallispuistossa, jossa lähes kaikki kävijät kulkevat alueelle Haukkalammen tai Kattilan porttien kautta. Sipoonkorvessa sen sijaan pienehköt pysäköintipaikat eri puolilla aluetta toimivat nyt retken lähtöpisteinä. Virallistamalla ja kunnostamalla epävirallisia paikkoja ja rakentamalla tarpeen mukaan muutamia uusia pystyttäisiin kävijävirtaa ohjailemaan halutulla tavalla ja lisäksi laitton pysäköinti pitkin teiden varsia saataisiin vähenemään. Samassa yhteydessä on hyvä tarkastella julkisen liikenteen kehittämismahdollisuuksia. Kulkuyhteyksien ja näkyvyyden parantaminen voi houkutella myös aivan uusia käyttäjäryhmiä; esimerkiksi Helsingissä ja Vantaalla asuville maahanmuuttajille Sipoonkorven erämainen luonto voisi tuoda esiin uusia ulottuvuuksia uudesta kotimaasta.

Kulutuksen kannalta herkimmat, esimerkiksi arvokkaat kallioalueet, on huomioitava kävijävirtojen ohjauksessa suunniteltaessa. Sipoonkorven ympärille kaavailtu lisäasutus tulee paitsi kasvattamaan käyntimääriä, kenties myös muuttamaan käytön painopistealueita, mikä pitää huomioida uusien reittien ja rakenteiden sijoittelussa. Patikojien ohella myös muut reittien käyttäjät, kuten maastopyöräilijät ja ratsastajat, tulee ottaa huomioon reittiverkoston suunnittelussa. Ylipäätään hoito- ja käyttösuunnittelussa on tärkeää osallistaa eri käyttäjäryhmät, joiden tarpeita ja toiveita tässäkin tutkimuksessa nousi esiin. Niiden perusteella hoito- ja käyttösuunnitelmassa pohditaan tarkemmin, miten eri käyttömuotoja tullaan käytännössä yhteensovittamaan alueella.

Oman haasteensa suunnitteluun tuo maanomistuksen jakautuminen Sipoonkorvessa. Sujuva yhteistyö ja yhteinen toimintamalli toteutusten ja kustannusten jaosta Metsähallituksen ja kuntien kesken on välttämätön, jotta aluetta pystytään kehittämään yhtenäisenä kokonaisuutena. Ristiriito-

jen välttämiseksi hyvät yhteydet yksityisiin maanomistajiin ja osallistaminen suunnittelun alkuvaiheessa ovat myös olennaisia, etenkin jos tulevia reittejä halutaan viedä paikoin yksityismaiden halki.

Kävijöiden kannalta tiedonsaantia Sipoonkorven palveluista ja sitä kautta alueen saavutettavuutta olisi aiheellista parantaa. Metsähallituksen Luontoon.fi-sivuille tullaan täydentämään tietoja Sipoonkorvesta vuonna 2010. Vastaajien kommenttien ja kehitysehdotusten perusteella kaikki kävijät eivät tunne Metsähallituksen Retkikartta.fi-palvelua. Sieltä saa tulostettua ilmaiseksi haluamallaan alueelta kartan, jossa näkyvät myös Metsähallituksen palvelut ja rakenteet. Palveluun on linkki Sipoonkorven Luontoon.fi-sivuilla, mutta sen näkyvyyden parantamista on syytä pohtia. Tiedonsaantia maastossa parannetaan vuoden 2010 alkupuolella: tärkeimmille pysäköintialueille pystytetään karttataulut, joihin on koottu alueen tämänhetkiset rakenteet ja palvelut koko Sipoonkorven alueella. Sama kartta olisi hyvä viedä myös Luontoon.fi-sivuille, sillä Retkikartta ei näytä muiden tahojen ja toimijoiden palveluja.

Vaikka parannettavaa onkin, on Sipoonkorpi kävijätutkimuksen tulosten perusteella jo nyt hyvin vetovoimainen kohde pääkaupunkiseudun ja muiden lähikuntien asukkaille. Kun alue on kerran löydetty, sinne palataan päivästä, kuukaudesta ja vuodesta toiseen. Palautteissa kehuttiin vuolaasti alueen luontoa ja sen antimia, rauhaa ja mainiota sijaintia. Päällimmäisinä toiveina kävijöillä oli palveluvarustuksen kehittämisen lisäksi Sipoonkorven ominaispiirteiden, upean luonnon ja erämaisen rauhan, säilyttäminen sekä alueen säästäminen rakentamiselta ja pirstaloitumiselta.

Kiitokset

Sipoonkorpi on ollut haastava ja mielenkiintoinen kohde kävijätutkimukselle. Toivon tämän kävijätutkimuksen hyödyttävän Metsähallituksen lisäksi kuntia ja muita alueella toimivia tahoja sekä tuottavan hyödyllistä tietoa tulevien suunnitelmien perustaksi, ja tuovan myös kävijöiden toiveita ja näkemyksiä kuuluville.

Erityisesti on syytä kiittää Helsingin kaupunkia, Sipoon kuntaa ja Uudenmaan virkistysalueyhdistystä tuesta ja osallistumisesta tutkimuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Ilman yhteistyötä tutkimus ei olisi toteutunut. Lämmin kiitos myös haastattelijoille huolellisesta työstä!

Suuret kiitokset Liisa Kajalalle, joka neuvoi pienissä ja suurissa kysymyksissä läpi tutkimusprosessin. Maija Huhtala auttoi Paavo-sovelluksen kanssa ja antoi hyviä kommentteja kävijöiden rahankäyttöön liittyviin tuloksiin ja niiden tulkintaan. Teemu Laine ja Heikki Iisalo perehdyttivät alueen kävijälaskentaan ja antoivat hyödyllisiä neuvoja – kiitos siitä. Tiina Niikkoselle ja Hannu Ormiolle kiitokset monipuolisista taustatiedoista. Apua karttojen ja kuvien laadintaan sain Sanna Jantuselta ja Mervi Kaunnolta – kiitokset ajastanne.

Monet henkilöt antoivat tutkimuksen aikana arvokasta tietoa Sipoonkorvesta ja sen kävijöistä: erityisesti haluan kiittää Pia Tynystä ja Asko Särkelää Helgträskin autolaskennasta sekä Mirva Wiikiä ratsastajia koskevasta tiedosta. Lisäksi Kari Melleri IF Sibbo-Vargarnan suunnistusjaostosta ja Pirjo Hyvärinen Vantaan Ladusta kertoivat ystävällisesti toiminnastaan Sipoonkorvessa. Sipoon Myyrät antoivat arvokasta tietoa etenkin Viriilän alueen virkistyskäytöstä.

Lopuksi kuuluvat kiitokset vielä kaikille tutkimukseen osallistuneille Sipoonkorven kävijöille, etenkin niille, joita ei henkilökohtaisesti tavattu, mutta jotka ystävällisesti vastasivat autonsa tuulilasiin ilmestyneeseen kyselyyn!

Lähteet

- Heikkilä, A. 2008: Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2007. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 87.59 s.
- Hemmilä, T. 2008: Repoveden kansallispuiston kävijätutkimus 2007. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 101.51 s.
- 2008: Itäisen Suomenlahden kansallispuiston kävijätutkimus 2007. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 104. 48 s.
- Honkanen, J. 2006: Sipoonkorpi – Luontoselvitys ja nykyinen virkistyskäyttö. – Raportti, Sipoonkorven virkistyskäytön kehittäminen -projekti, Vantaa. 85 s.
- 2007: Ulkoilureittisuunnitelma. – Raportti, Sipoonkorven virkistyskäytön kehittäminen -projekti, Sipoo. 47 s.
- Husa, J. & Teeriaho, J. 2004: Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Itä-Uudellamaalla. – Alueelliset ympäristöjulkaisut 350. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 469 s.
- Kajala, L., Almik, A. Dahl, R. Dikšaitė, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F. Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 116. TemaNord 2009:525. 144 s.
- Kaukametsäläiset ry. 2009: Jukola.com-verkkosivusto. – <<http://www.jukola.com/?kieli=suo&id=1>>, 14.12.2009.
- Kettunen, A. & Berghäll, J. 2008: Kurjenrahkan kansallispuiston kävijätutkimus 2007. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 107. 59 s.
- Kolehmainen K. 2009: Sipoonkorven eteläosien hoito- ja ennallistamissuunnitelma. Kommentti-versio 24.11.2009. Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut, Vantaa. 21 s.
- Metsähallitus 2009a: Luontoon.fi-verkkopalvelu. – <<http://www.luontoon.fi/sipoonkorpi>>, 12.11.2009.
- 2009b: Nuuksion kansallispuiston kävijätutkimus 2009–2010, alustavat tulokset kesäkaudelta. – Metsähallituksen asiakastietojärjestelmä 20.11.2009.
- 2009c: Etelä-Suomen luontopalveluiden alueella vuosina 2006–2009 tehdyt kansallispuistojen kävijätutkimukset. – Metsähallituksen ASTA-asiakastietojärjestelmän tiedot 17.12.2009.
- & Metsäntutkimuslaitos 2009: Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset. Alustava raportti 30.10.2009. – Metsähallitus, Vantaa. 16 s.
- Mikkola, M. & Kuosmanen, R. 2008: Pyhä-Häkin kansallispuiston kävijätutkimus 2007. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 93. 46 s.

- MGM2 2009: NPS Money Generation Model. – <<http://web4.msue.msu.edu/mgm2/default.htm>>, 10.9.2009.
- Myllyvirta, T., Henriksson, M. & Aalto, V. 2000: Tutkimus Jukolan viestin kasvillisuus- ja maaperävaikutuksista 1995–1999 Sipoon Hindsbyssä. – Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien ja ilmansuojeluyhdistys ry. <<http://www.jukola.com/?kieli=suo&id=117>>, 14.12.2009.
- Mäki, S. 2009: Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2008. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 113. 64 s.
- Nyman, H.-E. 2008: Besökarundersökning i Ekenäs skärgårds nationalpark 2007. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 106. 50 s.
- Pulkkinen, S. & Valta, V. 2008: Linnansaaren kansallispuiston kävijätutkimus 2006. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 86. 56 s.
- Pykälä, J. & Bonn, T. 2000: Uudenmaan perinnemaisemat. – Alueelliset ympäristöjulkaisut 178. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 367 s.
- Sipoonkorpityöryhmä 2004: Sipoonkorpityöryhmä II. Loppuraportti. – Itä-Uudenmaan liitto. Julkaisu 82. 93 s.
- Stynes, D. J., Propst, D. B., Chang, W.-H. & Sun, Y. 2000: Estimating national park visitor spending and economic impacts; The MGM2 Model. – <<http://web4.canr.msu.edu/MGM2/MGM2.pdf>>.
- Tunturi, K. 2008: Helvetinjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2006. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 94. 60 s.
- 2008: Seitsemisen kansallispuiston kävijätutkimus 2006–2007. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 95. 69 s.

Lisäksi kirjalliset tiedonannot seuraavilta henkilöiltä:

- Pia Tynys & Asko Särkelä: Helgträskin autolaskenta. 27.11.2009.
- Mirva Wiik: Ratsastajien käyttämistä reiteistä. 30.11.2009.
- Kari Melleri: IF Sibbo-Vargarnan -suunnistusjaoston toiminta ja suunnistus Sipoonkorvessa. 2.11.2009.
- Pirjo Hyvärinen: Vantaan Ladun toiminta. 18.11.2009.

Sipoonkorven kävijätutkimuksen 2009 otantakehikko

Paikka	Kohderyhmä	Havaintoja (tavoite)	Keruu päiviä (suunnitel- lut)
Bakunskärr P	Kaikki kävijät	40	4
Länsitie (itä ja länsi) P	Kaikki kävijät	40	4
Helgträsk P	Kaikki kävijät	40	4
Kalkkiuunintien P	Kaikki kävijät	40	4
Storträsk (P ja levähdyspaikka)	Kaikki kävijät, kalastajat	40	4
Bisa	Kaikki kävijät	40	4
Viirilä	Kaikki kävijät	40	4
Landbo	Kaikki kävijät	40	4
Byträsk	Kaikki kävijät, uimarit	40	4
Koko alue	Sienestäjät ja marjastajat	40	4
<i>Yhteensä</i>		400	40

Aineiston keruuaikataulu (toteutunut)*huhti-toukokuu 2009*

<i>päivä</i>	28.4.	3.5.	5.5.	9.5.	10.5.	12.5.	21.5.
<i>paikka</i>	Viirilä	Helg-träsk	Landbo	Storträsk	Länsitie	Bisa	Länsitie
<i>kello</i>	ip	ap	ip	ip	ap	ap	ap
<i>tavoite</i>	10	10	10	10	10	10	10
<i>toteuma</i>	8	<i>kulku-kortti!*</i>	1	<i>sairas</i>	<i>sairas</i>	2	4
<i>postitse</i>	2	-	-	-	-	-	6
<i>*vanhentunut kulkukortti esti haastattelijaa noutamasta keruutarvikkeita toimistolta lomakkeet yhteensä, kpl</i>							23

touko-kesäkuu 2009

<i>päivä</i>	22.5.	27.5.	30.5.	4.6.	5.6.	7.6.	10.6.
<i>paikka</i>	Kalkki	Baku	Länsitie	Kalkki	Storträsk	Bisa	Helg-träsk
<i>kello</i>	ip	ip	ap	ip	ap	ap	ip
<i>tavoite</i>	10	10	10	10	10	10	10
<i>toteuma</i>	0	0	5	0	0	6	0
<i>postitse</i>	1	-	1	-	5	2	1
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							21

kesä- heinäkuu 2009

<i>päivä</i>	14.6.	16.6.	24.6.	2.7.	3.7.	5.7.	9.7.
<i>paikka</i>	Baku	Länsitie	Byträsk	Helg-träsk	Byträsk	Landbo	Viirilä
<i>kello</i>	ip	ip	ip	ap	ap	ip	ap
<i>tavoite</i>	10	10	10	10	10	10	10
<i>toteuma</i>	0	2	3	0	5	5	0
<i>postitse</i>	-	1	-	3	-	2	-
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							21

heinä-elokuu 2009

<i>päivä</i>	15.7.	16.7.	18.7.	2.8.	3.8.	6.8.	8.8.
<i>paikka</i>	Länsitie	Kalkki	Storträsk	Bisa	Storträsk	Länsitie	Viirilä
<i>kello</i>	ip	ap	ip	ap	ip	ap	ip
<i>tavoite</i>	10	10	10	10	10	10	10
<i>toteuma</i>	5	7	3	6	9	1	5
<i>postitse</i>	1	-	3	7	6	5	2
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							60

elo-syyskuu 2009

<i>päivä</i>	9.8.	11.8.	12.8.	13.8.	24.8.	28.8.	30.8.
<i>paikka</i>	Koko alue	Landbo	Kalkki	Länsitie	Viirilä	Helg-träsk	Koko alue
<i>kello</i>	ap	ip	ap	ap	ip	ap	ap
<i>tavoite</i>	10	10	10	10	10	10	10
<i>toteuma</i>	5	0	0	2	1	1	-
<i>postitse</i>	21	1	2	2	-	-	31
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							66

syys-lokakuu 2009

<i>päivä</i>	15.9.	16.9.	20.9.	27.9.	9.10.	18.10.	24.10.
<i>paikka</i>	Bisa	Storträsk	Kalkki	Koko alue	Viirilä	Baku	Bisa
<i>kello</i>	ip	ip	ap	ip	ip	ap	ap
<i>tavoite</i>	10	10	10	10	10	10	10
<i>toteuma</i>	<i>sairas</i>	<i>sairas</i>	14	-	1	0	7
<i>postitse</i>			10	33	2	2	0
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>							69

lokakuu 2009

<i>päivä</i>	29.10.	<i>Lisäksi 3 vastausta, jotka eivät näy oheisessa taulukossa, saatiin Viirilästä postitse. Viirilässä jätettiin 9.10. keruu-päivänä muutama lomake kyläyhdistyksen puuhamiehelle, joka jakoi niitä parille kyläaktiiville, jotka halusivat myös osallistua tutkimukseen.</i>
<i>paikka</i>	Landbo	
<i>kello</i>	ip	
<i>tavoite</i>	10	
<i>toteuma</i>	2	
<i>postitse</i>	2	
<i>lomakkeet yhteensä, kpl</i>		4

Tavoite yht. 400 kpl
Toteuma yht. 267 kpl

Kysymyksen 10 C avoimet vastaukset

Mitä palveluita tai rakenteita kaipaisit lisää Sipoonkorven metsäalueella ja minne? (n = 131)

B-alueelle tulentekopaikka ja merkitty polkureitti

Ei liikaa, ettei tule Nuuksio-ilmiötä. Olen tyytyväinen tämänhetkiseen tilanteeseen, enkä tarvitse lisäpalveluita. Kyseessä ei ole huvipuisto vaan "luonnontilainen metsä".

Ei mitään!

Ei mitään!

Ei mitään!

Ei mitään!

Ei mitään, antakaa luonnon säilyä luonnontilassa!

Ei mitään, rakenteita on jo liikaa!!

Ei tarvitse lisää

En kaipaa enempää palveluita

En kaipaa erityisiä huvituspalveluja. Merkittyyä luontopolkuja voisi olla enemmän.

En kaipaa mitään palveluja, pelkkä luonto riittää. Minä kaipaan rauhaa, mitä täältä tähän asti olen saanutkin.

En halua lisäpalveluja / lisää ihmisiä.

En kaipaa mitään palveluja. Haluan kulkea metsässä vapaasti itsekseni.

En kaipaa mitään, kaikki ok!

En kaipaa mitään, pidetään metsä metsänä.

En kaipaa mitään.

En kaipaa palveluita vaan roskiksia ja vastuullisia kävijöitä niitä käyttämään

En kaipaa palveluita.

En mitään!

En mitään!

En mitään, alue luonnonmukaisena parhaimmillaan. Julkiset palvelut kuitenkin lähellä.

En mitään, pidetään mahdollisimman erämaisena.

Enemmän hiekkapohjaisia lenkkipolkuja, metsäpolut liian vaikeita juosta

Enemmän karttoja ja opasteita.

Enemmän karttoja ja opasteita.

Enemmän opaste- ja reittikylttejä

Enemmän opasteita, ilman osaavaa opasta olisi ollut sangen hukassa

Enemmän reittejä

Enemmän reittejä ja kunnon opasteet.

Enemmän virallisia lenkkipolkuja

Fiskträsk: järven rantaan kunnollinen tulipaikka, pöytä pois metsästä

Grillikatos Storträskille ja nuotiopaikan yleinen parantaminen

Grillikatos tai laavu Storträskille niin voisi myös yöpyä kalareissulla

Hieno alue mutta nykyisin täysin hoitamaton

Hindsbyn alueen metsään voisi päästää lähemmäs autolla, kuten aiemmin, joutuu kävelemään turhan paljon sienimetsälle. Puomi mäen päälle ammusvaraston lähelle.

Huuseja nuotiopaikoille

Hyviä retkeilykarttoja saataville nettiin

Isommat parkkialueet, kunnan reitit + lisää levähdyspaikkoja

Itse arvostan omatoimisuutta ts. "löydä itse". Jos on kahvilatoimintaa, liikaa opasteita jne, aitous häviää. Ne, jotka todella arvostavat luonnon hiljaisuutta, löytävät sen täältä. Ei siis lisää rakenteita yms.

Juu ei mitään ihmeitä..

Kalkkiruukin luontopolun opasteet pitäisi olla toiseenkin suuntaan kulkeville. Monikaan ei halua välttämättä paistaa makkaroitaan heti aluksi, joten luontopolku on tällöin parempi kulkea "väärään" suuntaan.

Kalkkiruukki: Opastetauluun olisi hyvä merkitä reitin pituus ja yleistietoa luontopolusta, vaikeustaso jne. Kaipasin pitkospuita reitille, matkan varrella tietoa paljonko jäljellä, laavukalliolla tietotaulua maisemasta ja istumapaikkaa (nyt laavu ainoa mahdollinen).

Kalkkiruukki: pitkospuut huonot, portaat kalliolla

Kunnollinen pysäköintipaikka (Viirilä)

Kunnan grillipaikkoja ja parempikuntoisia sorapäällysteisiä lenkkipolkuja ja tasamaapolkuja

Kunnon polut ja tulipaikat, kahvila olisi hyvä
Kunnon pysäköintipaikka ja tie kuntoon (Kalkkiruukin luontopolku)
Kuusijärvi-Bisa-yhdysreitille pitkospuita kosteisiin paikkoihin ja sillan korjaus
Kys.16 a-kohdan lista eli kaikkea
Laavuja lisää
Laavuja lisää.
Ladut ja polut parempaan kuntoon, paikoin hyvin märkää.
Levähdyspaikkoja esim. pysäköintialueiden lähistölle, parempia opasteita
Lisää laavuja tms. taukopaikkoja sekä maastopyöräilypolkuja. Nykyiset polut sopivat paremmin jalkaisin retkeilyyn, sillä poluilla paljon juuria.
Lisää merkittyjä reittejä
Lisää merkittyjä reittejä
Lisää merkittyjä reittejä ja käymälöitä
Lisää palveluita ei tulisi rakentaa ja tehdä samalla Sipoonkorvesta Nuuksion kaltaista sunnuntaikävelyiden teemapuistoa
Lisää tulipaikkoja, merkittyjä reittejä ja roskiksia
Lisää vaihtelevia reittejä ja polkuja
Lisää vaihtelevia reittejä pyöräilyyn ja hiihtoon
Luonnontilainen metsä on upea kokemus
Länsitien Svartböle - Hindsby välille autoilua hillitseviä ratkaisuja
Maastokarttoja maastoon
Merkittyjä ja pidempiä reittejä Hindsbyhyn, laavu, tulipaikan puille katos. Opastettuja vaelluksia.
Metsästysmahdollisuus
Metsästysmahdollisuus
Muutama käymälä lisää
Nuotiopaikka varusteineen: vesi, puut, wc, roskis
Nuotiopaikka, jätehuoltopiste ja wc Kuusijärven "ympyräreitille" Bisajärven alueelle
Nuotiopaikkoja.
Opastauluja, parkkialueita, viitoitettuja reittejä.
Opasteet, viitat, suurempi parkkipaikka, grillikatos tms.
Opasteita joka puolelle.
Opastetauluja
Opastetauluja ja reittien merkitsemistä
Opastetaulut asiallisilla kartoilla varustettuna
Opastettuja reittejä, retkeilykarttoja alueesta
Parasta Sipoonkorvessa on se, että se on luonnontilainen, palvelut vain huonontaisivat tilannetta. Ruutivaraston tie (Länsitieltä lähtevä) on huonontanut Sipoonkorven luontoa.
Paremmat tiet
Paremmat tiet ja paikoitusalueet ja parempi jätehuolto
Parempia kuntoilu- ja hiihtoreittejä
Parkkialue, infotaulu, jossa kartta, merkityt luontopolut, joilla voi kulkea yksin eksymättä.
Parkkialue.
Parkkipaikalle roskiksia (Bakunkärr)
Parkkipaikkoja
Parkkipaikkoja ja opastettuja reittejä lisää.
Parkkipaikkoja ja reittiopasteita
Parkkipaikkoja Viirilän kentän luo.
Parkkipaikkoja, muutoin alue ei kaipaa lisää UUSIA rakenteita. Nykyisiä voisi huoltaa useammin.
Pidetään alue metsänä
Pidetään alue metsänä
Pieni parkkialue Viirilään
Pieniä, parin auton parkkipaikkoja teiden varsille. Ei tarvitse sijaita minkään ison polun tms. vieressä.
Polkuja lisää
Polkureittejä ja viitoitusta sekä niistä kartta
Poluille hieman enemmän viittoja, että tietäisi mihin mikin polku vie + etäisyyksiä.
Pysäköintimahdollisuuksia paikkoihin, joissa EI ole opasteita, reittejä, polkuja yms -> pääsisi paremmin umpimetsään
Pysäköintipaikkoja Viirilään

Reitit, esteettömyys (pyörätuoli- yms. kävijät)

Reittien opastauluja

Reittiopasteita, levähdyspaikkoja

Roskiksia, tulentekopaikkoja

Saniteettitiloja ja selkeitä maantiet. karttoja (reittien ulkopuolella liikkuville).

Selkeitä kävelyreittejä (pitkospuut, polut) läpi alueen ja useita sellaisia!

Selkeitä opastetauluja Knutersintien varteen ja mitä missäkin on. Opastusta miten autolla pääsee Kalkkiruukin luontopolun tuntumaan.

Siltoja ja rumpuja ojien yli (Viirilä)

Sinne tänne vähän viittoja ja karttoja, että olet tässä.

Storträskille parempi nuotiopaikka ja roskis

Storträskin nuotiopaikkaa ja polttopuita hoitaa kalastusseura, kuitenkin niitä polttaa muut ulkoilijat, jotka myös sotkevat ja rikkovat paikkoja

Teema- ja ohjattuja tapahtumia

Terassi

Tienviereen levennyksiä, jotta voi parkkeerata selkeästi tieltä pois. Olisi koirienkin kanssa turvallisempaa.

Tietoa laillisista pysäköintipaikoista ja reittien aloituspisteistä, jottei tarvitsisi häiritä yksityisasukkaita.

Toivon lisää opasteita, mutten esim. telttailuväkeä

Tulentekopaikkoja

Tulentekopaikkoja

Tulentekopaikkoja Hindsbyhyn tai ainakin olemassa olevien kunnostus

Tulentekopaikkoja järven (Storträsk) rantaan, opastettu reitti Gumböleträskille

Tulentekopaikkoja kauemmas laavusta (Kalkkiruukki), esim. kalliolle, jossa on iso kivikasa. Pitkospuut kuntoon, muutamaan paikkaan pitäisi saada vauhtoehoiseksi reitiksi portaat.

Tulentekopaikkoja lisää.

Tulipaikka

Tulipaikkoja, keittokatoksia, roskiksia, kuivakäymälöitä

Tulipaikkoja + polttopuut, merkityjä reittejä, jätehuoltoa yleisesti alueelle luontoa kunnioittaen

Ulkoilyyhteys Kuusijärvelle

WC Kalkkiruukin luontopolun varteen tai läheisyyteen

Wc:t, ehkä jokin kahvila

Wc:t, parempi opastus, kahvilapalvelut

Viitoitettuja reittejä ja tulipaikkoja lisää.

Voisi olla hyvä, jos alueen käyttöä ohjattaisiin esim. siten, että maastopyöräilijät ja koirien ulkoiluttajat retkeilisivät pääosin eri reiteillä.

Yleisökäymälät ja roskikset parkkipaikalle (Kalkkiruukki)

Kysymyksen 15 avoimet vastaukset

Mitä mieltä olet ehdotuksesta, että Sipoonkorpeen perustettaisiin valtion omistamille maille kansallispuisto? Miksi? (n = 83)	
Kanta	Perustelu
	1 = Kannatan kansallispuiston perustamista alueelle 2 = Vastustan kansallispuiston perustamista alueelle 3 = En osaa sanoa
1	Alueen arvostus nousisi virallistamisen vuoksi
1	Käsittäkseni luonto on "suojatumpi" kansallispuistossa
1	Arvokkaita luontokohteita säästyisi rakentamiselta
1	Pääkaupunkiseutu ja itäsuunta tarvitsee hyvän ulkoilualueen
1	Jospa tuo jollain lailla suojelisi melko koskematonta aluetta aivan pääkaupungin vieressä
1	Hyvä alue pk-seudulla kansallispuistoksi
1	Nuuskio ei riitä - Sipoonkorpi upea ja laaja
1	Sijainti erinomainen pk-seudulla
1	Hieno luonto. Osittain parempi kuin Nuuksiossa.
1	Haluan alueen pysyvän nykyisellään
1	Olen perheeni kanssa vankka luontoharrastaja
1	Alue säilyisi luonnontilaisena
1	Kaunis, monipuolinen maisema, sieniä, marjoja, lintuja..
1	Suojaa aluetta rakentamiselta. Vastustan ankaraa suojelua, joka estää luonnon kansalaiskäytön.
1	Jos se takaa sen, ettei alueelle tulevaisuudessa tule asuntorakentamista eikä muuta rakentamista
1	Jos se estää alueen rakentamisen. Muuten isoon metsään päästäkseen pitää ajaa kauas pk-seudulta ja Sipoonkorpi häviää.
1	Jos kansallispuisto on tämä metsä, vihreä sammal, hiljaisuus ja puron solina
1	Toivon, että aluetta hoidetaan avohakkuita välttäen. Kansallispuisto ok, jos se ylläpitää perinteistä metsämaisemaa ja mahdollistaa kuitenkin marjastuksen ym. luonnossa liikkumisen
1	Säilyttämisen arvoinen alue lähellä Itä-Helsinkiä
1	Alue säilyisi silloin rakentamattomana ja se on Itä-Helsingin väestölle tärkein iso luonnonmetsä
1	Rakentamispaineet vaativat kansallispuistoa
1	Niitä ei ole koskaan liikaa
1	luonnolle lisää tilaa ja rauhaa
1	Jos silloin tulisi lisää opastettuja reittejä
1	Lisää rauhallisia ja riittävän laajoja ulkoilualueita pk-seudun kupeeseen tarvitaan
1	Ehdottomasti, mutta rajaus nykyisten asuinalueiden ulkopuolelle, jotta järkevä kaavoitus toteutuu. Koskemattomat alueet pitäisi kehittää kansallispuistoksi ja kehittää sinne myös riittävästi palveluita, eli järkevän kokoinen korpi, jota hoidetaan.
1	Yksi Etelä-Suomen arvokkaita luontokohteita, ainutlaatuinen alue, suojeltava ja säilytettävä
1	Ehdottomasti tärkeä pääkaupunkiseudun asukkaille, ei tarvitse mennä Kuusamoon tms.
1	Luonto säilytettävä, lisäksi sijainti hyvä lähellä Helsinkiä
1	Että luonto säilyisi ja ihmiset pääsevät alueen upeaan luontoon.
1	Luonto saisi olla rauhassa. Alue on harvinaislaatuinen.
1	Tämä on upea ja ainutlaatuinen maisema- ja luontoalue
1	Erinomainen sijainti suhteessa Helsingin keskustaan
1	Kunhan ei estä kalastusta
1	Jotta tällaisen alueen arvostus lisääntyisi
1	Jos perustetaan kansallispuisto, on ihmiset ohjattava pääreiteille.
1	"Lähin" ruuhkaSuomen kasallispuisto - upea paikka!
1	Haluan, että Sipoonkopi pysyisi ennallaan
1	Luonto säästy rakentamiselta
1	On tärkeää säilyttää luontoalue pääkaupungin läheisyydessä
1	Saadaan metsäluonto pidettyä monipuolisena
1	Alue pitäisi oikeasti rauhoittaa - ovat Uudenmaan "toiset keuhkot", Nuuskio on se toinen.

- 1 Sipoonkorpi on ainutlaatuinen kokonaisuus pääkaupunkiseudulla ja sen säilymiseksi tulee tehdä kaikkensa!
- 1 Jos sillä pystytään estämään, ettei metsää kaadeta ja rakenneta asutusta tilalle.
- 1 Alue tulisi säilyttää luonnontilaisena niin, että monipuolinen virkistyskäyttö säilyy.
- 1 Kaunista metsä/kalliomaastoa, joka olisi mukava säilyttää sellaisenaan
- 1 Koskemattomia luontoalueita saa perustaa nykyisten lisäksi enemmänkin.
- 1 Koskemattomia luontoalueita saa perustaa nykyisten lisäksi enemmänkin. Tarvitsemme rauhaa ja luontoa hoitamaan meitä.
- 1 Luulen, että kansallispuistostatus takaa paremmin alueen säilymisen.
- 1 Pääkaupungin läheisyydessä säilytettävä luonnonmukaisia erämaa-alueita.
- 1 Nuuksion kaltaista aluetta kaivataan myös Helsingin itäpuolelle
- 1 Alue pysyisi suurena rakentamattomana luontoalueena lähellä asutusta.
- 1 Estäisi rakentamista ja luonto säilyisi.
- 1 Jotta alue suojeltaisiin.
- 1 Kansallispuistossa säilyisi luonnonmukainen virkistyskäyttö, esim. marjastus ja sienestys
- 1 Kansallispuisto turvaisi alueen säilymisen retkeilykäyttöön sopivana.
- 1 Luonnon säilyttämisen vuoksi
- 1 Metsä ja luonto säilyisivät rakentamattomina.
- 1 Sipoonkorpi tulee säilyttää vihreänä keitaana jälkipolville.
- 2 Kansallispuisto aiheuttaisi "nuuksioitumisen" eli jengiä aina joka paikassa.
- 2 Koska silloin estetään luonnossa liikkuminen vapaamuotoisena harrastuksena: marjastus, suunnistus ja eläimistön tarkkailu. Alue on säilynyt erityisen hyvin, vaikka siellä on esim. järjestetty suunnistustapahtumia jo vuosien ajan. Metsäluonto on suunnistajan, retkeilijän ja marjastajan kirkko!
- 2 Luonto ei kärsi marjastuksesta ja suunnituksesta
- 2 Siksi, jos kielletään marjojen ja sienten keruu ko. alueelta.
- 2 Kansallispuistoa ei pidä rakentaa, koska metsän pitäisi pysyä metsänä ja että sieltä pystyisi keräämään marjoja ja sieniä. Metsän pitäisi pysyä luonnollisena.
- 2 Kansallispuistoa ei pitäisi rakentaa, sillä jos se rakennetaan, marjoja ja sieniä ei pysty kerätä ja luontoa pitäisi säästää ja rakentaa se kansallispuisto jonnekin muualle.
- 2 Alue on metsästyskäytössä
- 2 Kansallispuisto kieltää metsästyksen
- 2 Kts. Nuukio: kauniina päivänä & viikonloppuna tungosta ja epäsiisteyttä
- 2 Tulee liikaa ihmisiä
- 2 Liian pieni alue
- 2 Saisi säilyä nykyisellään, kansallispuistoja on jo riittävästi.
- 3 Ei erityisen tarpeellista
- 3 Siinä tapauksessa ok, että alue säilyy entisellään, ettei tule liikaa muutoksia luontoon (leveät tiet yms.)
- 3 Alue pidettäköön luonnontilassa.
- 3 Mitä rajoituksia muutos aiheuttaa kulkijalle? Jos rajoittaa, niin vastustan.
- 3 En tiedä mitä muutoksia kansallispuisto toisi
- 3 Nyt rauhallista - kasvaisiko kävijämäärä liikaa?
- 3 Koska en ole selvillä sen vaikutuksista alueen käyttöön
- 3 Ainakaan Kalkkiruukin polusta ei ole kansallispuistoksi. Kaipaa "jotain", vaikka tekolampi tms.
- 3 Metsän voisi säilyttää ja miksei tehdä kansallispuistoakin
- 3 Pitäisi ensin tietää mitä se käytännössä tarkoittaisi. Ainakaan en halua kaavoitusta asuinkäyttöön.
- 3 En tiedä miten kansallispuisto vaikuttaisi alueen käyttömahdollisuuksiin.
- 3 Saatan kannattaa, riippuen siitä mitä pitäisi sisällään.

Kysymyksen 16 avoimet vastaukset

Mitä mieltä olet ehdotuksesta Sipoonkorven metsäalueen reittien ja palvelutarjonnan kehittämisestä? Miksi? (n = 56)	
Kanta	Perustelu
	1 = Toivon, että aluetta kehitetään virkistysalueena ja sen palvelutarjontaa lisätään (reitit, tulentekopaikat, viitoitus, telttailualueet, parkkipaikat, käymälät jne.) 2 = Vastustan kaikkiea lisärakentamista 3 = En osaa sanoa
1	Hyvä alue menee "hukkaan", kun ihmiset eivät tiedä sen mahdollisuuksista ja reiteistä.
1	Aluetta voisi kehittää kevyillä toimilla.
1	Ainakaan Hältingträskin ympäristössä ei ole juuri mitään em. palveluista
1	Ainut paikka tällä suunnalla jota kannattaa kehittää ja porukkaa riittää
1	Retkeily/ulkoilu vähentää sairauksia ja virkistää
1	Vaihtelevan maaston vuoksi loistavat ulkoilumahdollisuudet
1	Haluan säästää jälkipolvillekin kaunista, harvinaista luontoamme ihailtavaksi.
1	Maltillisesti kuitenkin. Luonnossa liikkuminen voi herättää halun luonnon suojeluun
1	Vain rajoitettu varustelu on mielestäni sopivaa
1	Jätehuolto kuntoon, reittejä lisää, tulentekopaikat yms, mutta ei kahvilaa yms!!
1	Reittejä lisää
1	Varottava kuitenkin liiallista kaupallistumista, jotta omastakin rauhasta saa nauttia
1	Saadaan enemmän ihmisiä metsään
1	Helpottaisi kokemattomien oleskelua metsäalueella
1	Mutta kohtuudella!
1	Alue pysyisi suurena rakentamattomana luontoalueena lähellä asutusta.
1	Maltillinen kehittäminen ok, kunhan alueen luonne säilyy. Sipoonkorpi = kumisaapas, Nuuksio = nap-paskenkä.
1	Kohtuullinen kehitys plussaa, liiallinen lisärakentaminen miinusta
1	Paremmat edellytykset retkeillä lähellä kotia
1	Eksymiset vähenisivät, jos merkittyjä reittejä olisi muutama lisää.
1	Hallittu kehittäminen paikallaan
1	Kohtuullisesti kuitenkin, ei liikaa.
1	Lisäisi alueen käyttöä.
2	Lisärakentaminen lisää paikalle tulvivan porukan määrää ja alue on siihen liian pieni
2	Kävijät jättävät roskaa ym. metsiin, mutta ulkomaalaisille voisi silti näyttää ko. alueita
2	Metsän pitäisi pysyä metsänä ja että sieltä pystyisi keräämään marjoja ja sieniä.
2	Koska pitäisi saada kerätä marjoja ja sieniä metsästä
2	Olen metsänomistaja
2	Luonnontilaisuus säilyy parhaiten tällä tavalla.
2	Alueen lähellä on jo palveluja
2	Alue toimii jo nyt aivan hyvin
2	Virkistysalueena Sipoonkorpi on hieno, mutta lisärakentaminen pilaisi alueen
2	Lisärakennukset vievät pois aidon luonnon tunteen
2	Alueen merkitystä lisää osien vaikeapääsyisyys. Tulenteon mahdollistaminen on poikkeus, ts. se olisi ok.
2	En halua kävijämäärän lisääntyvän
2	Vastustan LISÄrakentamista, mutta toivon, että nykyisiä tulentekopaikkoja, laavuja ja viitoitusta parannettaisiin.
2	Ei mielestäni tarvita erityisiä turistipalveluita, mutta luontopolkuja voisi olla enemmän.
2	Ei tarvita mitään erityisiä palveluja.
2	Jättäkää edes yksi järvi ilman rakennuksia ja muita virkistysrakennelmia. Puhdas luonto sellaisenaan riittää.
2	Minusta on mukavaa, että metsässä/reiteillä saa kulkea melko rauhassa
2	Uudet rakenteet lisäävät kävijämääriä ja maaston kulumista
2	Alue on hieno tällaisenaan.

- 2 Lisärakentaminen kuormittaisi liikaa luontoa.
- 3 Lisää kylttejä, ihmisiä ei kiitos!
- 3 En vastusta, mutta ei tarvitse täyteen rakentaa
- 3 Jos kävijöitä liikaa, maasto kuluu
- 3 Kannatan kansallispuistoa, mutta pelkään tulevia kävijämassoja. Sienisaalista ei riitä kaikille, joten joudun siirtymään kauemmaksi.
- 3 Itse en palveluita tarvitse, mutta esim. liikuntaesteisille voisi olla paikka
- 3 Harrastan vain sienestystä ja marjastusta ja lintujen tarkkailua.
- 3 Tuskin säilyy korpena, kun Hki rakentaa alueen tai sen ympärille..
- 3 Marjastus/sienestys vähenee ja luonnon tasapaino häiriintyy
- 3 Kunhan mahdollisuus ulkoilla koiran kanssa säilytetään
- 3 Jos kehitetään liikaa, menee alue pilalle
- 3 Olen tyytyväinen nykytilaan
- 3 En ole juurikaan ajatellut asiaa. Ei ehkä liikaa rakentamista.
- 3 Periaatteessa hyvä lisätä palveluita, mutta samalla luonto katoaa. 6 vuodessa jo iso muutos.
- 3 En halua, että Viirilään tulee lisää parkkipaikkoja

Vapaamuotoinen palaute aihepiireittäin

Luokka	Laatu	Vapaamuotoinen palaute
ei määritelty	ei määritelty	Sipoonkorpi on Helsingin ympäristössä ainutlaatuisen hyvin säilynyt luontoalue. Sinne rakentaminen pitäisi estää. Metsää voisi ainakin osittain käyttää hakkuuseen että monimuotoisuuden muutos voisi tapahtua. Museointi, joka estää alueen jokamieskäytön ja harrastuksen, vie alueelta merkitystä. Luonnon kokeminen ei ole vain katselua vaan myös luonnossa toimintaa.
Lvk– Retkeily - Polttopuuhuolto	kehittämisehdotus	Toivomuksena, että toiminta Storträskillä jatkuisi ja sinne kunnan tulipaikka sekä polttopuuta.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Polut ovat paikoitellen erittäin mutaisia ja kuluneita lähinnä maastopyöräilijöiden runsaan määrän vuoksi. Toivon, että näitä kohtia parannettaisiin, mutta muutoin polut eivät kaipaa parannuksia. Luonnonmukaiset polut ovat parempia kuin hiekoitetut valtaväylät.
Lvk– Retkeily -Reitit	kehittämisehdotus	Toiveena selkeät luontopolut, joilla voi kulkea yksin pelkäämättä eksymistä.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Jäteastioita lisää, ettei roskat jää pitkin maastoa. Lisää tulipaikkoja ja merkiytyjä reittejä.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Jättäkää edes yksi järvi ilman rakennuksia ja muita virkistysrakennelmia. Puhdas luonto sellaisenaan riittää.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Sipoonkorvessa on komeita kallioita mutta ei liene yhtään näköalakalliota, josta olisi esteetön 360-asteen näköala. Asia korjaantuisi rakentamalla jämerä lintutorni, samaan tyyliin kuin Porkkalan Sundsissa.
Lvk– Retkeily -Muut palvelurakenteet	kehittämisehdotus	Grillikatoksia tai laavu olisi hyvä Storträskillä tai jossain lähellä
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Hyvä ulkoilualue on C-A-D- ja E-alueet, ks. kartta 1. Kokemusta 20 v. ajalta!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Loistava paikka ladata akkuja kaupungin sähköviidakkosta!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	kehu	Hienoa, että alueella on mahdollisuus harrastaa koirien kanssa, kiitos!
Lvk– Retkeily -Muu luonnon virkistyskäyttö	ei määritelty	Hieno paikka. Käyn päivittäin uimassa ja nautin luonnosta.
Lvk– Aspa -Luonto-opastus	kehittämisehdotus	Opastettuja vaelluksia alueelle!
Lvk– Aspa -Muu opastusaineisto	kehittämisehdotus	Netissä voisi olla Metsähallituksen alueiden tarkat tulostettavat kartat.
Lvk–Viestintä ja markkinointi	kehittämisehdotus	Esim. Helsingin ja lähialueitten turisteja hotelleista voisi houkuttaa (opastetuille) retkille Hindsbyn metsiin, sillä nämä metsät ovat näkemisen arvoisia esim. japanilaisille, kreikkalaisille, espanjalaisille ja lähes mistä vaan kauempaa tuleville. Rahat pois samalla!
Lvk–Viestintä ja markkinointi	kehittämisehdotus	Aluetta voisi markkinoida enemmän.
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Kehittää voi, muttei missään tapauksessa liian "puistomaiseksi" tai turistikohteeksi. Antaa luonnon olla, kaikkien kukkien kukkia vaan.
H–Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Uskomattoman hieno retkeily- ja ulkoilualue lähellä runsasta asutusta. Se pitää säilyttää (hyödyntäen toki koko ajan) tuleville sukupolville.

H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Jättäkää Sipoonkorpi rauhaan!!
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Antaa luonnon kukkia sellaisena kuin se on!
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Jatkakaa ratsastajille suunniteltujen reittien kehittämistä.
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Hyvä alue retkeilyyn ja koiran ukoiluttamiseen. Käyttöä helpottaisi, jos koirille, pyöräilijöille ja hiihtäjille olisi omia alueita/reittejä. Osa voisi olla tietysti yhteisiä. Esim Åressa on omia aikoja, jolloin voi käydä hiihtämässä koiran kanssa ja vastaavasti osan aikaa ladut vain ilman koiraa hiihtäville.
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Viirilään ei enempää parkkitilaa, liikenne häiritsee jo muutenkin kylällä asuvia
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Pyrkikää pitämään alue erämaana, ei liikaa merkittyjä reittejä.
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Muistakaa nyt, että Sipoonkorvesta ei saa tulla markkinamiesten temmellyskenttää. Siellä on arvoja, joita ei rahassa mitata. Ne, jotka ei osaa metsässä liikkua, niin opetelkoon tai sitten menköön sinne missä reitit ja kaikki on valmiina. Olisi hyvä osata liikkua metsässä ilman viihdykkeitä ja palveluja. Ja tuoda ne roskansa itse sieltä pois.
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehittämisehdotus	Arvostan Sipoonkorven aluetta sellaisena kuin se on nyt, ihanat sieni- ja marjamaat, jotka olen itse etsimällä löytänyt. Jos kaikki on valmiiksi reititetty, siinä häviää luonnon lukemisen taito. Toisin sanoen ei saa tulla Sipoonkorven Mannerheimintietä!!
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	valitus	Ulkoilijoiden "villi" pysäköinti Vanhan Porvoontien varrelle ja yksityisalueilla Viirilässä vaarantaa turvallisuutta! Huom! Metsä on palanut Viirilän vieressä peräkkäin kahtena kesänä v. 2008 ja 2007.
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	tiedustelu	Vastustan tasa-arvoa, jos se tarkoittaa, että kaikkien on päästävä kaikkialle. Vielä muutamia vuosia sitten joimme poikani kanssa Iso-Parikkaasta Nuuksiossa. Nyt sinne on rakennettu leveä väylä ja massat käyvät uimassa ja pissaamassa järveen. Eikö mitään paikkaa pk-seudulla voisi jättää niille, jotka viitsivät nähdä vai-vaa tarpoakseen ilman reittejä ja viitoituksia??
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehu	Kokonaisuutena hieno alue alue, vaikka kävijämäärät vähän jo näkyvätkin.
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehu	Sipoonkorpi on hieno yhtenäinen erämaa-alue aivan Helsingin vieressä. Pidetään se sellaisena. Ei talousmetsäksi.
H-Alueiden hallinta ja suunnittelu	kehu	Kiitos alueen kehittämisestä!
Ls-Kulttuuriperinnön vaaliminen	kehu	Joenrantaniityt lehmineen on hieno nähtävyys!
Turvallisuuteen liittyvä kehittämisidea	valitus	Ainoa ikävä puoli oli irrallaan juoksevat koirat. Itse pelkään koiria, joten retki meni osittain pilalle panikoidessa...
Muu	muu	Paljon hevosia!
Muu	valitus	Asia, joka joskus harmittaa: koirat juoksevat irti.
Muu	kehu	Lähinnä Kalkkiruukin luontopolulta: Olette tehneet hienoa ja tärkeää työtä. Jatkakaa luontoihmisten kera samoin. Sipoonkorpi on spesifinen erikoisuus, jossa harvinaisia hyönteis- ja kasvilajeja.
Muu	kehu	Ainolle iso kiitos kantoavusta!

Aineiston kerääjä täyttää:

numero	paikka	kävijä	haastattelija	posti	nimikirjaimet	pvm	kellonaika

Sipoonkorpi

Kävijätutkimus 2009

Hyvä vastaaja, tällä kävijätutkimuksella kerättävää tietoa käytetään hyväksi Sipoonkorven metsäalueen kehittämisessä.

Täyttöohjeet:

Toivomme Sinun vastaavan tämän lomakkeen jokaiseen kysymykseen huolellisesti ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat ohjeet:

1. Lue kysymykset huolellisesti.
2. Vastaa kysymyksiin **henkilökohtaisesti** merkitsemällä yksi rasti vastausympyrään (○). Niissä kysymyksissä, joissa on mahdollista valita useampi vaihtoehto, merkitse vastauksesi vastausruutuihin (□). Joissakin kysymyksissä pyydetään kirjoittamaan vastaus.
3. Kysymykset koskevat **ainoastaan tämänkertaista käyntiäsi Sipoonkorven metsäalueella asutuksen ulkopuolella**, (ks. kartta 1) ja joiltakin osin myös sen lähialueella (ks. kartta 2).
4. Palauta täytetty lomake aineiston kerääjälle tai palautuskuoressa postilaatikkoon.
5. Lisätietoja antaa Tiina Niikkonen p. 0205 64 5934 (tiina.niikkonen@metsa.fi) tai Aino von Boehm p. 0205 64 4801 (aino.vonboehm@metsa.fi).

KIITOKSET ETUKÄTEEN!

1. Milloin saavuit Sipoonkorven metsäalueelle (ks. kartta 1)?

päivämäärä _____ ja kellonaika _____

2. Kuinka kauan oleskelit tai aiot oleskella tällä käynnillä (vastaa joko tunteina tai vuorokausina)

a. **Sipoonkorven metsäalueella** (ks. kartta 1)?

noin _____ tuntia *tai* _____ vrk

b. **yhteensä Sipoonkorvessa ja sen lähialueella** (ks. kartta 2)?

noin _____ tuntia *tai* _____ vrk

asun lähialueella

3. Jos yövyit tai aiot yöpyä (muussa tapauksessa siirry kysymykseen 4)

a. **Sipoonkorven metsäalueella, niin montako yötä vietit tai vietät**

omassa majoitteessa (laavu, telta tms) _____ yötä

kodassa tai laavussa _____ yötä muualla, missä? _____ yötä

b. Sipoonkorven lähialueella (ks. kartta 2), niin montako yötä vietit tai vietät

hotellissa _____ yötä kodassa tai laavussa _____ yötä

vuokramökissä _____ yötä omassa mökissä _____ yötä

asuntoautossa tai -muualla, missä _____ yötä

vaunussa _____ yötä _____ yötä

omassa majoitteessa _____ yötä asun lähialueella

(laavu, telta tms.) _____ yötä

4. Missä päin vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnillä? (merkitse tarvittaessa useampi kohta)

a. **Sipoonkorven metsäalueella (ks. kartta 1)**

Storträskin alue (A)

Hältingträskin alue (B)

Bisajärven alue (C)

Fiskträskin alue (D)

Hindsbyn alue (E)

Byabäckenin luontopolku

Kalkkiruukin luontopolku

muualla, missä? _____

4. Missä päin vierailit tai suunnittelet vierailevasi tällä käynnillä? (merkitse tarvittaessa useampi kohta)

b. Sipoonkorven lähistöllä (ks. kartta 1)

- Kuusijärven ulkoilualue
 Hakunilan urheilupuisto
 Pilvijärven alue
 Keinukallion ulkoilualue
 muualla, missä? _____

5a. Millä kulkuneuvoilla matkustit kotoasi Sipoonkorven metsäalueelle?

(merkitse kaikki käyttämäsi kulkuneuvot)

- 1 henkilöauto
 2 henkilöauto ja asuntovaunu tai matkailuauto
 3 linja-auto
 4 tilausbussi (ryhmämatka)
 5 juna
 6 lentokone
 7 moottoripyörä
 8 polkupyörä
 16 jalan
 18 taksi
 99 muu, mikä? _____

5b. Mitä yllä valitsemistasi kulkuneuvoista käytit viimeksi?

Merkitse numero -> _____

6. Minkälainen on seurueesi tällä käynnilläsi Sipoonkorven metsäalueella?

- olen yksin → siirry kysymykseen 8.
 seurueen koko yhteensä _____ henkilöä
 (vastaaja mukaan luettuna)
 joista alle 15-vuotiaita? _____ henkilöä
 alle 15-vuotiaiden syntymävuodet (jos kaikki lähes saman ikäisiä, ilmoita yleisin syntymävuosi) _____
 liikuntaesteisiä? _____ henkilöä

7. Mistä seurueesi pääosin koostuu tällä käynnilläsi Sipoonkorven metsäalueella?

(valitse parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- oman perheen jäsenistä
 muista sukulaisista
 ystäväistä
 työtovereista
 koululuokasta
 päiväkotiryhmästä
 opiskeluryhmästä
 eläkeläisryhmästä
 ohjelmapalveluyrityksen asiakkaista
 kerhosta, yhdistyksestä tms.
 jostakin muusta, mistä? _____

8. Mikä Sinulle oli tai on tärkeää tällä käynnilläsi Sipoonkorven metsäalueella?

(vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

(5 = erittäin tärkeää, 4 = melko tärkeää, 3 = ei kumpaakaan, 2 = ei kovin tärkeää, 1 = ei lainkaan tärkeää)

	erittäin tärkeää	5	4	3	2	1	ei lainkaan tärkeää
luonnon kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maisemat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mahdollisuus olla itseksensä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
henkinen hyvinvointi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poissa melusta ja saasteista	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
rentoutuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tutustuminen uusiin ihmisiin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
yhdessäolo oman seurueen kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
aikaisemmat muistot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
alueeseen tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luonnosta oppiminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
omien taitojen kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kuntoilu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jännityksen kokeminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kulttuuriperintöön tutustuminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

9a. Mitä pääasiassa teit tai aiot tehdä Sipoonkorven metsäalueella tällä käynnilläsi?

(merkitse tarvittaessa useampi vaihtoehto)

- 1 kävely
 2 sauvakävely
 3 lenkkeily
 4 retkeily
 5 luonnon tarkkailu
 6 eväretkeily
 7 pyöräily
 8 kalastus
 9 lintuharrastus
 10 marjastus
 11 sienestys
 12 kasviharrastus
 13 opetukseen liittyvä käynti
 15 luontovalokuvaus
 16 partioretki
 17 leirikoulu
 18 koiran kanssa ulkoilu
 19 suunnistus
 20 telttailu tai muu leiriytyminen maastossa
 35 ratsastus
 36 metsästys
 60 uinti
 83 luontopolkuun tutustuminen
 88 kulttuuriperintöön tutustuminen
 123 jousiammunta
 124 koiraharrastus
 999 muu, mikä? _____

9b. Mikä valitsemasi vaihtoehto oli tai on mielestäsi kaikkein tärkein tällä käynnilläsi? numero → [_____]

10a. Mitä mieltä olet käyttämiesi palveluiden, rakenteiden ja ympäristön laadusta ja määrästä tämänkertaisella käynnilläsi Sipoonkorven metsäalueella?

Vastaa jokaiseen kohtaan ja arvioi tällä käynnillä käyttämäsi palvelun tai rakenteen **laatu**. Mikäli et ole käyttänyt palvelua tai rakennetta tällä käynnilläsi, jätä laadun arviointikohta tyhjäksi ja rasti vaihtoehto "en ole käyttänyt palvelua".

Palvelun tai rakenteen **määrän** voit arvioida aina.

Laadun arviointi asteikolla 5 = erittäin hyvä, 4 = melko hyvä, 3 = keskinkertainen, 2 = melko huono, 1 = erittäin huono

Määrän arviointi asteikolla 3 = liian suuri, 2 = sopiva, 1 = liian pieni, eos = en osaa sanoa

	käyttämäni palvelun, rakenteen tai ympäristön laatu						en ole käyttänyt	palveluiden tai rakenteiden nykyinen määrä					
	erittäin hyvä	5	4	3	2	1		erittäin huono	liian suuri	3	2	1	liian pieni
pysäköintipaikat		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
lähialueen tiestö		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
reittien opastetaulut		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
polku- ja/tai latureitistö		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
polku- ja/tai latuviitoitukset		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
tulentekopaikat, levähdyspaikat ja laavut		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
polttopuut tuvilla ja huolletuilla tulipaikoilla		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
yleisökäymälät alueella		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
jätehuollon toteutus ja ohjaus		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
erityistarpeiden huomioon ottaminen (reittien kuljettavuus, turvallisuus, opasteet yms.)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐
reittien ja rakenteiden turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐						
yleinen turvallisuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐						
yleinen siisteys		☐	☐	☐	☐	☐	☐						
maiseman vaihtelevuus		☐	☐	☐	☐	☐	☐						
jokin muu, mikä? _____		☐	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐		☐

10b. Kuinka tyytyväinen olet kokonaisuudessaan Sipoonkorven metsäalueen palveluiden ja rakenteiden määrään?

(5= erittäin tyytyväinen, 4=melko tyytyväinen, 3=ei kumpikaan, 2=melko tyytymätön, 1=erittäin tyytymätön)

5 4 3 2 1

erittäin tyytyväinen erittäin tyytymätön

10c. Mitä palveluita tai rakenteita kaipaisit lisää Sipoonkorven metsäalueelle ja minne? (kirjoita vastauksesi alle)

11. Täytyivätkö tähän käyntiisi Sipoonkorven metsäalueella liittyvät odotuksesi seuraavien asioiden suhteen?

(5 = erittäin hyvin, 4 = melko hyvin, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko huonosti, 1 = erittäin huonosti)

erittäin hyvin 5 4 3 2 1 erittäin huonosti

luonnonympäristö	☐	☐	☐	☐	☐
harrastusmahdollisuudet	☐	☐	☐	☐	☐
reitit ja rakenteet	☐	☐	☐	☐	☐

12. Onko Sipoonkorven metsäalue tällä matkalla...

- matkasi ainoa tai tärkein kohde?
- yksi matkasi suunnitelluista kohteista? Muita kohteita ovat: _____
- ennalta suunnittelemaan kohde matkan varrella? Matkasi pääkohde/pääkohteet ovat: _____

13. Rahankäyttö

Oletko käyttänyt / tuletko käyttämään rahaa tähän käyntiin liittyviin erilaisiin menoihin Sipoonkorvessa tai sen lähialueella (ks. kartta 2)?

- kyllä (→ vastaa alla oleviin kysymyksiin)
 en (→ siirry kysymykseen 14)

Ilmoita rastittamalla, arvioitko tässä

- henkilökohtaiset kulusi sekä osuutesi seurueen yhteisistä kuluista **VAI**
 perheen tai seurueen kokonaiskulut.

Ilmoita alla (kohdat A-G), paljonko tähän matkaan liittyviä kuluja sinulla on ollut ja arviolta tulee olemaan kansallispuistossa ja sen lähialueella.

(Kirjaa riville 0 (nolla), jos sinulla ei ole kyseiseen kohtaan kuuluvia kuluja.)

A polttoaine- ja muut huoltamo-ostokset _____ €

B paikallismatkojen kustannukset
(esim. paikalliset bussi- tai taksimatkat) _____ €

C ruoka- sekä muut vähittäiskauppaostokset _____ €

D kahvila- ja ravintolaostokset _____ €

E majoittuminen _____ €

F ohjelma- ja virkistyspalvelut (esim. opastetut retket, pääsymaksut tilaisuuksiin ja näyttelyihin) _____ €

G muut menot (esim. kalastus-, metsästys- tai kelkkailuluvat, varusteiden ja välineiden vuokrat) _____ €

14. Kuinka usein olet käynyt Sipoonkorven

metsäalueella ennen tätä käyntiä? (vastaa kaikkiin soveltuviin kohtiin)

tämä on ensimmäinen kerta → siirry kysymykseen 15 viimeisen 12 kk:n aikana _____ kertaa
milloin ensimmäisen kerran? vuonna _____
milloin viimeksi? vuonna _____

15. Mitä mieltä olet ehdotuksesta, että Sipoonkorpeen perustettaisiin valtion omistamille maille kansallispuisto?

- Kannatan kansallispuiston perustamista alueelle
 Vastustan kansallispuiston perustamista
 En osaa sanoa

Miksi? _____

16. Mitä mieltä olet Sipoonkorven metsäalueen reittien ja palvelutarjonnan kehittämistä?

- Toivon, että aluetta kehitetään virkistysalueena ja sen palvelutarjontaa lisätään (reitit, tulentekopaikat, viitoitus, telttailualueet, parkkipaikat, käymälät jne.)
 Vastustan kaikkea lisärakentamista
 En osaa sanoa

Miksi? _____

17. Onko jokin seuraavista asioista häirinnyt Sinua tämänkertaisella käynnilläsi Sipoonkorven metsäalueella? (vastaa jokaiseen vaihtoehtoon)

(5 = ei lainkaan, 4 = melko vähän, 3 = keskinkertaisesti, 2 = melko paljon, 1 = erittäin paljon)

	ei lainkaan	5	4	3	2	1 erittäin paljon
maaston kuluneisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
maaston roskaantuneisuus	☐	☐	☐	☐	☐	☐
luonnonympäristön käsittely	☐	☐	☐	☐	☐	☐
liiallinen kävijämäärä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
muiden kävijöiden käyttäytyminen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
melu	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jokin muu, mikä? _____	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. Pysyvän asuinpaikkasi postinumero ja asuinkuntasi?

[_ _ _ _] _____

19. Sukupuoli?

- mies nainen

20. Syntymävuosi?

[_ _ _ _]

21. Ammatillinen koulutus? (merkitse korkein taso)

- ammattikoulu
 opistotasoinen tutkinto
 alempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
 ylempi yliopisto- tai korkeakoulututkinto
 ei ammatillista tutkintoa

KIITOKSIA VASTAUKSISTASI!

Mikäli haluat esittää muita ajatuksiasi Sipoonkorpeen liittyen, niin kirjoita niitä tähän.

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 180 Koskela, K. (toim.) 2009: Ennallistaminen, luonnonhoito ja seuranta Vattajan Dyyni Life-hankkeessa 2005–2009. 218 s.
- No 181 Koskela, K. & Sievänen, M. (eds) 2009: Restoration, environmental management and monitoring in the Vattaja Dyne Life project 2005–2009. 39 s.
- No 182 Junninen, K. 2009: Kalkkikäävän (*Antrodia crassa*) suojeluselvytys. 51 s.
- No 183 Yliniva, M. & Keskinen, E. 2009: Perämeren kansallispuiston pohjaeläimet. 46 s.
- No 184 Leinonen, K. & Mutenia, A. 2009: Lokan ja Porttipahdan tekojärvien kalakantojen tila. 32 s.

Sarja B

- No 113 Aaltonen, A. & Mäki, S. 2009: Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2008. 64 s.
- No 114 Mäki, S. 2009: Saaristomeren kansallispuiston yritystutkimus 2008. 51 s.
- No 115 Metsähallitus 2009: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2008. 48 s.
- No 116 Kajala, L. (toim.) 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian maiden koke-
muksiin perustuva opas. 144 s.
- No 117 Raatikainen, K. (toim.) 2009: Perinnebiotooppien seurantaohje. 109 s.
- No 118 Hyvärinen, E. & Aapala, K. (toim.) 2009: Metsien ja soiden ennallistamisen sekä harjumetsien
paahdeympäristöjen hoidon seurantaohje. 114 s.
- No 119 Moilanen, E. & Luhta, P.-L. 2009: Iijärven ja Irnijärven välisen alueen kunnostettujen jokien kala-
taloudellinen seuranta. Yhteenvetoraportti vuosilta 1987–2006. 60 s.
- No 120 Vainio, O. 2009: Napapiirin retkeilyalueen kävijätutkimus 2007. 55 s.
- No 121 Tanskanen, S. 2009: Sinisimpukan luontokeskuksen asiakastutkimus 2008. 55 s.
- No 122 Vainio, O. 2009: Simojärven ja Soppanan alueiden kävijätutkimus 2008. 41 s.
- No 123 Nordström, P. 2009: Teijon retkeilyalueen kävijätutkimus 2008. 56 s.
- No 124 Mustonen, R. & Pekkala, J. 2009: Savonlinnan Riihisaaren museoalueen asiakastutkimus 2008.
42 s.
- No 125 Lindblom, H. & Laukkanen, M. 2010: Punkaharjun alueen kävijätutkimus 2008–2009. 75 s.

ISSN 1235-8983
ISBN 978-952-446-754-4 (pdf)

www.metsa.fi/julkaisut